

Basara & komentari

Cy

A kako ćemo podeliti činjenicu da je sveti vladika umro od sifilisa?

e - ban

E, baš im ga je ljudski skresao! I to na njihovom.

Bane

Oh, što smo danas umiljato skromni! Kolum-bas kao ne zna da su ga na Kosovu već proglasili za sveca, kao sv. Bashara, a da ga u Vojvodini upravo kanonizuju...

Kiki

S obzirom na početak kolumne, pomislio sam da će ljubazna voditeljka da predstavi Basaru ko srpskog sveca

Doktor k

Ako ne baš kao svetac, sigurno je mogao da prođe kao vladika. Basarion Bajinobaštanski.

Tina Ivanova

Ti uopšte nisi pisao crnogorski. Crnogorski ne poznaje ekavicu. Samo si pisao u imperfektu, što postoji i u srpskom jeziku...

Otvoreno društvo

Verovali ili ne, uprkos žestokoj odvratnosti prema svim skupovima brojnijim od tri osobe, i moja malenkost ima poveliko mitingaško iskustvo. Moralo se (smatrao sam). Behu to mračne devedesete

Nisam, grešna mi duša, danima svračao na sajt NSPM, pa mi promače govorancija sv. Georgija Vukadinovića, pustinjaka somborskog, izgovorena na nedavnom mitingu, koju je – što reko Žika Obretković – u celini i celosti preneo NSPM. Sa sve fotografijom govornika. I – kakav mi je komentar? Izgleda da je bilo hladno, to je sve što mogu reći. Đorđe uslikan u nekoj zimskoj jakni, vidno promrzao, stoji pred mikrofonom i obema rukama drži neku artiju. Sad Đorđe može da odahne, nije on današnja tema. Današnja teme je, cenjeni publikume, ni manje ni više nego – mitingaška artija. Verovali ili ne, uprkos žestokoj odvratnosti prema svim skupovima brojnijim od tri osobe, i moja malenkost ima poveliko mitingaško iskustvo. Moralo se (smatrao sam). Behu to mračne devedesete. Ali – ovo ističem – moje mitingaške aktivnosti bile su u suštini antimitingaške. Evo kako sam kontao: arlaukaćemo neko

vreme po trgovima, ići ćemo na demonstracije, nagutaćemo se malo suzavca, pući će neki pendrek preko grbača, ali će na kraju – mislio sam u naivnosti – iz svega toga proizići Srbija u kojoj više nikada neće biti mitinga. Ne, ne, ne, nisam priželjkivao prosvedeñi apsolutizam, nisam sanjao o ukidanja "prava zbora i dogovora" – toliko naivan nisam bio – ali sam dumao da je izvodljivo da u , nazovimo je, Novoj Srbiji, napravimo jedan Hajd park i jedan Tajms skver, na kojima bi mitingašenju sklone individue, u punoj slobodi i pod punom zaštitom pravne države, povazdan pricali skori kraj sveta i u javnost iznosili svoja ludačka smatranja. I pročaja. Ali u društvu (lektore, nije tipfeleer, nego zapadnosrbijanska reć za "društvo") sa kojim sam mitingovao, govornička artija beše nezamisliva stvar. Nije da je bila zabranjena, ali ja je nikada ni u čijim rukama nisam video. Izade, tako, recimo, Vuk na binu, pa po sat vremena govori "iz glave", a raja

pada u fras. Pokojni Đinđić nije bio govornik Vukovog formata, ali je vrlo brzo ispekao zanat. Da ne dužim, svi koji su vo vremena ono izlazili na mitingašku binu govorili su bez unapred pripremljene artije. To, međutim, kod "patriota" tako ne ide, iako se stalno pozivaju na spontanost okupljanja, spontanost uopšte. E, fuck it. Spontano se okupe, a krajnje nespontano, takoreći tendenciozno govore. Pa gde to ima? Ima, brate, u Srbiji. I biće ga dok je sveta i veka. A zašto? Zbog bolesnih ambicija! Zbog "odgovornosti pred narodom i istorijom". Da ne dužim, možda vas interesuje šta sam ja govorio na mitinzima po varošima naše zemlje ponosne? Pojma nemam, da budem iskren. Ne sećam se. Nešto sam improvizovao, govorio "iz glave", ali sad ću da vam odam veliku tajnu: Nisam bio iskren. Kad god bih se popeo na binu, imao sam snažnu želju da dreknem: Marš, fukaro, u 3LPM. Tako je, u stvari, trebalo da govori Zaratustra.

Nutrika Vaša zdrava i ukusna navika! www.nutrika.rs

Poslednja Basara

144. večiti derbi (subota, 19.30)

Partizan dočekuje Zvezdu u borbi za titulu

strane 21-22

Vreme

Subotica	26
Novi Sad	27
Beograd	27
Kragujevac	27
Loznica	28
Užice	27
Niš	29
Negotin	29
Sjenica	23
Vranje	28
Priština	27

IZGLEDI VREMENA ZA NAREodne dane

Pretežno sunčano i toplo sa retkom pojavom poslepodnevnih i večernjih pljuskova i grmljavine.

Dosta je za Danas

Srđan Dragojević reditelj

Naravno da je gospodin Žilnik u pravu. Socijalizam je bio sistem sa manama koje su se mogle ispraviti. Današnji sistem je verna replika koncentracionog logora sa klasama koje su oštro podeljene na naciste, kapoe, logoraše i vućjake. Jedina kultura koja prija uhu današnjih vladodržaca i njihovih kapoe je lavež vućjaka.

Kako komentarišete izjavu Želimira Žilnika da je prvih 20 godina socijalizma bilo podsticajnije za kreativnost na filmu od 20 godina postkomunizma?

Janko Baljak reditelj

U potpunosti se slažem sa gospodinom Žilnikom. Mogu samo da kažem da mu zavidim što je živeo u podsticajnijem vremenu za dokumentarni film.

Radoslav Zelenović direktor Jugoslovenske kinoteke

Reć je o različitim periodima u kome su bili drugačiji uslovi za nastajanje filmova - drugačiji status autora koji su stvarali filmove, drugačije je bila organizovana kinematografija od

proizvodnje do prikazivanja. Period o kome Žilnik govori jeste vreme u kome je taj segment stvaralaštva imao drugačiji tretman u odnosu na današnji položaj kinematografije kod nas.

Dimitrije Vojnov dramaturg i filmski kritičar

Želimir Žilnik je tačno izneo simptom koji ukazuje na višeslojnu krizu našeg društva i kulture. Naime, s jedne strane većina reditelja iz najslavnijih dana našeg filma, izuzev samog Žilnika pali su kao umetnici zajedno sa Berlinskim zidom. Žilnik je jedini iz te generacije prepoznao kontradikcije novog doba i

Najčitanije

Nebesko podzemlje (Famozno)

5 dana

Pogled iskosa na „Južni tok“ (Dijalog)

15 dana

Pogled iskosa na „Južni tok“ (Dijalog)

30 dana

Izdavački poduhvat

Pobunjeni Atlas

Najuticajnija knjiga moderne Amerike uskoro na srpskom jeziku

strane 18-19

Deseta Noć muzeja Sjajan provod u muzejima!

strane 12-15

www.danas.rs

SUBOTA / NEDELJA, 18 - 19. maj 2013. broj 5710 - 5711. godina XVII. cena 50 din, 30 den, 1.5 KM, 1 EUR (SLO), 0.7 EUR (CG), 9 kuna, 1.2 EUR (GR)

Ministarka zdravlja Slavica Đukić Dejanović za Danas

Krivične prijave zbog nestašice insulina

ĐILAS: APSOLUTNO BESMISLENE IZJAVE MINISTARKE ZDRAVLJA

D Tema dana

Beograd /// Od Grada Beograda, osnivača Apotekarske ustanove „Beograd“, tražiću da mi objasne kako je moguće da insulina ima svuda sem u njihovim apotekama, i šta preduzimaju po tom pitanju. Nisu poštovali Zakon o javnim nabav-

kama i tu ima elemenata krivične odgovornosti – poručuje u razgovoru za Danas ministarka zdravlja Slavica Đukić Dejanović.

S druge strane, gradonačelnik Beograda Dragan Đilas odbacio je juče kao „apsolutno besmislenu“ prethodnu izjavu ministarke Đukić Dejanović da je „simptomatično“ da samo u prestonici nema insulina, čime ona, prema njegovim rečima, aludira da iza svega stoji politika.

U Apotekarskoj ustanovi „Beograd“ kažu za Danas da u njihovim apotekama nema insulina i da ne znaju kada će ga biti, dok iz udruženja za zaštitu prava pacijenata upozoravaju nadležne da se ne igraju zdravljem ljudi zarad dnevno-političkih interesa.

K. Ž.

strana 3

II Trag nedelje: Samit Turska - Srbija - BiH Izetbegović i Nikolić spasili trilateralu

XIV Đorgović: Zrake iz sadašnjosti Marko Nikezić i Latinka Perović Kako je palanka pojela Srbiju

VIII Grujica Spasović: Sećanje na Srđana Aleksića Dan koga se stidi ceo grad

strane I-XVI

D

Redakcijski komentar

Obama u Beogradu

Jedna, nimalo sporedna stvar jasna je nakon Dačićeve posete Americi: Amerika je, za one koji to nisu znali, pouzdan partner.

Jedini uslov za to je da naspram sebe takođe ima pouzdanog partnera. Srpski premijer procenjen je da je takav. Zato mu je američka strana otvorila vrata svojih najvećih kompanija u kojima je Srbiji ponuđeno da potraži nišu za očajničke potrebe svoje posustale ekonomije. Bilo je tako da je teško moguće da bude više gala nego što je bilo, od Majkrosofta do Orakla. Domaćini su delovali predusretljivo, što je, nema sumnje, obećavajuće, ali da li će se neko mašiti i za džep, posebno je i novo pitanje.

U stvari, na srpskoj je strani da sad proceni svoje prilike. Dačić deluje kao da je apsolutno svestan činjenice da najpre treba da zaboravi da je Amerika bila samo prijatan izlet. Ona će (Amerika) to zapravo biti tek ako se nešto uradi i kod kuće. Srpski premijer je ušao u onu priču – uostalom, staru američku – o tome da je svrsishodnije čoveka naučiti da peca nego mu dati gotovu ribu. On je sad junak te unekoliko surove glose. Iako magistralna, ekonomija je ipak bila samo jedna dimenzija posete o kojoj je reč. Politika je, naravno,

bila neizbežna. Dačić tu nije stigao dokle su svojevremeno stigli Đinđić i Koštunica, do američkog predsednika. Nismo zburili, ali stvar je svojevremeno prilično pokvario Tadić, grešeći u svojoj upornosti da se – najčešće zbog formalnosti oko Kosova – nikad ne sretne sa Obamom. Izvesna ograničenja koja su pratila Dačićev susret sa potpredsednikom Bajdenom proizlazila su iz tog nasleđa. Nije bilo zajedničke konferencije za štampu, nije bilo ni nekih drugih neformalnih aktivnosti koje sastancima ove vrste možda ne daju težinu, ali im daju specifični politički šik. Ali, ipak se nije stajalo u mestu, niti se, ne daj bože, kretalo unazad. Suštinu te situacije izražava Bajdenovo saopštenje. Ono bez uvijanja deklarise Ameriku kao stranu vrlo zainteresovanu za jačanje partnerstva sa Srbijom, kao što bez uvijanja stavlja Kosovo u središte svojih interesovanja ovde. Poruka Vašingtona je: Briselski sporazum treba ispuniti bez ostatka. Pritom, govori se – nimalo neočekivano – o Srbiji i Kosovu kao o dve zemlje. Nastavi li Srbija putem kojim je pošla, posebno ako bez kolebanja i efikasno bude ostvarivala svoju kosovsku agendu, to će se svakako reflektovati na dinamiziranje saradnje dveju ekonomija, i, ništa manje, na dalji rast političkih akcija Beograda u Vašingtonu. A tada, lakše će biti stići do američkog predsednika, i, što da ne, ni dolazak američkog predsednika u Beograd više ne bi bio nemoguća misija.

D

Ličnost danas

Dejvid Bekam

Legenda u penziji

Saša Tomić

Dejvid Bekam će u svojoj profesionalnoj karijeri odigrati još najviše dve utakmice, ukoliko mu trener Pari Sen Žermena Karlo Ančeloti ukaže poverenje u finišu Lige 1 protiv Bresta i Lorigena. Popularni Beks odlučio je da sa punih 38 godina „okači kopačke o klin“ i mesto ustupi mlađima.

– Zahvalan sam čelnicima pariskog kluba što su mi dali priliku i želeli da nastavim, ali osetio sam da je pravi trenutak da završim karijeru, jer želim da to bude na pravom nivou – stoji u Bekamovom saopštenju.

Dejvid je rođen 2. maja 1975. u Lejtonstounu, istočnom delu Londona, ali je pravu priliku u seniorskoj konkurenciji dobio u Mančester junajtedu, nakon što je u mlađim kategorijama igrao za Totenhem. Ljubav prema Junajtedu nasledio je od roditelja Dejvida Edvarda i Sandre Džordžine, a 1986. nosio je kostim maskote na meču između Mančestera i Vest Hema. Fudbalsko ime baš je stekao među „crvenim đavolima“ iako rastanak sa klubom i menadžerom Aleksom Fergusonom, navodno, nije bio baš prijateljski.

Škotski stručnjak je, iznerviran lošom partijom svojih igrača, u svlačionici šutnuo kopačku koja je pogodila Bekama u glavu, što je samo ubrzalo njegov odlazak u madridski Real, iako se neposredno pre toga dovodio u vezu sa Barselonom. Nakon tri i po godine u prestonici Španije otišao je u Los Anđeles Galaksi, gde je samo za petogodišnji ugovor inkasirao 32,5 miliona dolara. Poslednjih pet meseci proveo je u „gradu svetlosti“, gde je šampionskom titulom stavio tačku na veoma bogatu karijeru.

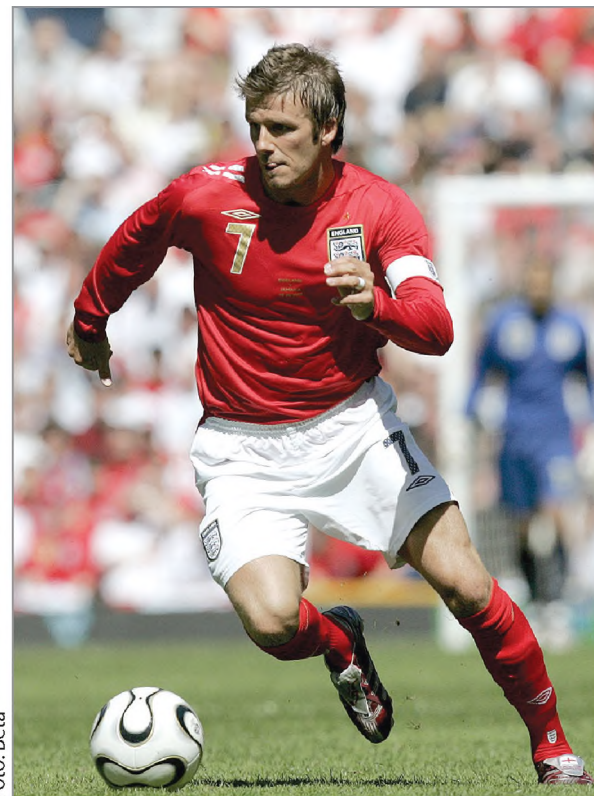

Foto: Beta

Oženjen je nekadašnjom članicom grupe „Spice girls“ Viktorijom, sa kojom ima sinove Bruklina Džozefa, Romea Džejmsa, Kruza Dejvida i ćerku Harper Seven. Više puta dovođen je u vezu sa drugim ženama, ali je uz pomoć Viktorije uvek uspevao da sačuva porodični mir. Veliku pažnju posvetio je humanitarnom radu, ambasador je UNICEF-a, a 2005. godine otvorio je fudbalske akademije u Londonu i Los Anđelesu. Na svom telu ima više od 20 tetovaža, računajući i imena svojih najbližih na hebrejskom jeziku. Ostaće upamćen po čestom menjanju frizura, a zanimljivo je da je gotovo polovinu svog bogatstva zaradio od sponzora van fudbalskog terena.

Po dedi sa majčine strane ima jevrejsko poreklo, na šta je i te kako ponosan. U svojoj autobiografiji, „Sa obe noge na zemlji“ napisao je da je tokom detinjstva svake nedelje išao u crkvu sa roditeljima, starijom sestrom Linom Džordžinom i mlađom sestrom Džozan Luiz. Šta god da odluči da radi u „penziji“, njegov trag na fudbalskom terenu ostaće neizbrisiv.

Danas

Danas, dnevnik / Izdavač: DAN GRAF d.o.o. / Redakcija: Alekse Nenadovića 19-23/V, Beograd, tel/fax: 344-11-86, 2432-731; e-mail: desk@danas.rs

Direktor DAN GRAFA: Dušan Mitrović / Glavni i odgovorni urednik: Zoran Panović

Redakcijski kolegijum: Božidar Andrejić (noćni urednik), Zdravko Huber (zamenik glavnog urednika), Miloš Jovanović (medijske komunikacije), Radomir Ličina, Gordana Logar, Ivana Matijević (kultura), Stanislav Milojković (foto), Miloš Mitrović (svet), Vesna Ninković (dopisno), Dragoljub Petrović (reportaža), Aleksandar Roknić (društvo), Boro Soleša (internet izdanje), Zoran Spahić (prelom), Luka Spasovski (sport), Mirjana N. Stevanović (ekonomija), Dragan Stojić (posebna izdanja), Nikola Tomić (pomoćnik glavnog urednika, politika), Zlatija Vuković (Beograd). Marketing: Snežana Stojakov, Prodaja: Zoran Lazić

Ilekući računi: „DAN GRAF“ d.o.o. Komercijalna banka A.D. 205-50135-33

Hypo Alpe Adria Bank 165-1542-75

Stampa: GPK „Stamparija Borča“ A.D. Beograd, Bеоградска 26/7 ISSN 1060-538X

Koncept ovoga broja: Radivoj Ovetčanin. Layout: Milan Novičić (MaxNova Creative). Operacionalizacija: Đorđe Miličić.

Danas je u konkurentnom
plan Medijske organizacije
za Jugoistočnu Evropu
Istovremeno Asocijacije
Istovremeno Project Syndicate

IPI INTERNATIONAL
PRESS INSTITUTE
FREEDOM FORUM

Pionir slobodnih medija 2002.

Ministarka zdravlja Slavica Đukić Dejanović govori za Danas

Krivične prijave zbog fabrikovane nestašice insulina

D Razgovor

Beograd /// Od Grada Beograda, osnivača Apotekarske ustanove „Beograd“, tražicu da mi objasne kako je moguće da insulina ima svuda sem u njihovim apotekama, i šta preduzimaju po tom pitanju. Nisu poštovali Zakon o javnim nabavkama i tu ima elemenata krivične odgovornosti – kaže za Danas ministarka zdravlja Slavica Đukić Dejanović.

Ima li u Srbiji dovoljno insulina?

– Ima. I može se naći u svim apotekama, sem u državnim apotekama u Beogradu. Ovo što se događa u tim apotekama govori da se one ne pridržavaju osnovnih zakonskih načela i da se ne bave delatnošću u skladu sa zakonom. Da nema insulina u zemlji, ne bi ga bilo ni u privatnim apotekama, ni u ostalim državnim u Srbiji. Apotekarska ustanova „Beograd“ očigledno ima otpor da primeni Zakon o javnim nabavkama. Ako su očekivali da će biti izuzeti iz procesa javnih nabavki, mogli su napraviti rezervu, da imaju lekove dok se ne donese eventualna odluka o njihovom izuzimanju iz zakona, ili pređe na centralnu nabavku koja počinje sledeće godine. Način na koji se apoteke snabdevaju lekovima isti je već dve godine, tako da nema govora o tome da nisu bile spremne za primenu zakona. Sve dok je za nesprovođenje Zakona o javnim nabavkama bio predviđen prekršaj kao sankcija, to nije mnogo plašilo apoteke. Problem se pojavio onog momenta kada je to postalo krivično delo.

Da li to znači da ima elemenata krivične odgovornosti nadležnih

u Apotekarskoj ustanovi „Beograd“ zbog nedostatka insulina?

– Ima elemenata krivične odgovornosti, ne samo zbog kršenja zakona, već i zbog ugrožavanja prava pacijenata. Dodatno je problematično širenje dezinformacija da insulina u Srbiji nema. To je stvorilo paniku kod ljudi koji ga prekomerno kupuju iz straha da ga neće biti, pa može doći do veštačke nestašice. Zbog toga ćemo morati da razgovaramo sa osnivačem Apotekarske ustanove „Beograd“ – Gradom Beogradom, da nam objasne

Prava pacijenata

Novi Zakon o pravima pacijenata izmestio je zaštitnika prava pacijenata iz zdravstvenih ustanova. On će sada raditi pri lokalnim samoupravama. Koje će biti njegove nadležnosti?

– Zaštitnik, odnosno savetnik pacijenata, biće pravnik sa najmanje tri godine radnog iskustva, koji će proći edukaciju iz osnovnih medicinskih znanja i zakona. Donećemo i podzakonske akte i pratiti primenu zakona, posebno rad savetnika, koji bi trebalo da bude neka vrsta medijatora između pacijenata i zdravstvenih ustanova.

kako je moguće da insulina ima svuda sem u njihovim apotekama, i šta preduzimaju po tom pitanju.

Gde je Apotekarska ustanova „Beograd“ trošila sredstva tokom ove i prošle godine?

– Apotekarska ustanova „Beograd“ je tokom prošle godine utrošila 128 miliona dinara za opremu za Gradski zavod za hitnu pomoć, za beogradski Bebi klub, za projektnu psihosocijalnu podršku u procesu vantelesne oplodnje, za plate lekara i medicinskih sestara, tehničara i fi-

Foto: Beta

Promena o uvidu u zdravstveni karton

U Zakonu o pravima pacijenata bio je sporan član 23, prema kojem je osiguravajućim društvima bio dozvoljen uvid u poverljivu medicinsku dokumentaciju?

– Uvažili smo preporuke poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti i izmenili odredbe tog člana. Njegova argumentacija da to polje regulišu drugi zakoni bila je snažna, i mi smo se s tim složili.

obavljaju skraćeni postupak nabavke, koji je lakši od klasičnog tendera, ali su morali da obezbede neophodne količine insulina, kao i svi drugi. Vidi se da je dobar potez što smo izjednačili državne i privatne apoteke, i ovim drugima omogućili izdavanje lekova na recept, inače u Beogradu ne bi bilo insulina.

Postoji li opasnost da se epidemija klostridije proširi na druge delove Srbije i da li je tačno da bolnice nemaju dovoljno sredstava za osnovnu higijenu i sterilizaciju?

– Nije tačno da nema sredstava za higijenu i sterilizaciju. Klostridija je uporna bakterija svih bolničkih prostora. Ima je svuda u svetu, ne samo kod nas. Smrtnost uzrokovana

rija pojavila znatno ranije, a da je Ministarstvo zdravlja o tome ćutalo.

– Apsolutno netačno. Od momenta kada je proglašena epidemija, javnost je upoznata sa svim detaljima, nažalost i sa dva smrtna ishoda. Radilo se o osobama starije životne dobi, ali to nije razlog da se ne ispitaju sve okolnosti i rad zaposlenih u užičkoj bolnici. Ministarstvo se odmah oglasilo i reklo da će se sankcionisati svaki propust, ako se pokaže da ga je bilo. Nikakvog zataškavanja nema. Broj zaraženih klostridijom bio je povećan u Nišu, Užicu i Leskovcu tokom februara, ali ne drastično, niti je bilo razloga za proglašenjem epidemije. Kao što sam rekla, klostridije ima u svim bolnicama.

Katarina Živanović

Gradonačelnik Beograda tvrdi da je jedino Apotekarska ustanova „Beograd“ poštovala zakonsku proceduru

ĐILAS: Besmisleni napadi ministarke zdravlja

Foto: Stanislav Milojković

Beograd /// Gradonačelnik Beograda Dragan Đilas odbacio je juče kao apsolutno besmisleni izjavu ministarke zdravlja Slavice Đukić Dejanović da je simptomatično da samo u Beogradu nema insulina, čime ona, prema njegovim rečima, aludira da iza svega stoji politika.

– Insulina u beogradskim apotekama nema jer je Apotekarska ustanova tek 30. aprila ove godine u 15.30 od nadležnih državnih organa dobila neophodna uputstva za sprovođenje javne nabavke. Velika većina apoteka širom Srbije koje danas imaju insulin, nabavljaju ga mimo zakona, odnosno

bez raspisivanja tendera – naveo je Đilas u saopštenju. On je istakao da u menadžmentu Apotekarske ustanove „Beograd“ nema stranačkih funkcionera ni članova, kao što ih nije bilo poslednjih šest godina, i da su sadašnja i prethodna direktorka izabrane iz reda stalno zaposlenih.

– Napad ministarke zdravlja na Apotekarsku ustanovu „Beograd“ zbog nestašice insulina predstavlja pokušaj da se sakriju posledice skandalozne odluke da se bez ikakve pripreme i privatnim apotekama omogućiti izdavanje lekova na recept, a državne apoteke u isto vreme nateraju da, i pored toga što cene lekova određuje država, sprovedu postupak javnih nabavki – ocenio je Đilas.

D. D.

Udruženje pacijenata: Ne igrajte se sa životima ljudi

Beograd /// Miroslav Petrović, predsednik Udruženja za zaštitu prava pacijenata „Pravo na Zdravlje“, upozorio je nadležne da se ne igraju zdravljem ljudi, zarad dnevnopolitičkih interesa.

– Kako je moguće da insulina ima dovoljno u farmaceutskim kućama, a da ga nema u apotekama? Ovde se očigledno radi o sukobu dve političke struje ili borbi državnih i privatnih apoteka za primat u dobijanju lekova kada se pređe na centralno snabdevanje. U svakom slučaju, politički interesi stoje iza nestašice insulina u Apotekarskoj ustanovi „Beograd“, što je nedopustivo, jer se radi o životima ljudi – kaže Petrović za Danas.

K. Ž.

Još nema dogovora o energetici i telekomunikacijama

Rok je 16. jun

Vreme curi, mada napretka navodno ima

Brisel, Beograd /// U okviru tehničkih pregovora Beograda i Prištine juče su u Briselu obnovljeni razgovori o energetici i telekomunikacijama. Posle više sati susret je završen bez konkretnog dogovora, mada novinske agencije spekulisu da ima pomaka u približavanju stavova dve strane.

Beograd su predstavljali šef tima za tehnički dijalog s Prištinom Dejan Pavićević, potpredsednik Vlade Rasim Ljajić i ministarka za energetiku Zorana Mihajlović. Na čelu prištinskog tima bila je zamjenica premijera Edita Tahiri, dok je Evropsku komisiju predstavljao Pjer Mirel, direktor za Zapadni Balkan u kabinetu komesara za proširenje Štefana Filea.

Pavićević je uoči jučerašnjih pregovora podsetio da je dijalog o pitanjima telekomunikacija i energetike vođen i ranije, ali bez uspešnog ishoda. Prema jednoj od tačaka Sporazuma o načelima normalizacije odnosa Beograda i Prištine, rok za okončanje pregovora o ove dve teme je 16. jun. U diplomatskim krugovima se već više meseci spekulise da bi jedan od rezultata pregovora u oblasti telekomunikacija trebalo da bude poseban pozivni telefonski broj za Kosovo.

Uoči novog sastanka sa kosovskim kolegom Hašimom Tačijem, 21. maja u Briselu, premijer Srbije Ivica Dačić izjavio je juče da dogovor o planu za primenu Sporazuma s Prištinom podrazumeva da se definišu rokovi kada bi šta trebalo uraditi, ali da to ne znači da sve odredbe ovog dokumenta treba da budu primenjene do donošenja odluke Evropskog saveta o datumu početka pristupnih pregovora sa Srbijom, 27. i 28. juna.

J. T.

Uoči lokalnih izbora u Zemunu i Kosjeriću, partije napravile čudne koalicije

Želja za vlašću ne bira partnere

Naša priča

Beograd /// Želja za osvajanjem vlasti ne bira političke partnere - tako bi se u Srbiji mogle objasniti koalicije, predizborne i postizborne, i lokalne i republičke. Kampanja za redovne opštinske izbore u Kosjeriću 26. maja i u Zemunu 2. juna uveliko traje, a stranke su napravile različite kombinacije.

sjeriću nastupiti samostalno, dok će URS biti u koaliciji sa pomenutom triom SPS-PUPS-JS. DSS i Dveri nastupaju u Zemunu, što je, kako su nedavno objasnili, početak okupljanja "patriotskog bloka", ali je zato u Kosjeriću DSS u koaliciji sa SNS i NS, strankama koje su Vojslav Koštunica i saradnici proglasili "izdajničkim".

Marko Selaković, portparol URS, za Danas kaže da razloge za koalicije na lokalnom nivou ne treba tražiti u

stranke i patriotskim blokom o kojem se govori. "To dokazuje i to što će DSS u Kosjeriću na izbore izaći sa SNS i NS, jer smo s njima bili na vlasti u toj opštini i imamo dobru saradnju. Lokalni odbori naše stranke imaju pravo, uz konsultaciju s Izvršnim odborom, da odluče s kim će u koaliciju", kaže Milošević.

Marko Blagojević, izvršni direktor CeSID, navodi da su predizborne koalicije na lokalnom nivou

● **URS: LOKALNI LJUDI NAJBOLJE ZNAJU KO JE KAKAV**

● **DSS: SARADNJA SA DVERIMA VAŽI SAMO ZA ZEMUN**

● **BLAGOJEVIĆ: VAŽNO IM JE SAMO DA PREDU CENZUS**

koalicije na lokalnom nivou kombinacija i želje za osvajanjem vlasti i ostvarivanjem političkih interesa bez obzira na ideološke razlike, ali i procene ljudi u opštinskim odborima stranaka. Stanko-

Lista DS bez Dragana Đilasa

Izborna lista DS u Zemunu neće nositi ime predsednika stranke Dragana Đilasa. Aleksandar Jerkov, portparolka DS, za Danas objašnjava da stranka insistira na tome da ljudi koji traže poverenje građana to urade svojim imenom na listi. "Neće interese građana Zemuna sutra u Skupštini opštine da brani predsednik stranke, nego ljudi sa liste za koje su se građani izjasnili", kaže Jerkov.

URS i SPO će zajedno izaći pred građane Zemuna, kao i koalicija SPS-PUPS-JS zajedno sa SDPS Rasima Ljajića, koja će međutim u Ko-

instrukcijama stranačkih centrala, već u dobroj saradnji pojedinaca u tim mestima. "Lokalni ljudi najbolje znaju ko je kakav. Tu nije ključna pripadnosti strankama i zato naša saradnja sa SPO u Zemunu ne treba da čudi", objašnjava Selaković.

Milan Milošević, predsednik Izvršnog odbora DSS, za Danas objašnjava da je koalicija s Dverima u Zemunu plod dogovora ljudi koji tamo žive, odnosno da to nema veze s "nacionalnom politikom"

rezultat težnje stranaka da predu cenzus. "Svi ostali razlozi za koalicije su u tom kontekstu nevažni", ukazuje Blagojević za Danas.

Prema njegovim rečima, savez DSS i Dveri u Zemunu donekle ima smisla, jer se se njihovo biračko telo podudara u jednom ili dva procenta. Ipak, kako dodaje, nije izvesno da li bi na republičkim izborima došlo do njihove sinergije.

Dejan Vuk Stanković, politički analitičar, za Danas navodi da su

vić takode upozorava da se lokalni izbori često koriste u dnevopolitičke svrhe za podrivanje republičke vlasti.

Izborno nadmetanje prilika je i za razne podvale. Tako se u Zemunu pojavila lista "Dveri naše - Obradović Nikola", koja je ubrzo povučena posle velikog protesta Pokreta Dveri, gde smatraju da je to bio pokušaj "režimske manipulacije".

Lidija Valtner

Vlada Srbije usvojila novi Poslovnik o radu

Korak napred, ali nedovoljan

Tragom

Beograd /// Vlada Srbije je usvajanjem svog novog Poslovnika o radu napravila korak napred u transparentnosti zakonodavnog procesa, ali to nije dovoljno i ne garantuje da će ubuduće svaki zakon ići na javnu raspravu, kažu sagovornici Danasa.

Vlada je na sednici 28. marta usvojila Odluku o izmeni Poslovnika o radu, kojom se ipak ne predviđa organizovanje javne rasprave za svaki zakon, već za one koji ispunjavaju određene kriterijume. Time je delimično ispunjena jedna od obaveza iz evropske

agende, a to je veća otvorenost javnosti u donošenju zakona, na šta joj Evropska komisija već godinama skreće pažnju.

Kako je saopštila Transparentnost Srbija, uprkos obavezi da se svi dokumenti postave na portalu e-uprave, posle više od mesec dana na njemu je objavljen

poziv za raspravu o samo jednom nacrtu zakona.

- Interesovanje za ovu temu je pokazala i EK u svom najnovijem izveštaju. Međutim, o stvarnom napretku će se suditi prema rezultatima, a ne prema usvojenim propisima, a stanje je takvo da mesec dana po usvajanju novog

vladinog poslovnika nema naznaka da se stanje u praksi menja - upozorava za Danas Nemanja Nenadić, programski direktor TS.

Ivan Grujić iz udruženja Edukacioni centar za Danas kaže da je ovakav poslovnik ipak veliki korak napred.

- Mnogo je bolji, jer jasnije utvrđuje kriterijume za održavanje javnih rasprava. Ranije je sve zavisilo od slobodne volje Vlade ili ministarstva. Dobro je i to što nema maksimalnog roka za trajanje rasprave. Ali, glavni nedostatak je to što nije prihvaćen predlog da se sve onlajn rasprave vode na jednom mestu - ukazuje Grujić.

L. Valtner

D Draža

Premijer Rusije tvrdi: „Srpske jabuke su opasne.“ Baš nas briga. Dačić dovodi Apple.

Rajner Štiner, funkcioner nemačkih liberala, za Danas povodom posete ministra Vestervelea Beogradu

Srbija bez datuma do primene Sporazuma

D Tragom

Berlin, Beograd /// Ukoliko pro-padnu razgovori Srbije i Kosova o primeni briselskog Sporazuma o normalizaciji odnosa, nemački sa-vezni parlament, Bundestag, neće glasati za to da Beograd dobije datum početka pregovora o pridru-živanju Evropskoj uniji - poručuje u razgovoru za Danas Rajner Štiner, visoki funkcioner nemačkih vlada-

**„ODLAZAK
ALEKSANDRA
VUČIĆA NA SEVER
KOSOVA BIO JE
VAŽAN SIGNAL
ZVANIČNIKA SRBIJE
DA SU VOLJNI I
POSVEĆENI TOME
DA IDU NAPRED“**

jućih liberala (FDP), poslanik Bun-destaga i stručnjak za jugoistočnu Evropu, povodom dvodnevnice posete ministra spoljnih poslova nemačke Gida Vestervelea Beogradu, koja po-činje u nedelju uveče.

Kako navodi Štiner, Vesterveleov stranački kolega, neuspeh razgovora o primeni Sporazuma značio bi za-mrzavanje procesa evropskih inte-gracija Srbije „do decembra ove go-dine ili januara 2014“.

„Uvek sam se zalagao za integra-ciju u EU država jugoistočne Evrope. Pružao sam podršku svim zemljama otkako sam 2002. godine postao po-slanik Bundestaga. Zahtevi su jasni - ako Srbija postigne dogovor s Ko-

„Ohrabrenje, a ne novo uslovljavanje“

Premijer Ivica Dačić izjavio je danas da od posete nemačkog ministra Gida Vestervelea ne očekuje nove uslove u približavanju EU, već ohrabrenje. Dačić je potvrdio da je Srbiji za dobijanje datuma početka pregovora sa EU neop-hodno da se postigne plan o primeni briselskog sporazuma. Ujedno je najavio dolazak u Beograd i britanskog ministra spoljnih poslova Vilijama Hejga 30. maja. „Biće još takvih poseta narednih dana“, kazao je Dačić. On je kazao da EU želi da se uveri da će sporazum Beograda i Prištine biti sproveden u pra-ksi i da neće ostati „mrtvo slovo na papiru“ ako Srbiji dobije datum.

sovom u vezi sa sprovođenjem Spo-razuma iz Brisela, glasaču u Bun-destagu da se Srbiji dodeli datum za početak pregovora na junskom sa-mitu EU“, ističe Štiner.

Prema njegovim rečima, nedavna poseta prvog potpredsednika Vlade Srbije Aleksandra Vučića severu Ko-sova predstavljala je „važan signal“ srpskih zvaničnika da su „voljni i po-svećeni tome da idu napred“. „Kao i svi drugi Srbi, Srbi sa severa Kosova moraju da prihvate stvarnost uko-liko očekuju više podrške EU ili nje-nih država članica“, ukazuje Rajner

Štiner, uz zaključak da ostaje da se vidi da li Beograd i Priština mogu da „pošalju jasan znak da počinje pri-mena Sporazuma“.

Ognjen Pribićević, bivši ambasa-dor u Nemačkoj, ocenjuje za Danas da postoji samo jedan razlog što Gido Vestervele sada dolazi u Beograd. „Poruka Berlina je jasna - Srbija mora da počne da primenjuje ono što je prošlog meseca dogovoreno u Bri-selu ako želi da dobije zeleno svetlo za početak pregovora o članstvu u EU, a Vestervele će to ponoviti pril-i-kom susreta s najvišim zvaničnicima

Srbije“, ukazuje Pribićević, koji upo-zorava da od 19. aprila, kada su pre-mijeri Srbije i Kosova Ivica Dačić i Hašim Tači parafirali Sporazum, „dve strane nisu ostvarile nikakav pomak“.

Ministar Vestervele će posetu Beogradu započeti radnom večerom s Aleksandrom Vučićem, a pre toga će na aerodromu „Nikola Tesla“ biti održana konferencija za novinare. Narednog dana sastaje se i s pred-sednikom Srbije Tomislavom Niko-lićem, premijerom Ivicom Dačićem i šefom diplomatije Ivanom Mrkićem.

Komentarišući dolazak šefa ne-mačke diplomatije, Tomislav Niko-lić je izjavio da bi Nemačka „trebalo da shvati da ne vredi ucenama da nas natera da sami sebi sečemo vene ili da izvršimo samoubistvo“, dodajući da „Kosovo i Metohiju ne damo“. „Kada bi Srbija živela razmišljajući

o tome šta će Nemačka da uradi, ne bi mogla da krene napred. Uradili smo sve što je bilo moguće, otvore-nog srca prema građanima, mirne savesti prema EU“, rekao je Nikolić za TV Prva.

Predsednik Republike je naveo i da „ne treba da očajavamo“ ukoliko narednog meseca ne dobijemo ze-leno svetlo Unije za naredni korak na putu ka članstvu. „Treba da na-stavljamo da uređujemo državu i da pokušamo da omogućimo građa-nima bolji život investicijama sa dru-gih strana ako ne budu dolazile iz EU. Da vidimo da li su primedbe raz-umne - da li možemo da ih otklo-nimo, ili su nerazumne. Ako su ne-razumne, moraćemo da se okrenemo na drugu stranu. Ipak, nadam da ćemo ostvariti cilj o članstvu u EU“, rekao je Tomislav Nikolić.

Marija Stojanović

Dačić: Strateška saradnja sa SAD

Vašington, Beograd /// Pre-mijer Ivica Dačić je, na kraju jed-nonedeljne posete SAD, zaključio da je moguća strateška saradnja sa tom svetskom supersilom, kao i da se „danas u Americi drugačije gleda na Srbiju“.

Kako je naveo, sastanci s pot-predsednikom SAD Džozefom Baj-

denom i visokim predstavnicima Stejt departmenta prošli su veoma dobro. „Srbija kao mala zemlja mora da traži podršku za svoje sta-vove svuda u svetu, a naročito u SAD“, istakao je Dačić u izjavi no-vinarima.

Srpski premijer je, posle sa-stanka s direktorkom MMF-a Kri-

„Zamolio sam direktorku MMF-a za razumevanje“

stinom Lagard, rekao da ju je za-molio za razumevanje teških eko-nomsko-socijalnih prilika u Srbiji. „Kada su plate i penzije najniže u

regionu, ne može se aranžman sa MMF-om graditi samo na smanje-nju plata i penzija“, rekao je Dačić.

Premijer je najavio i da bi do kraja godine trebalo očekivati prve rezultate u vezi s dolaskom velikih američkih kompanija iz sektora informacionih tehnologija u Srbiju.

P. D.

Nova stranka izlazi na izbore u Voždovcu

Beograd /// Predsednik Nove stranke Zoran Živković najavio je da će ta politička partija prvi put nastu-piti na redovnim lokalnim izborima u beogradskoj opštini Voždovac, koji

će se održati do kraja godine. „Sad su izbori u Zemunu, ali pošto još nismo formalno registrovani, to smo pro-pustili, kao i Kosjerić. Ono što si-gurno čekamo to je Voždovac, koji je

interesantan jer je specifična op-ština, koja na neki način odražava celu Srbiju“, kazao je Živković agen-ciji Beta. Predsednik NS očekuje da do kraja ovog meseca ta stranka

bude registrovana i podsetio da je 30. aprila Ministarstvu pravde i dr-žavne uprave predato neophodnih 10.000 potpisa za upis u registar po-litičkih partija.

P. D.

Danas
Ugao

**Odbornici
Čankove LSV u
Skupštini opštine
Bačka Topola
prešli su juče u
redove
Dinkićevo URS.**

Dobra vest Danas

Ko

Predsednik Koordinacionog tela za opštine Bujanovac, Preševo i Medveđu Zoran Stanković najavio je juče prilikom obilaska sela Levosoj, koje je pre dva meseca bilo poplavljeno, da će meštani moći da dobiju naknadu za štetu do poplave.

Šta

On je objasnio da je Trezoru već dat nalog za isplatu 7,35 miliona dinara opštinama Bujanovac i Preševo, kao i da je oko sprečavanja poplava razgovarao sa Preduzećem za vodoprivredu koje treba da sanira bedem na Moravici.

Kada

Pomoć će stići narednih deset dana. Na osnovu procenjene štete opštini Bujanovac je opredeljeno 5,1 milion dinara, od čega je za MZ Levosoj čiji su 4,5 miliona, dok je za sanaciju štete u Preševu opredeljeno 2,3 miliona dinara.

Koji je vaš sledeći potez?

Johannes Aigner

ambasador Austrije u Srbiji

Naša ambasada trenutno priprema posetu ministarke pravde, gospođe Beatriks Karl, koja će u Beograd doći 3. juna. Tom prilikom sreće se sa ministrom pravde Nikolom Selakovićem i sa njim razgovarati o saradnji u borbi protiv korupcije i reformi pravosuđa.

Osuđen saobraćajac zbog ometanja Nikolićeve pratnje

Pejoviću osam meseci uslovno

D Na licu mesta

Beograd /// Saobraćajni policajac Saša Pejović (29) osuđen je juče na osam meseci zatvora uslovno ako ponovi delo u roku od dve godine, zbog ometanja obezbeđenja predsednika Srbije Tomislava Nikolića.

Oglašavajući Pejovića krivim u Prvom osnovnom sudu u Beogradu sutkinja Nada Mihajlović navela je da utvrđeno da je Pejović svojom vožnjom ometao službena lica u obavljanju dužnosti – prevozu i obezbeđenju šticiene ličnosti. Kao olakšavajuće okolnosti uzete su, dodala je ona, nekažnjavanost i biografija Pejovića, ali i to što se petorica Nikolićevih telohranitelja nisu pridružili gonjenju, niti su tražili odštetu.

Sva petorica juče su inače svedočila na glavnom pretresu, na suđenju koje je po ubrzanom postupku održano u toku jednog prepodnevca. Prema optužnom predlogu i završnoj reči postupajućeg tužioca, Pejović je 3. novembra prošle godine, oko jedan ujutru, vozeći džip „micubiši pajero“, u više navrata ugrozio kolonu predsednika Republike.

Najdramatičniji iskaz dao je šef tima u Nikolićevoj pratnji Aleksandar Radulović, koji je objasnio da se kolona nakon proslave sto dana Vlade na putu za Kragujevac kretala u dva vozila, takozvanom vip i sekjurit, gde su se u svakom nalazile po tri osobe. U prvom vip vozilu bio je

predsednik sa vozačem i pratiocem, te su još pre izlaska iz Beograda utvrdili da ih Pejovićev džip prati na prekratkim odstojanju, i da je to trajalo i posle naplatne rampe, sve do izlaska za Smederevo. U usponu preko Begaljičkog brda, džip je u jednom trenutku počeo da obilazi sekjurit vozilo, čiji je zadatak da ne dozvoli nijednom autu da dospe iza vip vozila sa predsednikom.

Njegova je sreća što nije počeo da spušta prozor, držali smo već pripremljene heklere, deliči sekunda i milimetri su odlučivali, naveo je između ostalog Radulović, koji je ponudio i listinge razgovora sa Dežurnim operativnim centrom Uprave za obezbeđenje ličnosti, gde traži identifikaciju džipa i odakle mu odgovaraju da nemaju tu registraciju u evidenciji.

Držao rastojanje?

Okrivljeni Saša Pejović izjasnio se da nije kriv i da je sve vreme držao rastojanje 50 do 70 metara, kao i da kritični događaj nije bio u njegovom radnom vremenu vozača načelnika Saobraćajne policije Dragiše Simića, već da je samo preuzeo vozilo. U više puta navrata Pejović je istakao da sud ima negativan stav prema njemu, a u završnoj reči pitao je zašto je vozač „škoda“ zbog sličnog incidenta sa predsednikovom kolonom u Novom Beogradu samo prekršajno kažnjen. Pejoviću je naloženo i da plati sudske troškove od 10.000 dinara. Njegov branilac Dragana Domazet rekla je da će o eventualnoj žalbi odlučiti nakon dodatnih konsultacija.

Slične iskaze dali su i Predrag Tomović, koji je sa Radulovićem u kolima davao znak lampom, takozvanom „šargarepom“, Pejoviću da se zaustavi, kao i vozač Nemanja Pokimica, koji je naveo da je instinktivno reagovao na povike kolega – „Poki, Poki!“. Slavoljub Zdravković, Nikolićev vozač, naveo je da trenutak približavanja nije video, jer se koncentrisao na vožnju, a prvi pratilac Dragan Bojić kazao je i da je predsednika pitao da li je možda očekivao nekog u džipu da mu se približi i dobio negativan odgovor.

„Momci koji rade obezbeđenje su vrlo korektni i ne želimo da oslobodimo ili opteretimo okrivljenog više ili manje od onog što se stvarno desilo“, kazao je Bojić.

J. Lukač

Tužilaštvo ispituje smrt inficiranih u užičkoj bolnici

Užice /// Tužilaštvo u Užicu, kako Danas saznaje, naložilo je policiji da prikupi podatke o pacijentima koji su preminuli, nakon što su se zarazili bakterijom klostridijom, kao i o razlozima njihove smrti na odeljenju ortopedije Opšte bolnice Užice. Policija bi trebalo da uzme izjave od zaposlenih na ortopediji, članova porodica preminulih, kao i da uspostavi

saradnju sa inspekcijama i komisijama koje su formirane radi ispitivanja rada na tom odeljenju.

S druge strane, uprava bolnice je zatražila izjave od zaposlenih na ortopediji, zbog sumnje da su posle 24. aprila, kada je na tom odeljenju proglašena epidemija, primili na lečenje i operisali pacijente koji nisu bili hitni slučajevi, što je bilo izri-

čito zabranjeno protivepidemijskim merama.

Od početka proglašenja epidemije, preminulo je dvoje pacijenata kod kojih je bila potvrđena infekcija klostridijom, ali uprava bolnice upozorava da nije sigurno da je ta bakterija bila uzrok smrti, te da je to veoma teško utvrditi, jer su porodice odbile obdukciju tela preminulih. N. K.

Da li su osnovane sumnje za zloupotrebe vlasnika preduzeća „Ju Keops“

I novi gradonačelnik u aferi oko obnove Kraljeva od zemljotresa?

D Tragom

Beograd /// Aktuelni gradonačelnik Kraljeva Dragan Jovanović bio je u obavezi da izvrši tehnički prijem kuća izgrađenih nakon zemljotresa koji je pogodio taj grad 3. novembra 2010. godine i na taj način okonča situaciju sa izvođačem radova na izgradnji oko 500 montažnih kuća, ali on to nije učinio. Nije, dakle, obavljen tehnički prijem nijedne od izgrađenih kuća. Naprotiv, Jovanović je, iz neznanja ili namerno, naveo ili obmanuo policiju i druge političke instance da je bivši gradonačelnik Ljubiša Simović privremene situacije proglasio za konačne, tvrdi za Danas jedan od učesnika na organizovanju obnove Kraljeva.

– To je nemoguće, jer da je Simović to učinio, to bi moralo da piše na prvoj strani građevinske knjige, a to ne piše. Jasno je da je reč o izmontiranoj i konstruisanoj optužbi za zloupotrebe prilikom trošenja novca za sanaciju nakon zemljotresa. Ali, pošto je istraga o

tome vođena zadnjih deset meseci, nešto je moralo da bude pronađeno. Sadašnja vlast je, dakle, morala nešto da uradi, jer je, podsećam, novi gradonačelnik još u avgustu prošle godine izjavio da je to kriminal – dodaje naš sagovornik i naglašava da je „akcija protiv kriminala i korupcije“, koja je prošle godine započeta u Srbiji, slučaj u Kraljevu videla kao „vrlo zgodan“ za to.

Epilog pomenute akcije je poznat – hapšenje bivšeg gradonačelnika Kraljeva Ljubiše Simovića, vlasnika preduzeća „Ju Keops“ i odgovornog izvođača radova na izgradnji montažnih kuća Milana Mirkovića i još 18 lica.

Međutim, sagovornik Danasa kaže da optužbe na račun Mirkovića nisu u potpunosti opravdane. Naime, on se tereti da je naplatio komplet urađene kuće, što je po ugovoru jedino tako i mogao, jer su kuće ugovorene po komadu, te da na pojedinim objektima, kako su veštaci utvrdili, nedostaje ponešto.

– Na primer, nije malterisan dimnjak ili nije obrađena

Tehnički prijem izgrađenih kuća nije izvršen, a konačni obračun nije urađen: Kraljevo 2010.

Foto: Beta

sokla, urađen trotoar, negde su temelji plići nego u projektu ili navodno ugrađen je neki materijal lošijeg kvaliteta nego što je predviđeno. Deo toga verovatno i jeste tačan, ali postoji i drugi deo koji kaže da je na znatnom broju kuća urađen dosta veći temelj od projektovanog zbog nagnutog terena, da je urađeno više nečeg drugog. Kuće su naplatačene po komadu komplet, a

tek bi se na konačnom obračunu vršili obračuni viškova, manjkova i naknadnih radova, nakon čega bi se izvođaču doplatilo ili bi izvođač morao da vrati deo, ukoliko je naplatio više. To znači da je privatni preduzimač Milan Mirković optužen na osnovu privremenih parametara – kaže sagovornik Danasa.

Prema njegovim rečima, Mirković nema nikakve odgo-

vornosti za to što nije urađen Konačni obračun, jer to je trebalo da inicira investitor – Grad Kraljevo, odnosno gradonačelnik, a trebalo je takođe da zatraži i tehnički prijem tih objekata.

– To je trebalo da uradi još bivši gradonačelnik Simović, međutim, on to nije učinio iz više razloga. Prvi je što je nestalo para i čak dve kuće nisu uopšte ni urađene, jer su

valjda čekali da sve bude gotovo, pa tek onda da pristupe poslovima. Zatim, da bi se pristupilo tehničkom prijemu, trebalo je sve kuće da snime geometri, a ni za to nije bilo para. Dalje, bilo je tu pravnih začkoljica – čije su te kuće koje su urađene na privatnim parcelama, jer po zakonu investitor može da gradi samo na parceli koja se vodi u katastru na njegovo ime – objašnjava sagovornik Danasa.

B. Karović

Grupa studenata BU napustila Rektorat

Nov protest 23. maja

Beograd /// Nakon provedene noći u zgradi Rektorata Beogradskog univerziteta, grupa studenata prekinula je protest i najavila novo okupljanje za 23. maj. Oni su na jučerašnjoj konferenciji za novinare od rukovodstva BU zatražili obustavljanje povećanja školarina, da se ne smanjuje broj ispitnih rokova i ne povećava broj bodova potreban za upis na budžet. Od Ministarstva prosvete traže autonomiju univerziteta i uvođenje besplatnog, javno finansiranog obrazovanja. Stu-

denti najavljuju da će svoje zahteve pomenutim institucijama zvanično predati na protestu u četvrtak.

Odgovarajući na pitanje Danasa da li će prekinuti protest ako fakulteti odustanu od povećanja školarina, Danica Popović, studentkinja Filozofskog fakulteta, rekla je da neće odustati od zahteva za besplatno obrazovanje. Ona je navela da se taj cilj ne može postići jednim protestom, te da je cilj akcija koje studenti preduzimaju razvijanje svesti među svim građanima dru-

štva da obrazovanje mora biti dostupno svima.

Na naše pitanje zašto od Rektorata BU traže da se broj ispitnih rokova ne smanjuje i da se ne povećava broj bodova za upis na budžet, kada su ta pitanja regulisana u izmenama Zakona o visokom obrazovanju, studenti su odgovorili da je „Rektorat inicirao te promene“ i da je on „prava adresa“ za pomenute zahteve.

Rektorski kolegijum BU u jučerašnjem saopštenju poručuje da „Rektorat nije ni mesto, ni institucija u kojoj se rešava pitanje besplatnog obrazovanja“. Uprava BU podseća da na osnovnim i integrisanim studijama na beogradskim fakultetima trenutno studira oko 61.500 studenata, oko čega je 58 odsto budžetskih.

„Redovan akademski status se održava uspehom u školovanju, a uvek ostaje otvorena mogućnost prelaska sa statusa samofinansirajućeg studenta na budžetski. Upad u prostorije Rektorata, koji se dogodio u četvrtak, u suprotnosti je sa akademskim načinom ponašanja, posebno ako se ima u vidu da postoje otvoreni načini komunikacije između studenata i akademske uprave“, navedeno je u saopštenju Rektorskog kolegijuma BU.

B. Cvejić

V. Andrić

Da li je RTS poštovao zakon

Reprize – premijere 3:1

Beograd /// Od ukupnog serijskog programa na prvom kanalu RTS reprize su činile tri četvrtine tokom prošle godine, a od toga je 61 odsto repriza sopstvenih serijskih produkcija, 11 odsto stranih serija i skoro dva odsto domaćeg serijskog programa koji nije snimala RTS, pokazuje izveštaj Republičke radiodifuzne agencije o ispunjavanju zakonskih obaveza RTS. S druge strane, premijere su činile oko 25 odsto serijskog programa, od čega je najviše bilo inostranog programa.

Prema podacima RRA, na drugom programu RTS reprize su činile skoro 68 odsto ukupnog serijskog programa u odnosu na premijere kojih je bilo 32 odsto, a sve su bile strane serije. Kada je reč o kvotama nezavisnih produkcija koje je RTS u obavezi da emituje i to deset odsto u ukupnom godišnjem programu, javni servis ni ove godine nije ispunio tu zakonsku obavezu. Naime, nezavisnih produkcija je u 2012. na RTS1 bilo 6,56 odsto, dok je na Drugom programu bilo 9,02 odsto.

Висока школа струковних студија АКАДЕМИЈА ФУДБАЛА БЕОГРАД,
у складу са чланом 63, 64. и 65. Закона о високом образовању и чланом 49. и 54.
Статута Академије фудбала, расписује

КОНКУРС

за избор у звање и заснивање радног односа за уже стручне области: **I Друштвене основе спорта:** 1. Социологија са социологијом спорта (1 професор или предавач - услов: завршен Филозофски факултет-група социологија или сродан факултет; доктор или магистар наука; специјалиста) 2. Енглески језик (1 лектор услов: завршен Филолошки факултет-група енглески језик). **II Биомедицинске основе спорта:** 1. Основе анатомије и физиологије спорта (2 предавача - услов: завршен Медицински факултет; магистар наука или специјалиста). 2. Медицина спорта са исхраном спортиста (2 предавача - услов: завршен Медицински факултет; магистар наука или специјалиста). **III Физичка култура и спорт:** 1. Основе историје спорта (1 професор или предавач - завршен Факултет физичке културе, Факултет за менаџмент у спорту или ВШСС Академија фудбала, доктор или магистар наука; специјалиста); 2. Информационе технологије у спорту (1 предавач - услов: завршена Висока школа струковних студија за информационе и комуникационе технологије и специјализација Мрежне технологије-специјалиста). **IV Теорија и пракса (методика) фудбала.** 1. Фудбал I- Методика технике фудбала са педагошким праксом у фудбалском клубу (1 предавач - услов: завршен Факултет физичке културе или Факултет за менаџмент у спорту- магистар наука физичке културе). 2. Фудбал II - Методика тактике фудбала са педагошким праксом у фудбалском клубу (1 предавач - услов: завршен Факултет физичке културе или Факултет за менаџмент у спорту- магистар наука физичке културе). Фудбал III – 1. Методика физичке припреме са педагошким праксом у фудбалском клубу (1 предавач - услов: завршен Факултет физичке културе или Факултет за менаџмент у спорту- магистар наука физичке културе). 2. Фудбал IV – Методика фудбала са праксом у фудбалском клубу (1 предавач - услов: завршен Факултет физичке културе или Факултет за менаџмент у спорту- магистар наука физичке културе). 3. Педагошки рад у фудбалском клубу (1 професор - услов: завршен Факултет физичке културе, доктор наука). 4. Методика фудбала са праксом у фудбалском клубу (1 професор - услов: завршен Факултет физичке културе, доктор наука). 5. Правила у фудбалу и примена у игри (1 професор - услов: завршен Факултет физичке културе, доктор наука; 1 предавач - услов: завршен Факултет физичке културе или Факултет за менаџмент у спорту- магистар наука физичке културе). **V Менаџмент у спорту:** 1. Менаџмент спортских објеката (1 професор или предавач - завршен Архитектонски факултет; Факултет физичке културе или Факултет за менаџмент у спорту, доктор или магистар наука; специјалиста). **VI Маркетинг у спорту:** 1. Маркетинг и ПР у спорту (1 професор или предавач – завршен Факултет за менаџмент у спорту, доктор или магистар наука; доктор или магистар наука; специјалиста); Пријава кандидата са документима (биографија; оверене фотокопије диплома високог образовања; специјализације, магистратуре или доктората; извод из матичне књиге рођених; фотокопија личне карте; уверење о држављанству; потврда надлежног органа да кандидат није под истрагом) подноси се Секретаријату Академије фудбала на адресу Делиградска 27/II спрат, (или лично) у року од 7 дана од дана објављивања конкурса. Непотпуне и неблаговремено поднете пријаве неће се разматрати.

**Obrnuta ekonomija
Dragan Vujadinović**

RUŽNI, PRLJAVI, ZLI (Serđo Leone)

Počeh da pišem o „novom dogovoru“ (nju dilu) kojim bi pobedili „obrnutu ekonomiju“ (uključujući i partokratiju i centralizaciju) i iskoristili šanse i komparativne prednosti, ali prinudno prekinuh već od prvog nastavka - da država mora da nađe tri milijarde evra i napravi sisteme za navodnjavanje za 900 hiljada „najboljih“ hektara i time jednom konačno nešto radikalno uradimo u poljoprivredi, našoj većitoj „najvećoj“ šansi. Kakav nju dil kad sve više upadamo u besomučnu politiku i kad je Kantov kategorički imperativ konačno i definitivno umro u našoj virtualnoj stvarnosti. Gde postoji samo ono što se vidi na televiziji i naslovnim stranama novina, a ono što stvarno postoji u svakodnevnom životu, ustvari ne postoji jer se ne vidi. Nema dogovora, niti izlaska iz „obrnute ekonomije“, dok na političkoj „državotvornoj“ sceni vlada ovakva ostrašćenost i takoreći institucionalizovan strah. Opet, ko u davna SM (Slobodan Milošević) i NATO vremena zavlada „prezumpcija krivice“. Svi su krivi, dok se ne dokaže suprotno. A ne može da se dokaže suprotno, jer su onda krivi i milicajci, tužioc i sudije. Kad „državotvorni“ mediji najave da je neko „kriv“ i da će biti hapšenja, tako mora i da bude. Što više krupnih naslova preko cele prve strane, manji je rizik da će se „uplašeni“ građani zapitati šta je sa onim, naslovima potisnutim, a glavnim životnim faktorom 3P (proizvodnja, plate i penzije).

To što su ovi „najveći“, sa sve „vođom“ na čelu, razumljivo arogantni i nestrpilivi prema „bivšim“ (ako su u opoziciji), pa im svaku izgovorenu reč cenzurišu i dočekuju „na nož“ ekspresnim saopštenjima tipa „baš me(nas) briga šta vi pričate, vi ste sramota Srbije“, donekle je i razumljivo. Dočekali svojih pet minuta i u novoj (postpetooktobarskoj) eri, iako su vladali „pre nove ere“, i činilo se da im je „državni vrh nove ere“ nedostižan. Ali je „vremenska mašina“ sve izmešala pretvorivši tvrde nacionaliste u „najevoopljane“. I obratno.

Zato je ove druge, male a vladajuće (i to u kontinuitetu, bre), teško shvatiti i svariti. Bili poslednjih pet godina sa „žutima“, i u isto to vreme se sa naprednjcima javno vredali do beščašća i besmisla, a sad naprečac „spasavaju“ domaju od „svojih“ (ne samo da su zajedno vladali, nego su uvek isticali potpunu programsku podudarnost). Pa malo, malo preuzmu retoriku onih prvih velikih – „sram vas bilo, sve ste upropastili, pognite glavu i jezik za zube“. Sutra, kad opet budu sa „žutima“, tvrdiće da su Srbiju „spasili“ od sadašnjih. Uglavnom, uvek su „sadašnji“ partneri najbolji, a bivši najgori. To što su sa „najgorima“ pola decenije „tikve sadili“ a „najbolje“ čašćavali svim, u Vukovom jeziku, registrovanim pogrđnim imenima, se zaboravilo. Došlo do totalne amnezije. Ničega se ne sećaju, pogotovo sebe u prošlim vremenima. Jadni Kant, prevrće li se, prevrće.

Zaključak je jasan i jedino moguć. Nema ekonomskog „nju dila“ u ovakvim okolnostima. 3P mora da sačeka. Bolja vremena. Bez zastrašivanja, ostrašćenosti i amnezije, sa tolerancijom i vaskrsim kategoričkim imperativom. Gde je bitno kakav si čovek, šta znaš i šta si konkretno uradio. A ne čiji si i u kojoj si partiji. To je za popodne i slobodno vreme. Kad nema cilja, svi su putevi isti – glasi jedna stara japanska poslovice. U malo reči, sve stalo. Kao da je specijalno pisana za naš slučaj.

Pa posle neko kaže „na greškama se uči“. Naprotiv. Mi u Srbiji greške apsolviramo. Ponavljamo do besvesti. Dok 3P uzaludno čeka „novi dogovor“.

Autor je ekonomski analitičar

BILANS

SMS servis za poljoprivrednike

Novi Sad - Poljoprivrednici u Vojvodini moći će da koriste novi SMS servis preko koga će moći da primaju pravovremene i precizne informacije o kretanju bolesti i štetnih organizama, kako bi na vreme preduzeli mere za prevenciju i zaštitu, najavio je pokrajinski sekretar za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Goran Ješić. Nova usluga, prva takvog tipa, biće aktivirana u okviru Prognozo-izveštajne službe Vojvodine. **Beta**

Ilić: Kinezi počinju radove na koridoru 11

Takovo - Ministar građevinarstva i urbanizma Srbije Velimir Ilić izjavio je da bi u roku od jednog do dva meseca trebalo da počnu radovi na dve deonice autoputa na koridoru 11 koje će graditi kineska Šandong haj spid grupa. Ilić je prilikom obilaska radova na koridoru 11 kazao da je reč o deonici od Obrenovca do Uba i od Lajkovca do Ljiga, ukupna dužine oko 50 kilometara. Građnja te deonice će se finansirati iz kineskog kredita od oko 340 miliona evra. **Beta**

Gde je zapelo u naselju Rokovi probijeni,

D Naša priča

Beograd /// Ako čime Srbija može da se „pohvali“, onda je to probijanje rokova a među njima je možda najupečatljivije i najskuplje ono koje se odnosi na građevinske poduhvate države. Poslednji u nizu koji trpe posledice toga su budući stanari u naselju Stepa Stepanović. Pojedini su u svoje stanove po planu trebalo da uđu početkom marta. Međutim, to se, iako se bliži jun, još nije desilo.

Naime, prema ugovoru, posle završetka građevinskih radova, sve ukupno rok za početak primopredaje ključeva je najviše 82 dana, uključujući tu vreme za dobijanje upotrebne dozvole, tehnički prijem, protivpožarnu zaštitu. Taj rok je za stanove u zgradi 2B istekao početkom marta, jer je firma SET

Administraciju, opušteno - ima para za penale: Naselje Stepa Stepanović

Šabac, koja je gradila ovu zgradu, završila posao još početkom decembra. U seljenje u 2B je ovog puta pomereno za sledeću nedelju, odnosno, kako piše na sajtu Di-

rekcije, primopredaja je od 20. do 27. maja. Veliki problem ne samo onima koji su već kupili stanove, već i onima koji su zainteresovani da to tek urade, jeste i taj što

su nadležni u Direkciji vrlo šturi sa informacijama.

U slučaju zgrade 2B međutim, Danas je dobio odgovor od Građevinske direkcije Srbije, u kom se kaže da je

Američki konzorcijum potpisao

D U fokusu

Beograd /// Američki konzorcijum NGP (New Generation Power) potpisao je juče u Vladi Srbije ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji sa Rudarsko metalurško hemijskim kombinatom Trepča ad iz Zvečana, dakle sa severnim delom Trepče.

Ugovor se tiče pre svega podizanja produktivnosti i tehnološkog nivoa sadašnjih rudarskih kapaciteta kombinata, jer „Trepča predstavlja najatraktivniju mogućnost za investiranje u Evropi“, kako je rekao predsednik NGP Čirivadžić Katurija, ali je odmah dao da se zna da njegov konzorcijum posebno računa na istraživanje i eksploataciju litijuma u Srbiji. Pošto se radi tek o ugo-

voru o poslovno-tehničkoj saradnji, pa izrada studije izvodljivosti tek sledi, ni jedna od strana potpisnica nije mogla da precizira o kolikoj bi investiciji trebalo da bude reč, ali je Čirivadžić Katurija rekao da manjak kapitala ne postoji, da će saradnja biti zasnovana na javno-privatnom partnerstvu i da će Republika Srbija i Kosovo uvek biti većinski vlasnik Trepče. Ministar rudarstva u Vladi Srbije Milan Bačević procenio je da se u prvoj fazi (rudarstvo) ne bi radilo o velikim investicijama u ovo čime se sada raspolaže, a tek će se videti „da li imamo onoliko litijuma koliko oni misle da imamo“. Katurija je procenio da Srbija raspolaže drugim po veličini rezervama litijuma u svetu. „Litijum želi ceo svet, on je strateška sirovina i sigurno

Foto: FoNet

Gerdžaliju: Prvi put čujem

Priština - Safet Gerdžaliju, predsednik Privredne komore Kosova rekao je juče za naš list da prvi put čuje za potpisivanje ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji između RMHK Trepča, severni deo, i američkog konzorcijuma New Generation Power i da tu vest do juče oko 15 sati nisu preneli mediji u Prištini, pa da na nju još nema ni reakcija.

Gerdžaliju je dodao da mu nije poznato da isti konzorcijum pregovara sa bilo kime u Prištini. „Ovde Agencija za privatizaciju nema predsednika, neki dan je podneo ostavku, pa tako nešto ovde ne može ni biti tema za razgovore“, rekao je Gerdžaliju. Pošto je bio ljubazan da proveri i na nekoliko adresa, koje bi mogle da budu informisane, Gerdžaliju je dodao da ni albanski menadžment u južnom delu Trepče, koji Priština drži pod kontrolom, nema nikakve informacije ni o ugovoru potpisanom u Beogradu niti o eventualnim kontaktima Prištine sa američkim konzorcijumom New Generation Power. **R. Č.**

ga nećemo dati u bescenje nikome“, rekao je Bačević.

Ni jedna ni druga strana potpisnica nije juče negirala da postoje pravne i političke nejasnoće oko statusa Trepče, da ona sada posluje podeljena na Sever i Jug, koji, kako je rekao direktor RMHK

„Trepča“ Jovan Dimkić, funkcionišu „kao dve potpuno nezavisne ekonomsko-metalurške celine“ i da na celu Trepču polažu pravo i Beograd i Priština. Dimkić je podvukao da je RMHK „Trepča“, inače u restrukturiranju, registrovana i u Agenciji za privredne regi-

Podeljeni po etničkom principu

Generalni direktor RMHK Trepča Jovan Dimkić je rekao da je Trepča sada podeljena po etničkom principu, a da je prema računici UNMIK-a u njoj 2000. godine bilo zaposleno 4.500 Srba i 5.500 Albanaca. Na čelu severnog dela Trepče je srpski menadžment, a na čelu južnog je do 2006. godine bio stranac, a otad je albanski menadžment. „Osamdesetih godina u celom sistemu Trepča radilo je oko 25.000 radnika“, rekao je Dimkić.

Stepa Stepanović zakočio EDB

kašnjenja bilo jer Elektro-distribucija Beograd nije u predviđenom i ugovorenem roku izvršila elektroenergetsko obezbeđenje objekata, odnosno nije izvršila montažu transformatora u trafostanicama.

- Direkcija je ispunila sve svoje obaveze u pogledu završetka izgradnje objekata prema ugovorenim rokovima, ali zbog neispunjavanja obaveza koje su u isključivoj nadležnosti EDB-a, nismo bili u mogućnosti da ispoštujemo rok za useljenje stanara - kažu u Direkciji. EDB je, prema informacijama koje Direkcija ima, završio sa montažom opreme i sada je potrebno da se obave administrativne procedure kako bi trafo-stanica bila stavljena pod napon i struja puštena u objekat. „Očekujemo da će se tokom maja steći potrebni uslovi i obaviti primopredaja stanova

svim kupcima“, ističu u Direkciji.

Kako uopšte nije sporno da postoje kašnjenja u primopredaji stanova u Stepi,

■ **ZAVRŠENI STANOVİ DUŽE OD DVA MESECA ČEKAJU NA UPOTREBNU DOZVOLU**

■ **GRAĐEVINSKA DIREKCIJA SRBIJE OBEĆALA DA ĆE KUPCIMA ISPLATITI ČETIRI EVRA PO KVADRATU NA IME KAZNENIH PENALA**

sporno nije ni to da će Direkcija platiti penale, odnosno četiri evra po kvadratu svakom kupcu koji se nije na vreme uselio u svoj novi stan. U Direkciju su, kako napominju, odlučili da obeštete kupce stanova u ovom naselju jer imaju u vidu da pojedini plaćaju „i rate za kredit i kiriju“. Obeštećenje će biti u visini od četiri evra po kva-

dratnom metru po srednjem kursu NBS na dan isplate i to za svaki mesec kašnjenja.

Investiciona vrednost projekta Stepa Stepanović je 230

miliona evra, a ukupno je izgrađeno 4.616 stanova. Cena kvadrata je od 1.250 do 1.290 evra, a pored stanova u naselju se gradi i 146 lokala, 1.430 garažnih mesta, 3.300 parking mesta, i više od devet kilometara novih saobraćajnica. Do pred dva meseca useljeno je više od 1.100 stanara, a prodato je više od polovine stanova.

Lj. Bukvić

Vrhovni kasacioni sud smanjio iznos odštete u sporu između ATP Vojvodine i Grada Novog Sada

Ko kaže da su sudovi spori?

Presuda prvostepenog i drugostepenog suda izmenjena za samo 24 radna dana

Nova tužba

U međuvremenu, ATP Vojvodina je podnela novu tužbu protiv Grada Novog Sada u kojoj zahtev za odštetu pokriva period posle veštačenja u osnovnom postupku. Direktor tog preduzeća Bojan Škrbić obavestio je juče medije da se Gradu u zakonskom roku od 60 dana nije izjasnio o predlogu za mirno rešavanje spora, tako da je „ATP Vojvodina Privrednom sudu u Novom Sadu dana 09.05.2013. godine podnela novu tužbu za naknadu štete za protekli period od 01.12.2011. do 28.02.2013. godine“, u iznosu od oko 351 miliona dinara.

Beograd /// U neverovatno kratkom roku, za samo 24 radna dana, Vrhovni kasacioni sud odlučio je o zahtevu za reviziju spora između Grada Novog Sada i preduzeća ATP Vojvodina. Iako ni jedna od strana u postupku još ne zna kakav je tačno sadržaj presude, pominje se da je na tri miliona evra smanjen prvobitno utvrđeni iznos od 13 miliona evra koje bi Grad trebalo da uplati ATP Vojvodini na ime odštete za neizvršenu ugovornu obavezu. Na portalu suda samo je naznačeno da je prvostepena i drugostepena pravosnažna presuda u jednom delu potvrđena, u jednom delu je iznos odštete preinačen a u jednom ukinut, dok je zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podneo zamjenik Republičkog javnog tužioca, odbijen.

- Zahtev tužioca imao je za cilj jedino da se odloži naplata po izvršnoj pravosnažnoj presudi, jer se unapred znalo da ne postoji zakonski osnov za taj vanredni pravni lek. To ukazuje da je zamjenik Republičkog javnog tužioca zloupotrebio pravo - rekao je za Danas Emir Jašarević, advokat bivšeg većinskog vlasnika ATP Vojvodine Ilije Devića, koji u ovom segmentu spora ima status umešača. Jašarević

nije želeo da komentariše moguću presudu niti da spekulise o njenom sadržaju, ali je naglasio da se do sada još nije dogodilo da Vrhovni kasacioni sud tako brzo reši jedan izuzetno komplikovan i obiman predmet.

Kakva je tačno presuda i koliko novca će Novi Sad morati da izdvoji za odštetu firmi koja je zbog toga što grad nije ispunio svoj deo ugovora otišla u stečaj, znaće se, verovatno iduće nedelje, kada presuda dođe u ruke stranama u postupku, mada, po rečima Jašarevića, „nije jasno zbog čega je odmah nisu poslali, jer ako je već izvećana i delom objavljena na portalu suda, mogla je da se dostavi“.

Advokat ATP Vojvodine Dragomir Zjalić takođe nije želeo da pre nego što primi presudu komentariše njen pretpostavljeni sadržaj, a rekao je da očekuje da će ona stići već početkom naredne nedelje.

U Gradskoj kući smatraju da je Vrhovni kasacioni sud

presudio u korist grada, jer je, kažu, vrednost odštete smanjena a obećavaju da će se funkcioneri obratiti javnosti čim dobiju presudu.

Podsetimo, predmet ATP Vojvodine nalazi se na spisku od 24 sporne privatizacije na čijem rešavanju insistira Evropska unija, a delimično predstavlja izuzetak u odnosu na druge predmete jer je u ovom slučaju oštećen investitor. Prvi potpredsednik vlade Aleksandar Vučić nedavno je najavljivao da će nekoliko predmeta, među njima i ATP Vojvodina, „vrlo brzo biti rešeni“. Upravo zbog tih najava, ali i zbog neobičajene brzine kojom je presuda doneta, spekulise se da je politika imala uticaj pri odlučivanju. Iako je reč o različitim akterima, prošlog meseca, na Skupštini poverilaca ATP Vojvodine i stečajni upravnik tog preduzeća Nikola Pavlović požalio se zbog velikih političkih pritisaka kojima je svojevremeno bio izložen.

M. N. Stevanović

ugovor sa Trepčom

Nikolić: NGP će imati podršku države

Beograd - Predsednik Republike Srbije Tomislav Nikolić izjavio je nakon razgovora sa predsednikom NGP Čiridživom Katurijom, da će konzorcijum američkih firmi koji predvodi ta kompanija „imati punu podršku naših državnih organa u realizaciji tog zajedničkog projekta“. Nikolić je ocenio da je najbolji način da se reši problem južne srpske pokrajine taj da se obezbedi posao za sve građane, navodi se u saopštenju. **Beta**

stre u Beogradu, ali i u „ovom entitetu koji je uspostavio UNMIK“ i da pod kontrolom drži „mnogo više od jedne trećine kapaciteta Trepče“. Ona, po oceni Katurije, raspolaže prvim u Evropi i trećim u svetu rezervama olova i cinka.

Čirivadžić Katurija je rekao da potpisivanje ovog ugovora ne protivreči činjenici da SAD priznaju Kosovo kao nezavisnu državu, a da je ovaj ugovor involviran u tekuće pregovore Beograda i Prištine, rekao je Katurija.

Ministar Bačević je rekao da Trepča ima dva pravna

vić. Katurija je precizirao da se ugovor, kao prvi korak, potpisuje sa Republikom Srbijom i severnim delom Trepče s namerom da se poboljšaju kapaciteti tog dela, ali da se radi i sa Stejt departментом i Kosovom na razrešenju „političkih pitanja koje bi donelo benefite obema stranama“. „Ovo je istorijski momenat pogotovo ako imamo u vidu sporazum Beograda i Prištine“, rekao je Katurija.

Ministar Bačević je rekao da Trepča ima dva pravna

■ **BAČEVIĆ: NAČIN DA UDEMO U DEO KOJI NE KONTROLIŠEMO**

■ **KATURİJA: TREPČA İMA REZERVE OLOVA I CINKA PO VELIČINI TREĆE U SVETU, A SRBIJA REZERVE LITIJUMA DRUGE U SVETU**

statusa, ali da je „nama validan naš“ i da je status Trepče koji priznaje Beograd bio osnova za potpisivanje ugovora sa američkim konzorcijumom NGP. „Ovo je najbolji mogući način da se pomoću kapitala ude i u onaj deo Trepče koji ne kontrolišemo, ali smatramo svojim“, rekao je Bačević. On nije propustio da kaže da je Srbija mogla ovakav ugovor da potpiše i sa nekim drugim partnerom, ali da je svesno odabrala partnera iz SAD jer sa drugim partnerima ne bi „sve ovo mogla da realizuje do kraja“. „Uvereni smo da je to dobra procena i mislimo da će se sve završiti na najbolji način“, rekao je Bačević i dodao da je „nemoguće instalirati strani kapital u neki deo zemlje bez političke podrške“.

Ruža Čirković

Kragujevački Fijat poziva mlade inženjere

Kragujevac /// Kompanija Fijat automobili Srbija raspisala je konkurs za talentovane mlade inženjere sa fakultet-skom diplomom iz mašinstva, elektrotehnike, tehnike i informatike koji će biti u prilici da postanu deo Talent pool programa. Odabrani kandidati će, u okviru tog projekta, proći intenzivnu obuku i potom dobiti posao u kompa-

niji. Inženjeri koji konkurišu za posao u FAS-u ne moraju da imaju radno iskustvo, a prednost će dobijati kandidati sa odličnim poznavanjem engleskog jezika i organizacionim sposobnostima.

- Prilikom traženja novih mladih talenata bitno nam je da budu fleksibilni, kao i da imaju jak osećaj odgovornosti. Veoma polazemo na timski

rad, jer je on za uspeh kompanije od izuzetne važnosti, ali ćemo od kandidata, takođe, tražiti da na pravi način komuniciraju sa kolegama i poslovnim partnerima - izjavila je menadžer organizacionog razvoja u sektoru ljudskih resursa kompanije FAS Neda Sagić, napominjući da je konkurs za prijem mladih inženjera otvoren do 15. jula. **Z. R.**

Mikser festival od 28. maja do 2. juna

Beograd /// Jubilarni peti Mikser festival, koji se drugu godinu zaredom održava u Savamali, počinje 28. maja i traje do 2. juna 2013. Tema ovogodišnjeg Mikser festivala, TRANZIT, nosi više značenja od teretnog saobraćaja, koji čini svakodnevicu Savamale do suptilnih, ali stalnih promena koje vode ka menjanju identiteta ovog dela grada, od mesta zapostavljenog kulturnog nasleda do progresivnog kreativnog kvarta. Mikser festival i ove godine uključuje sve zainteresovane strane u Savamali, kako bi zajedno dale odgovor na pitanje budućnosti kvarta. Centralnu tačku na mapi, i samo srce manifestacije, čini Mikser House, koji će i posle festivala nastaviti da radi na promovisanju kreativnih disciplina i afirmaciji mladih autora iz regiona. U skladu sa temom festivala tranzitom, deo festivalskih sadržaja će se odvijati na nesvakidašnji način – u kamionima, na više lokacija u Savamali. Svi sadržaji Mikser festivala su besplatni.

Svetski mediji u Beogradu

Beograd /// Beogradska nedelja dizajna (BDW) u saradnji sa Turističkom organizacijom Srbije dovodi dvadeset najprestižnijih svetskih medija u Beograd na konferenciju "Inovacija 2", koja će se održati od 6. do 8. juna. Novinare New York Times-a, britanskih Financial Times-a, Guardian, Daily Telegraph-a, Independent-a, Blueprinta, Wallpapera, Icona-a, španskih ABC novina, italijanskih Designboom-a, Abitare-a i La Republike, švajcarskog Architonic-a, nemačkog Brand Eins-a, belgijskog

TL magazina i mnogih drugih je privukao pažljivo birani spisak poznatih predavača, pozitivna iskustva svetskih zvezda koje su posetile BDW ranijih godina, ali i nastojanja organizatora da predstave najbolje kreativce iz Srbije. Strani novinari će imati priliku da na najbolji način upoznaju srpsku kreativnu industriju kroz predstavljanja radova domaćih dizajnera u sto izloga od Slavije do Kalemegdana u okviru projekta "100% Future Serbia". Takođe će moći da se informišu o budućem razvoju srpske prestonice kroz panel pod pokroviteljstvom Beolanda, gde će se istaći prednosti projekata kao što su: BEKO kompleks kod Kalemegdana, grčke kompanije Lamda development, koji je uradio studio Zaha Hadid, novi most na Adi i nagrađeni projekat "Oblak" arhitekta Sou Fujimota među nekoliko ostalih izuzetnih projekata.

UEPS nagradio izlagače na Sajmu tehnike i tehničkih dostignuća

Beograd /// Udruženje za tržišne komunikacije Srbije je na 57. Međunarodnom sajmu tehnike i tehničkih dostignuća u Beogradu dodelilo priznanja za promotivni nastup izlagača. Priznanja za uspešan promotivni nastup dodeljena su RAP-ING iz Ljubljane, Nopal Luxu iz Bačke Palanke, Grindexu iz Kikinde, ATB Severu iz Subotice i Mikro kontrolu iz Beograda. Priznanje za aktivaciju i celovit promotivni nastup dobio je Centar za promociju nauke, Beograd. Svečana dodela priznanja nagrađenim izlagačima održana je u četvrtak u svečanoj sali Upravne zgrade DP Beogradski sajam.

Kontent marketing: Kupac, a ne kupovina, u prvom je planu

Gordan Brkić

Prolaznik će posvetiti osam sekundi poruci sa bilborda na ulici, pažnja rezervisana za televizijski spot je do 30 sekundi. A kada je u pitanju kontent marketing, konzument je spreman da odvoji i do 25 minuta pažnje, kažu rezultati istraživanja koje je krajem prošle godine objavila Content marketing asocijacija. Istraživanje je izvršeno u Velikoj Britaniji, u kojoj postoji više od 10 miliona brendova, pri čemu se prosečan konzument svake godine suoči sa 379.000 robnih marki. Samo na putu od kuće do posla i nazad, pojedinac vidi, dodirne ili iskusi 170 brendova.

PROLAZNIK JE SPREMAN DA ODVOJI OSAM SEKUNDI ZA PORUKU NA BILBORDU, 30 SEKUNDI ZA TV SPOT, A ČAK 25 MINUTA ZA CONTENT PORUKU

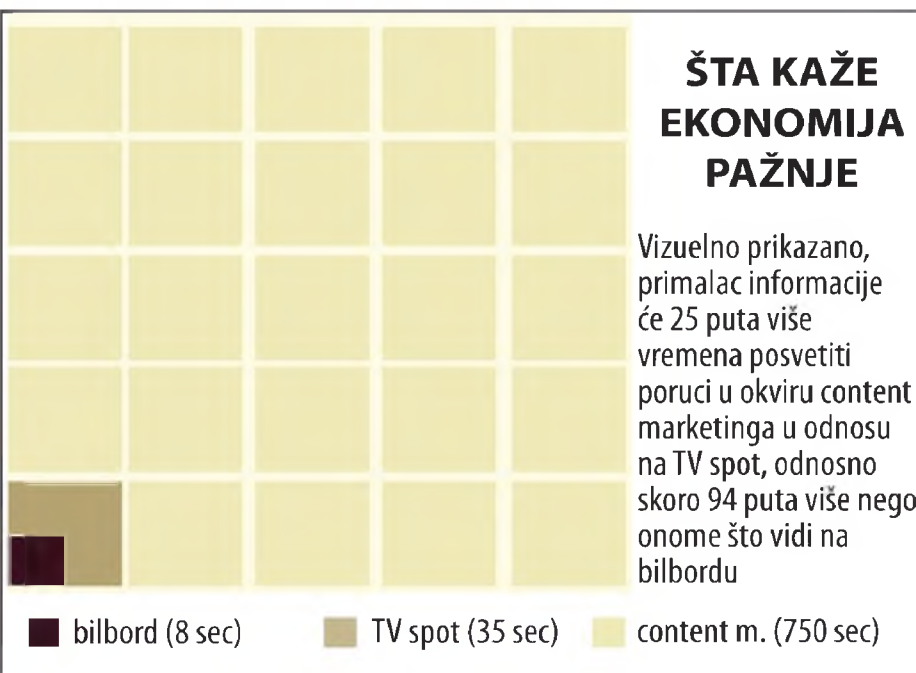
Stoga ne čudi što je u pomenutoj zemlji tržište kontent marketinga lane premašilo milijardu funti, a to je rast od deset odsto na godišnjem nivou. Evo i zašto: prema istraživanju 82 odsto ispitanika voli da čita o brendu ako im tekst nudi relevantne informacije, 57 procenata čita takve sadržaje barem jednom mesečno, 37 odsto posećuje inter-

net stranice koje su zasnovane na kontent marketingu, a čak tri petine potrošača razmišlja o konkretnom proizvodu prilikom usvajanja poruka koje su plasirane kroz ovu formu marketinga.

Šta je kontent marketing? Pojednostavljeno rečeno, u fokusu nije proizvod, već kupac i komunikacija s njime. Umesto brenda, plasira se validna informacija (recimo, proizvođač prehrambenih proizvoda može da kreira internet sajt sa receptima; prodavac foto-opreme uputstvo kako bolje fotografisati...). Reč je o marketinškoj formi koja je prilično stara, njeni koreni sežu do kraja 19. i početka 20. veka (fabrika poljoprivrednih mašina Džon Dir je još 1895. pokrenula magazin koji je savetovao farmere kako da budu uspešni - taj magazin izlazi i danas; Mišlen je 1900. pokrenuo "vodič" za održavanje vozila, putovanja).

U ovome se krije odgovor na neobičan nalaz iz pomenutog istraživanja da su konzumenti voljni da odvoje čak i 25 minuta za kontent marketing, dakle znatno više nego za ostale forme. Kao kupci određenog proizvoda, oni žele da dobiju "proširenje" informaciju o njegovom korišćenju (ne uputstvo, već priču koja dodatno pojačava svrhitost kupovine). Kontent marketing može biti plasiran u različitim formama: kroz vesti, video, e-knjige, infografike, vodiče "korak po korak", sekcije "pitanja i odgovori", fotografije, studije slučaja...

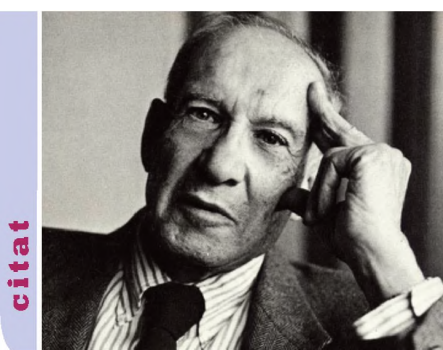
Stručnjaci iz oblasti takozvanog community menadžmenta preporučuju kontent marketing, ali istovremeno upozoravaju da ova forma promovisanja brendova nije nimalo jednostavna. Da bi se došlo do originalnog i autentičnog sadržaja koji će privući pažnju kupca ili korisnika kako bi mu na posredan način predstavio proizvod, od-

nosno usluge, a zatim ga i motivisao da ih kupi, potreban je veoma ozbiljan, istovremeno i senziбилan pristup. Ekonomija pažnje (još jedna kategorija u marketinškoj teoriji i praksi) u izobilju informativnih sadržaja nalaze veoma promišljeno kreiranje sadržaja.

Pošto se u prvi plan stavljaju korisnici, potrebno je razumeti njihove motivacije, što podrazumeva znatno širi kontekst od odnosa "proizvod-kupac". Zbog toga su neophodni odgovori na

pitanja: šta se nudi korisniku, u kojim životnim situacijama su mu ponuđeni proizvodi ili usluge, koje informacije su mu potrebne kako bi koristio ponuđeno u konkretnim životnim situacijama... Baš takav vid identifikacije sa korisnikom čini kontent marketing drugačijim od drugih oblika promovisanja brend(ov)a. A rezultat, naravno kada je cela priča dobro zasnovana, jeste: lojalni kupci koji po principu "od uha do uha" privlače nove kupce.

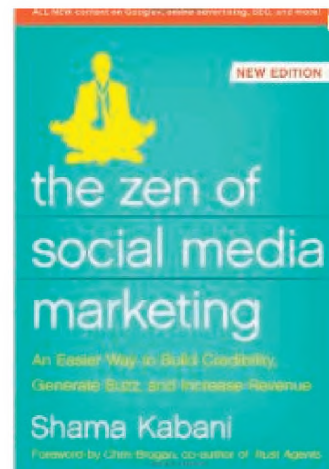
"CILJ MARKETINGA JE DA POZNAJE I RAZUME KUPCA TAKO DOBRO DA MU PRODUKT ILI USLUGA SAVRŠENO PRISTAJU I PRODAJU MU SE SAMI."

Peter Ferdinand Druker (1909-2005), američki teoretičar i konsultant za menadžment, tvorac koncepta "menadžment na osnovu ciljeva"

Marketinška nirvana na socijalnim mrežama

Za protekle dve godine, od kada se pojavilo prvo izdanje globalnog bestslera, svet socijalnih medija je prilično narastao i promenio se toliko da je bilo potrebno drugo, dopunjeno izdanje. Bez obzira da li koristite socijalne medije ili ne, ljudi već pričaju o vašoj kompaniji onlajn. Kad je već tako, potrebno je da se uključite, kako biste bili bliže svojim mušterijama, ali i da biste pronašli nove. Marketing preko socijalnih medija nije tradicionalan marketing, reč je o nečemu sasvim drugačijem. Autorka Shama Kabani pomaže da se to shvati, podučavajući čitaoce u "zenu" uz koji

se doseže marketinška nirvana. Shama Kabani je poznata u krugovima koji se bave socijalnim mrežama. Održala je brojna predavanja, nositeljka je više stručnih priznanja. Osnivač je i izvršni direktor kompanije Marketing Zen Grupa, koja je od 2009. prosečno rasla 400 procenata godišnje. Klijenti njene firme su istovremeno velike kompanije sa liste Fortune 500, ali i nevladine organizacije. Pre tri godine uvrštena je među 25 najuticajnijih preduzimaca mladih od 25 godina u Severnoj Americi. Na Univerzitetu Teksas u Ostinu vodi master studije iz organizacionih komunikacija.

Naslov: The Zen of Social Media Marketing

Autor: Shama Kabani

Datum izdavanja: 1. januar 2013.

Jezik: engleski

Nove knjige

McCANN
BEOGRAD

Na ovogodišnjem Ad Stars festivalu koji se održava u Koreji, Jana Savić Rastovac, kreativni direktor agencije McCann Beograd, biće članica žirija

Povodom Međunarodnog dana borbe protiv homofobije i transfobije

Diskriminacija još nije svuda zabranjena

Strazbur, Brisel /// Povodom Međunarodnog dana borbe protiv homofobije i transfobije, generalni sekretar Saveta Evrope Torbjorn Jagland pozvao je države članice te organizacije da se bore protiv diskriminacije prema seksualnoj orijentaciji i seksualnom identitetu ljudi.

"Zločin iz mržnje motivisan nečijom seksualnom orijentacijom ili seksualnim identitetom direktno krši osnovna ljudska prava. Evropljani moraju čuvati pravo na slobodu iz-

dno sprovesti. Komitet ministara je nedavno obavio monitoring u vezi sa sprovođenjem preporuke u državama članicama, dodaje se u saopštenju.

Povodom Međunarodnog dana borbe protiv homofobije i transfobije oglasila se i visoka predstavnik EU Ketrin Ešton, koja je ponovila posvećenost Evropske unije jednakosti i eliminaciji diskriminacije. "U mnogim zemljama rodni identitet i seksualna orijentacija i dalje se koriste kao izgovor za ozbiljna kršenja ljud-

„Mala potražnja” gej brakova

London - Nezadovoljstvo u britanskoj vladi insistiranjem premijera Dejvida Kamerona na legalizaciji gej brakova potpuno je izašlo u javnost, pošto je ministar odbrane Filip Hemond kritikovao vladu da troši vreme u parlamentu na to pitanje, što smeta velikom broju ljudi, preneo je juče Gardijan. "Nema velike potražnje za tim (gej brakovima) i nije trebalo da trošimo mnogo vremena u parlamentu i uznemiravamo veliki broj ljudi radeći to", rekao je Hemond, izvestio je Gardijan. Koaliciona vlada torijevaca i liberal-demokrata, i pored protivljenja mnogih u Konzervativnoj partiji, predložila je zakon o legalizaciji istopolnih brakova, ali je posle prihvatila i da proširi civilno partnerstvo i na heteroseksualne parove.

ražavanja i mirnog okupljanja. Neke zemlje članice još nisu usvojile potrebne zakone koji bi direktno ili indirektno zabranili diskriminaciju prema seksualnoj orijentaciji ili seksualnom identitetu osoba", rekao je Jagland.

Generalni sekretar Saveta Evrope uputio je reči ohrabrenja zemljama članicama da rade sa SE kako bi postigle napredak, tako da takve osobe mogu u potpunosti uživati svoja ljudska prava. Komitet ministara Saveta Evrope je 2010. godine usvojio specifičnu preporuku za države članice, osiguravajući širok okvir za prepoznavanje poboljšanja koja je neopho-

skih prava", navela je Eštonova u saopštenju. Ona je dodala da su osobe lezbejske, gej, biseksualne, transrodne i interseksualne (LGBTI) orijentacije i dalje izložene progonu, diskriminaciji i maltretiranju, i često ekstremnom nasilju. Evropska unija se "neumorno zalaže za poštovanje ljudskih prava, bez obzira na seksualnu orijentaciju i rodni identitet", navela je Eštonova u saopštenju.

EU podržava aktiviste za odbranu ljudskih prava LGBTI populacije širom sveta kroz Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava, navela je visoka predstavnik.

D. S.

Bil Gejts ponovo najbogatiji na svetu

Vašington /// Bil Gejts je posle pet godina ponovo na mestu broj jedan na listi najbogatijih ljudi na planeti po Blumbergovom indeksu mili-

Bogatstvo od 72,7 milijardi dolara poraslo 2012. za 15 odsto

jardera. Gejts (57) nije bio prvi na listi Blumbergovog indeksa milijardera od 2007, a njegovo bogatstvo procenjeno na 72,7 milijardi dolara poraslo je za 15 odsto u odnosu na prošlu godinu.

Suosnivač giganta Majkrosofta sa sedištem u Redmondu u državi Vašington ponovo je dobio titulu najbogatijeg čoveka pošto su akcije Majkrosofta koje su ove godine porasle 28 odsto, u četvrtak dostigle petogo-

dišnji maksimum i to drugi put za nedelju dana.

Gejts je preuzeo vodstvo na listi najbogatijih od meksičkog tajkuna Karlosa Slima (73), kome su akcije njegove telekom kompanije America Movil pale za 14 odsto ove godine. **Beta**

Foto: Beta

Saopštenje američke NVO Hjuman rajts voč

Sirijske vlasti muče zatvorenike

Američki mediji su objavili da Rusija šalje sofisticirano oružje Siriji. Moskva nije potvrdila detalje o pošiljci, ali je naglasila da pošiljkom ne krši međunarodno pravo

Bejrut /// Dokumenti i sprave za mučenje nađeni su u prostorijama bezbednosnih službi u sirijskom gradu Raki, koji dokazuju da su zatvorenici tu mučeni, saopštila je juče organizacija za odbranu ljudskih prava Hjuman rajts voč (HRV). Pronađeni dokazi ukazuju da su Sirijci proizvoljno hapšeni i mučeni u državnim zatvorima u Raki, na severu zemlje.

Pobunjenici su zauzeli taj grad u februaru i omogućili pristup Hjuman rajts voču, organizaciji sa sedištem u Njujorku, prenosi Beta. Organizacija je navela u juče objavljenom izveštaju da su njeni istražitelji posetili Raku krajem aprila i proverili prostorije koje su pripadale vladi i vojnoj obaveštajnoj službi. Hjuman rajts voč našao je dokumente, zatvorske ćelije, sobe za ispitivanje i sprave za mučenje u tim zatvorima koji odgovaraju opisima mučenja bivših zatvorenika. Raka, na severu Sirije, prvi je grad koji je u potpunosti pod kontrolom opozicije. Hjuman rajts voč dokumentuje kršenja ljudskih prava obe strane od početka konflikta u martu 2011. godine.

U međuvremenu, pozivajući se na neimenovane zvaničnike SAD, američki mediji su objavili da Rusija šalje sofisticirane protivbrodske rakete Siriji. Kako se navodi, rakete mogu biti upotrebljene u potencijalnoj stranoj vojnoj intervenciji u zemlji. Rusko ministarstvo spoljnih poslova nije potvrdilo detalje o pošiljci, izvestio je Bi-Bi-Si, ali je naglasilo da Rusija pošiljkom ne krši međunarodno pravo. Vest o pošiljci usledila je usred sve glasnijih upozorenja da bi u Siriji moglo da se koristi hemijsko oružje, što bi prema rečima predsednika SAD Baraka Obame, predstavljalo "crvenu liniju".

Međunarodni naponi za organizaciju konferencije o Siriji su u jeku.

Rusko oružje može da onemogući intervenciju: Homs

Foto: Beta

Izbeglo više od 1,5 miliona ljudi

Broj registrovanih sirijskih izbeglica premašio je 1,5 miliona, a prava cifra je najverovatnije mnogo veća, saopštio je juče Visoki komesarijat UN za izbeglice (UNHCR). "Izbeglice nam kažu da zbog intenziviranja sukoba i promene kontrole nad gradovima i selima, naročito u oblastima koja su poprišta sukoba, sve više civila odlučuje da napusti zemlju", navodi se u saopštenju UNHCR. Broj izbeglica bi mogao biti i mnogo veći, dodaje se u saopštenju, s obzirom da mnogi imaju zakazane sastanke sa UNHCR-om. Podaci UN pokazuju da je od početka sukoba u Siriji više od 70.000 ljudi ubijeno, dok prema sirijskoj Opservatoriji za ljudska prava, taj broj premašuje 94.000.

Generalni sekretar UN Ban Ki Mun sastao se juče sa šefom ruske diplomatije Sergejom Lavrovim u Sočiju da bi napravili plan za konferenciju, čiji je cilj da se za isti sto dovedu predstavnici sirijske opozicije i članovi Vlade predsednika Bašara al Asada. Ban je za medije izjavio da je veoma važno da se "ne izgubi podsticaj" za organizaciju mirovne konferencije. Lavrov je rekao da rešenje može da se nađe samo kroz "sveobuhvatni dijalog u kojem učestvuju predstavnici svih sirijskih snaga, bez strane intervencije, i to što je pre moguće".

Rusija je jedan od malobrojnih preostalih saveznika Sirije i njen glavni snabdevač oružja. U proteklih nekoliko godina preko ugovora vrednih nekoliko milijardi dolara Rusija je prodavala Siriji tenkove, artiljeriju, avione, helikoptere i sisteme odbrane. Kako navodi Njujork tajms, poslednja ruska pošiljka Damasku sadrži savremene rakete Jahont, duge 6,7 metara s dometom od 290 kilometara. Pozivajući se na dvojicu neimenovanih američkih zvaničnika, Njujork tajms navodi da najnovija pošiljka sadrži i naprednije sisteme radara, kojima se može izbeći odbrana s broda.

Lavrov je rekao da ne shvata "zašto mediji pokušavaju da od svega toga naprave senzaciju". "Ne krijemo da snabdevamo Siriju oružjem prema ugovorima koje smo potpisali, pri čemu ne kršimo međunarodne sporazume, niti svoje zakone. A najviše šaljemo oružje za vazдушnu odbranu, što ne kvari ravnotežu snaga u regionu i ne daje prednost u borbi protiv opozicije".

Analitičari ocenjuju da će prisustvo sofisticiranog oružja u zemlji otežati svaku stranu intervenciju. Izrael takođe strahuje da oružje može da padne u ruke libanske ekstremističke grupe Hezbolah, koja može da ga iskoristi ili da napadne ili da se brani od Izraela. **M. K.**

U dve reči

Poslanik Zlatne zore uzviknuo: "Hajl Hitler!"

Atina - Poslanik neonacističke stranke "Zlatna zora" izbačen je juče sa sednice Skupštine Grčke jer je vredao kolegu iz levičarske stranke Siriza, a potom je drugi poslanik iste stranke uzviknuo "Hajl Hitler!". Potpredsednik Skupštine i poslanik levičarske stranke Siriza Joanis Dragasakis naredio je da se sa sednice udalji Panajotis Iliopoulos, koji je najpre vredao lidera Sirize Aleksisa Ciprasa, a dok je izvođen iz sale, tri puta se začuo uzvik "Hajl Hitler!". **Beta-AFP**

Smanjenje plata u javnim preduzećima u Crnoj Gori

Podgorica - Crnogorska vlada je posebnom uredbom ponovo umanjila plate u javnim preduzećima i akcionarskim društvima u kojima država ima većinski paket akcija, jer nije dosledno poštovana odluka o umanjenju plata, iz 2012. Vlada je odlučila da plate najvišim rukovodiocima u javnim firmama ne mogu biti veće od dve prosečne plate, odnosno od 974 evra. Zarade članova nižeg menadžmenta mogu iznositi najviše jednu i po prosečnu platu. **Beta**

Festival profesionalnih pozorišta Srbije „Joakim Vujić“, 49. put

Počeo i „Off Joakim“

Lazarevac /// Treći i četvrti dan Festivala protekao je ne samo u znaku novine u okviru redovnog programa, već i u predstavama koje su, svaka na svoj način, izazvale talase reakcija.

Novi program Festivala „Off Joakim“ osmišljen je kao avangardna scena. U sredi su se publici predstavili glumci Narodnog pozorišta iz Pirot predstavom „Pola-pola“, rađenoj po tekstu Milene Bogavac, a u re-

autora Ljubomira Simovića u režiji Ive Milošević. Mišljenja publike, a i kritike su bila podeljena. Neki su pozdravili ovaj pokušaj da se Simović prikaže na novi način, dok je jedan deo publike očekivao nešto konvencionalnije.

Četvrtog dana Festivala, najmlađoj publici je, u okviru Dečije scene, premijerno predstavljen „Studenko“, u izvođenju domaćina ovogodišnjeg

burne emocije i bila nagrađena ova- cijama, kroz specifično osmišljenu, minimalističku, ali nadasve simbo- ličnu scenografiju ispričala je priču o sumornim sudbinama ljudi koji pro- življavaju i preživljavaju političko- ekonomsko-socijalne tranzicije i koji se utapaju u jednom beskrajnom krugu svakodnevnice, a sve kroz do- datnu prizmu glavnog lika, mladića sa blagim autizmom i oblikom men-

U beskrajnom krugu svakodnevnice: Mali Geza

žiji Jelene Bogavac, koja je osmislila i scenografiju i kostim. Ovo delo je zamišljeno kao neka vrsta tribine na kojoj se raspravlja o raznim život- nim situacijama, pre svega o razvo- dima brakova i posledicama koje takvi događaji ostavljaju na psihe ak- tera, naročito dece.

U večernjem terminu redovnog programa, Narodno pozorište Užice izvelo je predstavu „Čudo u Šarganu“

„Joakima“, Prvog prigradskog pozorišta – Puls teatra Lazarevac, komad rađen prema tekstu Jelene Obrado- vić koji je režijski osmislio Predrag Paunović.

Na velikoj sceni se, u nastavku programa, predstavilo Narodno po- zorište Pirot predstavom „Mali Geza“, po tekstu Janoša Haja, a u režiji Ste- vana Bodrože, koji potpisuje i sceno- grafiju. Predstava koja je izazvala

talne retardacije koji, izgleda, jedini primećuje tu depresivnu repetitiv- nost. Predstava, za koju se inače tra- žila karta više, briljantno odigrana od strane pirotskog ansambla, za- služeno je pobrala pozitivne kritike.

U okviru „Off Joakima“, u četvrtak je izvedena predstava „Slika“, prema tekstu Ežena Joneska, a u režiji Sto- jana Mladenovića, koji je i preveo tekst. S. Vukašinić

PREMIJERE

Paklene ulice 6

Film „Paklene ulice 6“ premijerno se pri- kazuje danas u bioskopima Cineplexx Delta City i Cineplexx Kragujevac Plaza. Vin Dizel, Pol Voker i Dvejn Džonson predvođe povratničku ekipu zvezda u novom nastavku svetskog blokbestera. Otkako su Dom (Dizel) i Brajan (Voker) izveli pljačku u Rijuu, srušili carstvo naj- važnijeg čoveka i odneli 100 miliona dolara, naši heroji su živeli rastrkani po celom svetu. U međuvremenu, Hobs (Džonson) prati organizaciju smrtono- snih vozača, profesionalnih ubica u preko 12 zemalja. Njihovom vođi (Evans) pomaže drugi čovek organiza- cije, za koga će se ispostaviti da je Do- mova ljubav za koju je mislio da je mrtva, Leti (Rodriguez). Jedini način da se zaustavi ova kriminalna banda jeste da se oni nadmudre na ulici, zbog čega će Hobs zamoliti Doma da okupi svoj eli- tni tim u Londonu.

Povratak

Marija Krtinić

- Prva Noć muzeja bila je održana na svega pet lo- kacija u Beogradu, ali smo radili produkciju svih iz- ložbi i dodatnih sadržaja. Naša ideja bile su izložbe i sadržaji koji bolje komu- niciraju sa mladima - DJ nastupi u muzejima i slično, što je tada bilo pri- lično progresivno. Sledeća Noć mu- zeja, koja je posle velikog uspeha prve, bila održana iste 2005, činila je našu produkciju na devet od četr- naest lokacija, dok je pet muzeja uz našu pomoć osmislio programe. Danas skoro da nema muzeja koji ne učestvuje u Noći muzeja, a programi se osmišljavaju i po godinu dana unapred - kaže za *Danas* Ana Jovanović, jedan od osnivača Noći muzeja. Ona dodaje da je Noć muzeja prvi put po- setio njen partner i osnivač Mladen Petrović u Amsterdamu, davne 2002. godine.

- Još uvek u arhivi imamo foto- grafije sa tog događaja koji nas je oduševio zato što je izuzetna subli- macija marketinga i umetnosti. Posle toga smo seli da napišemo projekat koji smo predali na konkurs gradskoj

upravi i Ministarstvu kulture. Poče- tna ideja se razlikovala od ideje u

Amsterdamu. U razvije- nim evropskim zem- ljama ljudi masovno po- sećuju Noć muzeja zato što imaju kulturu odlas- ka u muzeje i koriste pri- liku da običu što više toga po ceni jedne karte i da

vide neke specijalne postavke pri- premljene samo za to veče. Kod nas je cilj bio prvenstveno da se ljudi „vrate“ u muzeja, a strategija je bila osmišljavanje nekih drugačijih sa- držaja samo za to veče.

Kako je za vas izgledao period od 2002. godine?

- Počeli smo kao mala manife- stacija koja se finansirala većinski od grada i Ministarstva kulture i koja je održana na pet lokacija u Beogradu, a velikim dugogodišnjim radom i trudom koji smo uložili došli smo do jedne od najvećih kul- turnih manifestacija u Srbiji, koja je samoodrživa. Izgradili smo brend i napravili još jednu manifestaciju na koju smo posebno ponosni - Festi- val nauke, koji će se u decembru odr- žati sedmi put. Ovo je spoljašnost, a iznutra su stvari prilično jednosta-

Ako već imamo ne bismo mahali

U Evropi postoji, hvala Bogu, stotine muzeja, malih veli- kih, grandioznih... koji pre- zentiraju ljudima svoje kolekcije različitih tema. Ako se zapitamo koja muzička kul- tura nije muzejski zastupljena u Ev- ropi, odgovor je jednostavan: džez! U Sjedinjenim dr- žavama postoji nekoliko muzeja koji obrađuju ovu temu.

Istraživanja i sakupljanje doku- mentacije vezane za ovu plemenitu muzičku i socijalnu kulturu poka- zale su da je Srbija, gle čuda, bila veoma savremena u momentu dola- ska džez cunamija iz Amerike. Već u drugoj polovini dvadesetih godina dvadesetog veka, ta muzika je bila prisutna na našim prostorima. Ne- koliko dekada kasnije, uspeali smo da sakupimo podatke i složimo mozaik rađanja, protoka i razvoja džeza u

Osnivanje muzeja džez: Miša Blam

Foto: Stanislav Milojković

KRATKI REZOV

„Trilogija“ u BDP

Beograd - Nakon tri godine priprema i uzbuđljive saradnje, predstava „Trilogija“ Plesnog teatra Dušana Tajneka ima svoju svetsku premijeru u Srbiji - 14. maja odigrala se u novosadskom Srpskom narodnom pozorištu, a večeras (18. maja) od 20 sati na Velikoj sceni Beogradskog dramskog pozorišta. U BDP Dušan Týnek Dance Theatre (DT)2 predstaviće svoj program pod

nazivom „Trilogija“ - celovečernju trilogiju plesa, baziran na kompozicijama srpske kompozitorke Aleksandre Vrebalov.

Spektakl u Arheološkom parku Viminacijum

Izložba u Rimskoj vili, „Aida“ u amfiteatru

Beograd /// U okviru obeležavanja 17 vekova Milanskog edikta u Arheolo- škom parku Viminacijum večeras će se održati dve spektakularne manifesta- cije. U Rimskoj vili predsednik Srbije To- mislav Nikolić trebalo bi da otvori iz- ložbu „Konstantin Veliki i Milanski edikt 313. - rađanje hrišćanstva u rimskim pro- vincijama na tlu Srbije“, a potom će u rekonstruisanom rimskom amfiteatru Opera Narodnog pozorišta u Beogradu prvi put nastupiti na otvorenom i to sa predstavom „Aida“, najavljeno je juče na konferenciji za novinare u Ministar- stvu kulture Vlade Srbije.

Na izložbi u Rimskoj vili biće pred- stavljeno 180 reprezentativnih arheo- loških artefakata nulte kulturne vred- nosti. U Narodnom muzeju, koji stoji za ove postavke, posebno su ponosni na publikaciju koja prati izložbu u kojoj je, pored prikaza svih predmeta i 17 uvod- nih tekstova o Konstantinovom dobu i vremenu koje mu je prethodilo.

Večerašnje izvođenje „Aide“ pod di- regentskom palicom Ivana Kožuha- rova iz Bugarske i uz gostovanje dvojice italijanskih umetnika - tenora Franče- ska Anile i baritona Elia Fabijana, koji

Servisne informacije

Organizatori obaveštavaju pu- bliku da neće moći svojim kolima da ulazi u Viminacijum, nego će od parkinga Privrednog društva Ko- stolac biti prevožena autobusima. Takođe upozoravaju goste da gar- derobu i obuću prilagode uslo- vima u arheološkom nalazištu.

će „pojačati“ ansambl Beogradske opere, koji kao Aida predvodi sopran Jasmina Trumpetaš Petrović, najavljen je kao vrhunski muzički i scensko-vi- zuelni spektakl. J. T.

u muzeje

Promenili smo odnos mlađih generacija prema muzejskoj kulturi i to je neprikosnoven vrednost Noći muzeja: Ana Jovanović

rima koje bi svaku sledeću manifestaciju dopunile i poboljšale.

Šta vidite kao najveći uspeh ove manifestacije?

- Do određene mere smo promenili odnos mlađih generacija prema muzejskoj kulturi i to je neprikosnoven vrednost Noći muzeja. Kulturne institucije u današnje vreme imaju veoma ostru konkurenciju u „krađi slobodnog vremena“ kod mladih, kako u *online* tako i u *offline* svetu. Noć muzeja je samo dokaz da se mladima mora izaći u susret ozbiljno i sa poštovanjem njihovih interesovanja, i tek onda ih kroz igru uvesti u svet „elite“ kulture. Kad smo počinjali, postavili smo pred sebe i cilj dugoročnog vraćanja muzejske publike u institucije kulture ali smo vremenom shvatili da je mnogo toga još potrebno da bi se ovaj cilj ostvario - pre svega mnogo veća briga države prema promociji kulturne baštine i obezbeđivanje osnovnih uslova za rad kolegama iz muzeja. Samo medijska kampanja i ogromno interesovanje za Noć muzeja koje vlada tokom celog meseca maja može da posluži kao svojevrsna „odskočna daska“ za dalji rad tokom godine.

prošlost, zašto njom

Srbiji. Ta otkrića su bila kapitalna. Nimalo Srbija nije kasnila za tada razvijenijim zemljama. Naprotiv! Sva sakupljena dokumentacija pokazuje da je ova izmučena zemlja išla u korak sa svim „naprednijim“ zemljama.

Zahvaljujući manifestaciji Noći muzeja, ukazala se prilika da se prikaže deo arhiva koji je sakupila moja malenkost, Mihailo Blam. Četrdeset godina entuzijastičkog rada i istraživanja nesumnjivo će doprineti nekoj maloj kockici koja će se ugraditi u mozaik kulture Srba i Srbije. Raskošna zbirka dokumenata, fotografija, bibliografije, diskografije, postera, plakata, pokazaće premijerno šta se sve dešavalo u Srbiji u proteklih osamdesetak godina. Namera ove izložbe jeste da se pokuša osnivanje muzeja džeza u Srbiji, sa namerom da se ova raskošna zbirka zaštiti i opstane. Uvek treba imati na umu da nije lako imati dobru budućnost ako se ne zaštiti prošlost.

Jazz frula

Ako već imamo prošlost i u ovom kulturnom segmentu, zašto ne bismo i mahali njom.

Autor je džez umetnik iz Beograda i vlasnik arhiva od koga je sačinjena izložba Muzej džeza u Vili kralja Petra

Zlatko Paković /
POZORIŠNA KRITIKA

Psihoza u 4:48
tekst: Sara Kejn;
režija: Mirjana Karanović;
Hartefakt fond i Bitef teatar

Malo pre nego što će se ubiti, Sara Kejn je ispala tekst „Psihoza u 4:48“, koji se uzima kao njen poslednji, peti dramski komad. Taj monolog u jednom dahu, u poslednjem dahu, ta pesma u prozi, taj unutrašnji dijalog (bolje je reći, unutra-

šnji polilog), nije pisan kao komad, ali jeste drama par excellence – drama jedne dvadesetogodišnje žene, za koju s pravom mislimo da se ostvaruje u svetu, kao dramska književnica, kao pozorišna umetnica, a koja to ostvarivanje, i sva ta pravila razumevanja jedne uspešne karijere, i sam taj svet s njegovim pravom, doživljava kao sopstvenu propast, kao propast onoga što nikako ne može da izbije na površinu kao Ja: „Sebe nikad nisam sreća, to lice zalepljeno na dnu mog uma“, piše, i stoga, kao jedino izbavljenje od tog nezaustavljivog uništavanja koje je započelo ujedno sa samosvešću, kao ultima ratio, ona se usuđuje na ono što po navici nazivamo samoubistvom, uništavajući, u stvari, samo to propadanje, sam taj svet,

ŠTA JE TO NIŠTA

samo to Ništa, koje je njen um! a koje zaklanja i pritiska i poništava njeno sopstveno biće. Taj čin pogrešno nazivamo bezumljem. On nam, naime, pruža uvid u unutrašnje krvarjenje uma.

Ovo je drama samouništenja ličnosti; drama samouništenja sveta, kojem je predložan neočekivano i svakog časa. Ličnost i svet mogu biti pretvoreni ni u šta, pod silinom svog unutarnjeg ništećeg Ništa. To je ono znanje na koje zaboravljamo – zavrav-

to onda uzrokovalo samo ravnodušnost. Utoliko ćemo navedene rečenice pročitati ovako: ništa rasplamsava moj gnev i uništava moju veru!

S tom i takvom, istinskom dramom besnog subjekta koji ne veruje više ni u šta, a bori se s ništavilom – koje, svakako, dolazi pre ili kasnije kao smrt, a pri depresivnoj psihozi, uvlači se u sam život, paradoksalno, kao njegova bit! – uhvatili su se u koštac, na sceni Bitef teatra, Mirjana Karanović, redi-

ljujući ga na dnu svog uma. A psihotične ličnosti su tu da nas na njega podsete. Zato ih zatvaramo u ludnice.

Tačno u četiri časa i četrdeset osam minuta, svakog jutra pred smrt, Sara Kejn se budi. I njena psihotična depresija, kako kažu psiholozi i psihijatri, iz sna prelazi na javu, gde se suočava sa onim Ništa – ništa postojanja, ništa sveta, ništa duše. Njen tekst, „Psihoza u 4:48“, smrtopis je te borbe s ništećim ništa. „Ništa ne može da ugasi moj gnev i ništa ne može da obnovi moju veru. Ovo nije svet u kojem želim da živim“, piše Sara Kejn. Ništa u ovim rečenicama, ništa u životu Sare Kejn, treba shvatiti u njenoj aktivnoj ulozi, a ne naprosto kao izostanak, kao upražnjeno mesto, kao puko nepostojanje, jer bi

teljka predstave, glumice Darija Rajšić i Vanja Ejdas, i glumac Damjan Kecojević. Taj poslednji, predsmrtni glas koji u sebi otkriva, inače dobro skriveno, ništavilo, rediteljka je postavila u situaciju jednog psihijatrijskog pregleda – razgovora Sare Kejn sa njenim psihijatrom, a njenu raspuklu ličnost, unutar koje je taj zapeći ambis ništavila kao aktivni vulkan, predstavljaju pri tom dve glumice. U toj i takvoj školski pedantnoj postavci, možda i suviše školskoj za neprilagođenu osobu i dramaturgiju Sare Kejn, Vanju Ejdas i Dariju Rajšić njen bol je toliko prožeo da smo mogli da ga opipamo u sebi. Jer je bolno osetiti ono „ništeće ništa“ sebe, o kojem je Sartr govorio kao o čoveku uopšte.

FESTIVAL KIŠOBAN

Subotica /// Sedmu godinu zaredom Subotica organizuje svojevrzne književne susrete i performanse, pod imenom Kišobran, u čast i u znak sećanja na život i delo velikog jugoslovenskog knji-

ževnika rođenog u Subotici Danila Kiša. Ovogodišnji Kišobran počeo je u četvrtak putovanjem grupe književnika i Kišovih poštovalaca na relaciji Subotica-Palić-Hajdukovo-Bački Vinogradi-Hor-

goš-Kamaraš, kojom je inače stigao prvi voz u Suboticu. „Putovati znači živeti“ naziv je ovogodišnjeg Kišobrana, a život vezan za vozove i njihova simbolika prolaznosti česti su motivi Kišovog dela, koje se još uvek iščitava i dočitava, možda još aktuelnije i značajnije nego pre, jer ono danas zvuči kao proročanstvo i upozorenje. Respektabilna ekipa književnika, slikara i književnih kritičara, među kojima su bili Gojko Božović, Draganja Ramadanski, Zoran Janić, Predrag Čudić, Boško Krstić, Ottó Tolnai, i Vladimir Arsenijević, u okviru Kišobrana bavila se tim aspektom univerzalnosti Kišovih ideja i poruka koje nam je ostavio u svojim knjigama.

Ove godine su se u organizaciju umetničko-književnog događaja Kišobran pored Gradske biblioteke uključio i grad Segedin zajedničkim IPA projektom Mađarske i Srbije pod nazivom „Kulturna putovanja u regiji Segedina i Subotice“. **V. L.**

Svetski poznati mjuzikal „Eni“

Novi Sad - Coolist Fondacija je u saradnji sa Akademijom zabave i umetnosti O&M u Novom Sadu, odabrala najtalentovanije mlade ljude iz Novog Sada, uzrasta od 9 do 18 godina, koji će svoje umeće i stvaralačke napore predstaviti domaćoj publici i omogućiti joj da doživi veliki spektakl - čuveni mjuzikl „Eni“. Prva premijera zakazana je za 19. maj, a druga za 21. u velikoj sali Pozorišta mladih u 19.30.

Maja Lalić
arhitektkinja
i kreativna
direktorka
Mikser festivala

Čitam

Ovih dana čitam **Malog princa** sa svojom troipogodišnjom ćerkicom. S obzirom na to da sam u velikoj gužvi, onda je taj trenutak usporjenja, pred spavanje, onaj kad pokušavam da njoj približim maštovite i kreativne stvari koje nisu klasične bebeće.

Slušam

Ima jedan bend koji mi diže adrenalin i raspoloženje kad sam umorna, a on se zove **My Life with the Thrill Kill Kult**. I potpuno je neverovatan, nijedan moj prijatelj nije čuo za njih, a ja evo preporučujem tu muziku.

Gledam

Set **dokumentaraca** američkog dvojca **Charles and Ray Eames**, koji su proslavljene arhitekta i dizajneri. Šezdesetih, sedamdesetih i osamdesetih oni su izvršili najveći uticaj na britanski dokumentarni program.

Noć muzeja u Užicu, Požegi, Kosjeriću i Sirogojnu

Umetnički pogled na tradiciju i savremenost

Užice /// Tokom manifestacije Noć muzeja, u Užicu, Požegi, Kosjeriću i Sirogojnu, posetiocima će biti ponudeno nekoliko zanimljivih programa koji ukazuju na potrebu komunikacije između kulturne baštine i savremenog doba i dokazuju da je umetnost najpodesniji medij za negovanje spone između tradicije i modernog.

Narodni muzej Užice, u svom izložbenom prostoru, priređuje izložbu Pejzaž zlatiborskog sjaja, koja će biti otvorena 18. maja u 19 časova, a u galerijskom prostoru Joka-novića kuće u 20 časova, crtežima će se predstaviti Mišo Filipovac. U okviru muzejskog kompleksa posetiocima će biti ponudene i stalne postavke – Užice nastanak i razvoj, Partizanska fabrika oružja i municije 1941. godine, Legat slikara Mihaila Milovanovića, Lapidarijum antičkih spomenika i tematska izložba Drinska divizija, Četvrti puk i Užičani u balkanskim ratovima 1912-1913. autora Radivoja Papića, kao i postavka u hidrocentrali Pod gradom.

Istog dana u Kulturnom centru Požega od 19 časova najavljena je postavka Original Budimka, o istoimenoj fabрики koja je bila jedna od vodećih proizvođača prehrambenih proizvoda u bivšoj Jugoslaviji, ali je, poput mnogih preduzeća nakon privatizacije, zapala u veoma teške probleme i danas je u procesu restrukturiranja.

U Kosjeriću, u Domu kulture, najavljena je izložba Novi retro, čije će autorke Elena Kostić i Marija Đurović, kombinovanjem različitih umetničkih izraza (slikarstvo, crtež, fotografija, film i vajarstvo) predstaviti svoju viziju mogućeg komunikacijskog odnosa između tradicije i modernog. Naletnoj pozornici nastupiće džez grupa Dirty Mind, a istovremeno biće organizovano „crtanje“ svetlosnih grafiti uz pomoć baterijskih lampi i digitalnih fotoaparata, a dobijeni svetlosni efekti biće projektovani na video-bimu.

U Muzeju Staro selo u Sirogojnu već su otvorene dve

izložbe – Novi folklor autorke Ljudmile Stratimirović, umetničke direktorke Kulturnog centra Beograd, i Manastiri i crkve zlatiborske oblasti autorke Zorice Ivković, muzejske savetnice u toj muzejskoj ustanovi.

Nenad Kovačević

Duh Milanskog edikta

Niš /// U okviru Noći muzeja u Nišu posetioci će moći da posete dvadesetak lokacija na kojima će gradske i druge „kuće kulture“ organizovati najrazličitije izložbe, predstave, performanse ili koncerte. Deo kulturnih manifestacija biće posvećen *Milanskom ediktu*, koji ove godine „beleži“ 1.700 godina od usvajanja, i njegovom autoru Konstantinu Velikom, rimskom imperatoru rođenom na teritoriji današnjeg Niša.

Odlično je, a i prirodno da ovogodišnja Noć muzeja u Nišu bude u duhu obeležavanja *Milanskog edikta*, kojim je hrišćanstvo priznato za pravnu religiju, kao i

da Niš i Noć muzeja daju doprinos ovom značajnom jubileju. Kroz svoje manifestacije to će učiniti Narodni muzej, ali i druge kulturne i obrazovne ustanove u gradu – kaže za Danas direktor niškog Narodnog muzeja Slaviša Popović. On precizira da će posetioci imati prilike da vide postavku

iz antičkog perioda, koja je vezana za cara Konstantina, kao i za vreme pre i posle njega, u Arheološkoj sali Narodnog muzeja, u Ulici Nikole Pašića. Postavka će biti „obogaćena“ trima skulpturama Antona Augustinčića – *Prelja*, *Dragiša Cvetković* i *Misao*, koje Niš do sada nije imao mogućnosti da

vidi. Takođe, muzej će zainteresovanima ponuditi i respektabilnu izložbu *Hrišćanstvo kroz vekove*, u zgradi Sinagoge. U zgradi Narodnog muzeja, u Ulici generala Miloja Lešjanina, biće postavljena izložba *Foto putovanje kroz antički Niš*, na kojoj će moći da se pogledaju fotografije arheoloških iskopavanja na prostoru grada Niša, među kojima i radovi na kasnoantičkoj nekropoli u Jagodin mali, arheološkom nalazištu Medijana i u Tvrđavi. Reč je o izuzetno značajnim lokalitetima na kojima se iskapanja obavljaju više decenija i na kojima je pored ostalog pronađeno nekoliko ekspozitivnih svetlosnih vrednosti, kao što su bronzani portret cara Konstantina, porfirna glava teatarha ili bronzani portret vizantijske carice.

Narodna biblioteka *Stevan Sremac* građanima će ponu-

điti nekoliko izložbi, među kojima i *Car Konstantin u zavčajnim zbirkama Narodne biblioteke*. *Car Konstantin u školskom dvorištu* naziv je slikarskog performansa koji će za posetioce prirediti studenti Fakulteta umetnosti. Umetnički atelje Nade Šukletović u Dušanovom bazaru prikazaće izložbu crteža na temu „Milanskog edikta“.

Dramska sekcija Umetničke škole u 20.30 izvešće predstavu *Sveti Sava i Konstantin*, posle koje će uslediti nastup hora Umetničke škole i koncert učenika. I Škola mode i lepotice će se „podsetiti“ na *Milanski edikt* kroz izložbu maski, kostima, nakita i frizura inspirisanih rimskom epohom. Ulaz na ove manifestacije, kao i na ostale kulturne događaje u okviru Noći muzeja, besplatan je.

Zorica Miladinović

Subotica /// Subotička Noć muzeja odigravaće se na oko 20 lokacija u gradu, ali i pri gradskim naseljima, a program te jedinstvene kulturne noći, kada grad ne spava, obuhvataće gotovo sve umetničke i kulturne delatnosti. Teme se kreću od obeležavanja 225 godina rođenja Vuka Karadžića, do izložbe reklame u Vojvodini od njenih početaka, izložbi fotografija, kulinarskog duela, časova iz scenskog dizajna, pola veka stvaralaštva Bernarda Bertolucića i hilendarskih svetopisa...

Teme posvećene tradiciji i ovog puta su zauzele važan prostor u programu subotičke Noći muzeja, a jedna od njih je izrada slika od slame. Izložba ovih neobičnih slika postavljena je na čak dve lokacije – u prostorijama Udruže-

nja penzionera izlažu slikarke u ovoj tehnici okupljene u Udruženju „Lusa“, čiji su radovi posvećeni koliko gradskim temama (gradski trgovi, najatraktivnije stare ulice, kao i Gradska kuća), toliko i izvornoj tematici, salašima i životu na salašu.

U Tavankutu, u okviru Galerije prve kolonije naive u tehnici slame, osim izložbe predviđeno i predavanje, odnosno prezentacija postupka izrade slika od slame, koji će zatim biti začinjeni koncertom izvorne ženske pevačke grupe „Kraljice Bostroga“. Slikanje slalom je u suštini nastalo kao izraz zahvalnosti ljudi panonske ravnice na „pšenici nasušnoj“, koja je i simbol i uslov opstanka i Bačke i čitave Vojvodine, iako je sama umetnost razvijena, i zadržala se, uglav-

nom u okviru etničke bunjevačke zajednice.

Vesela Laloš

Gotovo virtuozan postupak u slami

Na 11 lokacija

Zrenjanin /// Još jednu Noć muzeja Zrenjanin je dočekao i ispratio kreativnim programima na 11 gradskih lokacija, a pored Narodnog muzeja učestvovali su i Kulturni centar, Narodno pozorište, Savremena galerija, Istorijski arhiv, Gradska narodna biblioteka, Arhiv fotografije, Zona unaprednog poslovanja, Udruženje Lavli Džavli, Umetnička asocijacija i Novi optimizam. U Narodnom muzeju organizovana je revija haljina na etnološkoj izložbi „Narodni vez – tradicija kao inspiracija“.

Malom salonu muzeja bila je dostupna arheološka izložba „Crna Bara – Prkos“ sa 117

Stari uobičajeni zanati danas izgledaju kao umetnost

su bibliotekari Božidar Vorgić i Bojana Vidović. Na prirodnačkom odeljenju biće prikazan film „Fauna vilinskih konjica (Insecta, Odonata) Vojvodine“ – autora mr Svetozara Santovca. U sklopu Fotografskog odeljenja biće izložena unikatna staklena

ploča poznatog zrenjaninskog fotografa Istvana Oldala sa početka XX veka. Autor postavke je Dušan Marinković, kustos fotograf. Savremena galerija pripremila je izložbu dela koje je dobila na poklon od Saveznog izvršnog veća 1963. reč je 78 slika među kojima ima vrhunskog dela jugoslovenskog slikarstva. Autori izložbe su dr Ješa Denegri i kustoskinja Slavica Popov. Narodno pozorište organizuje lutkarsku radionicu. Istorijski arhiv prikazaće izložbu o Ivi Andriću. Novi optimizam je organizovao izložbu o prostornim apsurima Zrenjaninu, čiji su autori studenti arhitekture, kao i koncert benda Catch Pop String Strong u Atrijumu.

Miroslava Pudar

Nasmejani jubilej

Novi Sad /// Ovogodišnja Noć muzeja biće održana na 40 lokacija u Novom Sadu i Pe-

trovaradinu. Program manifestacije sastoji se od 80 različitih sadržaja, za sve uzraste i intereso- vanja i biće realizovan u muzejima, galerijama, kulturnim centrima, zavodima, pozorištu, arhivu, na nekim neobičnim lokacijama...

U Muzeju Vojvodine publika će saznati koji su test za utvrđivanje trudnoće radile stare Egipćanke i kakva je receptura ovog testa starog 3.300 godina iz doba vladavine faraona Ramzesa II... U Galeriji Most, Novosadani će moći da vide crteže Save Šumanovića koje je ovaj umetnik radio kao pripreme skice za slike i na kojima je često dopisivao svoja zapažanja: o vremenu crtanja, položaju sunca i senki, o boji krošnji ili neba i oblaka... Galerija Matice srpske predstavlja zastavu bratstva Korpus Domini, koja je nastala u radionici Rafaelovog oca, Đovanija Santija, u kojoj je svoje umetničko formiranje započeo i sam veliki Rafaelo. Ljubitelji računara i video-igrica saznaće na Prirodno-matematičkom fakultetu koje su bile prve igre na kućnim računarima i kako su izgledali „pra-pradele“ „First Person Shooter“. Za simpatizere Betmena, Američki

je korišćena prilikom dizajniranja ovih novčanica, moći će da se fotografišu, postanu „Lice s novčanice“ i ponesu novčanicu sa svojim likom kao suvenir sa Noći muzeja. U Galeriji SANU očekuje ih izložba najboljih sportskih fotografija iz 2012, a u Srpskom narodnom pozorištu besplatne predstave sa redovnog repertoara. Na brodu „Šabac“, vlasništvo Rečne flotile Vojske Srbije, biće izloženi predmeti i oružja koja je na preokoeanskim putovanjima prikupio kapetan

broda iz doba Kraljevine Jugoslavije, Eugen Malinarić.

Sat na Tvrđavi već 2.5 veka odoleva novim tehničkim izazovima i još uvek pokazuje tačno vreme zahvaljujući kvalitetu svog autentičnog mehanizma. Posetioci će moći da zavire u unutrašnjost sata, vide kako izgleda i radi taj mehanizam i kakav je postupak navijanja sata.

Od muzičkih sadržaja izdvajaju se koncerti bendova Ana Frlin & Jazz Propelerosa,

Protagonisti serije „Državni posao“

Veselo na Ribljoj pijaci

Probaj domaće pivo, vino, rakiju, slatke i slane dakonije, a isto- vremeno uživaj u opuštajućoj atmosferi uz DJ Zupany Hain Teny Collective i džez hitove – tako je najavljena manifestacija tokom Noći muzeja na najstarijoj novosadskoj pijaci, Ribljoj. Specijalni gosti programa, koji priprema javno preduzeće „Tržnica“ biće protagonisti serije „Državni posao“ – Nikola Škorić, Dimitrije Banjac i Dejan Čirjaković, koji će u ulogama Torbice, Čvarkova i Boskića prodavati proizvode na tri tezge. Kompletan prihod sa ove tri tezge biće prosleđen u humanitarne svrhe.

Midnight Trio, kao i Rite Kinkete Žurke Radija 021 u SANU i EXIT 2013 u OTP banci.

I ove godine, Noć muzeja u Novom Sadu organizuje Asocijacija za vizuelnu umetnost

i kulturu „Visart“, kao deo nacionalne manifestacije kojom rukovodi Umetničko-prod- ucijska grupa Noć muzeja iz Beograda.

Gordana D. Nonin

Brojčanik

Telefoni redakcije u Novom Sadu
REDAKCIJA, NOVI SAD, VOJVOĐE MIŠKA 1
TEL/FAX: 557-660, 529-987, 452-073
e-mail: novisad@danas

KONTAKT CENTAR GRADA NOVOG SADA
0800 021 021

Pozivom na ovaj broj građani mogu dobiti tačne, brze i potpune informacije iz nadležnosti gradskih uprava, službi, javno komunalnih i drugih javnih preduzeća.

POZORIŠTA

Srpsko narodno pozorište
Scena „Jovan Đorđević“, 19.00
Noć muzeja - balet P. I. Čajkovskog „Labudovo jezero“
Scena Pera Dobrinovića, 19.30
Drama „Bakon“ Ane Đorđević po motivima dela Isidore Sekulić

BIOSKOPI

Arena Cineplex
Zvončica i tajna krila - sinhronizovano (13.00), Zambezija 3D - sinhronizovano (13.40), Pet legendi - sinhronizovano (15.45), Madagaskar 3 - sinhronizovano (14.15), Kruds 3D - sinhronizovano (13.45, 15.30), Kruds - sinhronizovano (13.45, 16.00), Ozveliki i moćni 3D (15.35), Ozveliki i moćni (15.35), Ted 3D - sinhronizovano (12.30, 14.30, 16.30), „Iron man 3“ 3D (17.30, 20.00, 22.40), „Iron man 3“ (17.45, 19.45, 22.20), Skidanje (17.50), Ljubav je sve (18.10), Venčanje godine (18.00, 22.30), Mrak film 5 (18.20, 20.20), Startrek prenamami 3D - prepremierno (20.15), Trans (22.15), Zaborav (20.10, 22.40), Utočište (20.25), Stoker (22.35).

PROMOCIJA

Velika sala Kulturnog centra Novog Sada, 18.00
Ciklus programa „Šta je scenski dizajn?“

IZLOŽBE

Kulturni centar Novog Sada, Galerija Kluba Tribina mladih, 19.00
Noć muzeja - kolodijumska fotografija
Likovni salon KNCS, Katolička porta 5
Izložba „Polet“ - ekonomska propaganda u Jugoslaviji 1969-1980“

80. MEĐUNARODNI POLJOPRIVREDNI SAJAM
Od 18. do 24. maja od osam do 19 sati

Izložba Manastiri zlatiborske oblasti: Fragment freske iz 17. veka u manastiru Uvac

Pronađeni na izuzetno bogatim područjima bivše Gornje Mežije

80. MEĐUNARODNI POLJOPRIVREDNI SAJAM
Od 18. do 24. maja od osam do 19 sati

Brajan Branislav Rašić večeras na izložbi, koncert sutra na Ušću

Depeche Mode vikend u Beogradu

Danijela Jakobi

Koncert Depeche Mode održava se prvi put u nedelju, 19. maja, na Ušću, a dan pre toga, u subotu, će se na Noći muzeja predstaviti poznati muzički fotograf Brajan Branislav Rašić svojom kolekcijom fotografija ovog benda. Bend je nedavno krenuo na svoju 13. turneju pod nazivom „The Delta Machine Tour“, a Beograd se pridružuje milionima fanova širom sveta koji ih očekuju uživo posle četvorogodišnje pauze. Set-liste na održanim koncertima obuhvataju najveće hitove iz njihove 30 godina duge karijere, a na Ušću ćemo zajedno sa Dejvom, Endijem i Martinom prvi put glasno otpevati „Enjoy the Silence“, „Personal Jesus“, „Just Can't Get Enough“, „It's No Good“...

Jedan od najpoznatijih svetskih muzičkih fotografa, Brian Branislav Rašić, biće specijalni gost izložbe

koja je posvećena bendu Depeche Mode pod nazivom „World in My Eyes“. Ovu izložbu posetioći će moći da vide dan pred koncert, u subotu, 18. maja, u UK Parobrod u okviru jubilarne desete Noći muzeja od 20 do dva sata iza ponoći. Izložba će za fanove benda biti otvorena i u nedelju, na dan koncerta od 11 do 17 časova u Parobrodu.

U okviru izložbe koja je sastavljena od materijala koje fanovi poseduju o Depeche Mode Brian će predstaviti i svoje fotografije ovog sastava, koje su nastale na koncertima gotovo od početka njihove karijere. Prava ekskluziva biće i fotografija benda sa nastupa iz 1984. godine. Svi posetioći Noći muzeja imaće prilike da uživaju u fotografijama Depeche Mode sa dosadašnjih koncerata samo dan uoči njihovog prvog pojavljivanja pred beogradskom publikom, 19. maja u parku Ušće. **D. J.**

Foto: Beta

Zbog velikog interesovanja produžena akcija kupovine kompleta karata u filijalama OTP banke

Exit na rate

Ljubitelji Exit festivala koji još uvek nisu iskoristili pogodnost da komplet karata za svoj omiljeni festival OTPlaćuju na rate, mogu to da učine do 20. maja. U bilo kojoj filijali OTP banke možete besplatno da otvorite namenski račun za kupovinu kompleta ulaznica po promotivnoj ceni od 5.990 dinara, koje OTPlaćujete na

račun za kupovinu ulaznica za Exit može se otvoriti do 20. maja, do kada je potrebno uplatiti prvu ratu, a plaćanje se može rasporediti do 1. jula, kada je poslednji rok za uplatu poslednje rate.

Uplatom cele sume za komplet Exit ulaznica, u filijali OTP banke preuzima se potvrda sa

**Exit 2013
biće održan na
Petrovaradinskoj
tvrđavi u Novom Sadu
od 10. do 14. jula.
Jedna od novina je
uvođenje nultog-petog
dana, koji će se, pored
Tvrđave, odigravati i
u gradskom
jezgru Novog
Sada**

rate, do 1. jula u ritmu koji vama odgovara.

Pri otvaranju računa potrebno je uplatiti minimum 1.500 dinara za rezervaciju kompleta ulaznica, a ostatak sredstava OTPlaćuje se u ratama, od 500 ili više dinara, bez kamate, u ritmu koji svakom potencijalnom kupcu odgovara. Namenski

kojom se mogu podići ulaznice već od 8. jula, ili pred sam početak festivala na zamenskom mestu Exit festivala na Petrovaradinskoj tvrđavi. Dodatna pogodnost očekuje sve studente starosti između 18 i 27 godina, koji su korisnici OTP studentskih paketa ili će to postati, jer imaju mogućnost da otvore na-

menski račun za kupovinu kompleta karata za Exit festival u OTP banci, i da ulaznice za svoj omiljeni festival kupe u iznosu od 5.490 dinara, takođe na rate. Za otvaranje računa potrebno je priložiti indeks sa upisom tekuće školske godine i važeći identifikacioni dokument, kao i uplatiti 1.500 dinara. **D. J.**

Ex>Misha u subotu u Ventil

Ex>Misha će u subotu, 18. maja, u 20 sati, održati mali besplatni koncert u Bifeu Ventil. Koncert će biti Evrovizija-na-plejbek izdanje Ex>Mishe, estradni iskorak u intimnoj atmosferi i jeftinim koktelima za kritičku javnost. Ex>Misha je dugogodišnji muzički poduhvat i scenski eksperiment koji uključuje jednog čoveka, jedan laptop i jednu gitaru. Samoproklamovana kućna muzika, od lo-fi estetike do pop simulacije, izlazi pravo iz dnevne sobe gde je nastala i u tom vidu se predstavlja uživo. Nakon devet samostalnih izdanja na kasetnom, CD-R i download formatu, Ex>Misha se i dalje nalazi na tromedi noise, electro-pop i country muzike. Predstojeći koncert u Ventil, 18. maja, ponudiće dobar deo pesama sa prošlogodišnjeg „Domaćeg albuma“, kao i nešto starijih pesama, uz mogućnost iznenađenja. Ovaj koncert kao i svi naredni u dogledno vreme, odigraće se u svetlu priprema za naredni album na kome se već radi. **D. J.**

Threesome i Čikine bombone na Ladi

Subota, 18. maj, na splavu Lada je rezervisana za nastup čuvenog beogradskog psychobilly benda Čikine bombone (Grandpy Candys) kao i surf power benda Threesome. Koncert počinje u 22 sata, a atmosferu ove letnje večeri dodatno će svojim performansima podgrejati specijalni gosti „Burlesque Performance“ i „Tribal Fusion Bellydance“. Ostatak noći plovimo uz izbor hitova DJ tima Nenad Bekvalac i Akasha i dočekati svitanje uz old school punk, psychobilly, new wave i goth melodije. **D. S.**

Kiro Stankovski, makedonski i beogradski slikar

Vanzemaljci ne žele kontakt sa ljudima zato što smo loši

Nadežda Radović

- U Beograd sam došao odavno dok je to bio glavni grad Jugoslavije. I ostao sam tu. Podjednako mi je postao važan kao moja Makedonija. Rodno mesto, njegovi pejzaži, mirisi, a pre svega boje i svetlost obeležavaju čitav moj slikarski opus. Možda su moje najbolje slike baš proizvod sećanja na detinjstvo. Ali, za Beograd me vežu ljudi, otvorenost velikog grada, ista ona ljudska neposrednost i prisnost sa kojom sam odrastao u mojoj rodnoj Otošnici, u Makedoniji - kaže u razgovoru za Danas makedonski i beogradski slikar Kiro Stankovski. Ovaj razgovor vodimo uoči otvaranja izložbe u Konaku kneginje Ljubice (25. maja) pod nazivom „Likovni umetnici Makedonije u Srbiji, prijatelji, gosti“.

- I dalje smatram da ova balkanska vetrometina pripada svim balkanskim narodima i da su deobe

I dalje smatram da ova balkanska vetrometina pripada svim balkanskim narodima i da su deobe i sukobi bili nepotrebni. Samo su nas unazadili. Shvatićemo svi to, samo smo veliku cenu platili

Boža Kovačević. Svako ima slikare u kojima prepoznaje vlastite težnje. Ali, pre svega želim da budem autentičan. Čak i materijal sa kojim radim nastojim da mi bude blizak. Biram platno određene strukture jer i ono utiče na sliku koju stvaram.

Spržena i osušena trava na vašim pejzažima sa pozlatom leta ima jednu bajkovitu notu.

- Najviše mojih slika je vezano za pejzaž i kolorit mog rodnog sela Otošnice, blizu Krive Palanke. To su boje osušene, ponekad i spržene trave, zrelog žita, stabala koja izdr-

zaži najbliži, valjda su vezani i za najsrećnije dane mog detinjstva.

Afioni su čest motiv na vašim pejzažima. Imam utisak da čitav pejzaž posmatrate iz njihove perspektive?

- Sa afionima (makovima) na poljima počinje leto. Afioni su ljudima iz Makedonije važni, a i lepi su, ne mogu da promaknu oku slikara.

Na vašim platnima ima i drugih motiva?

- Pored pejzaža, koje najviše volim da slikam, moj opus sadrži

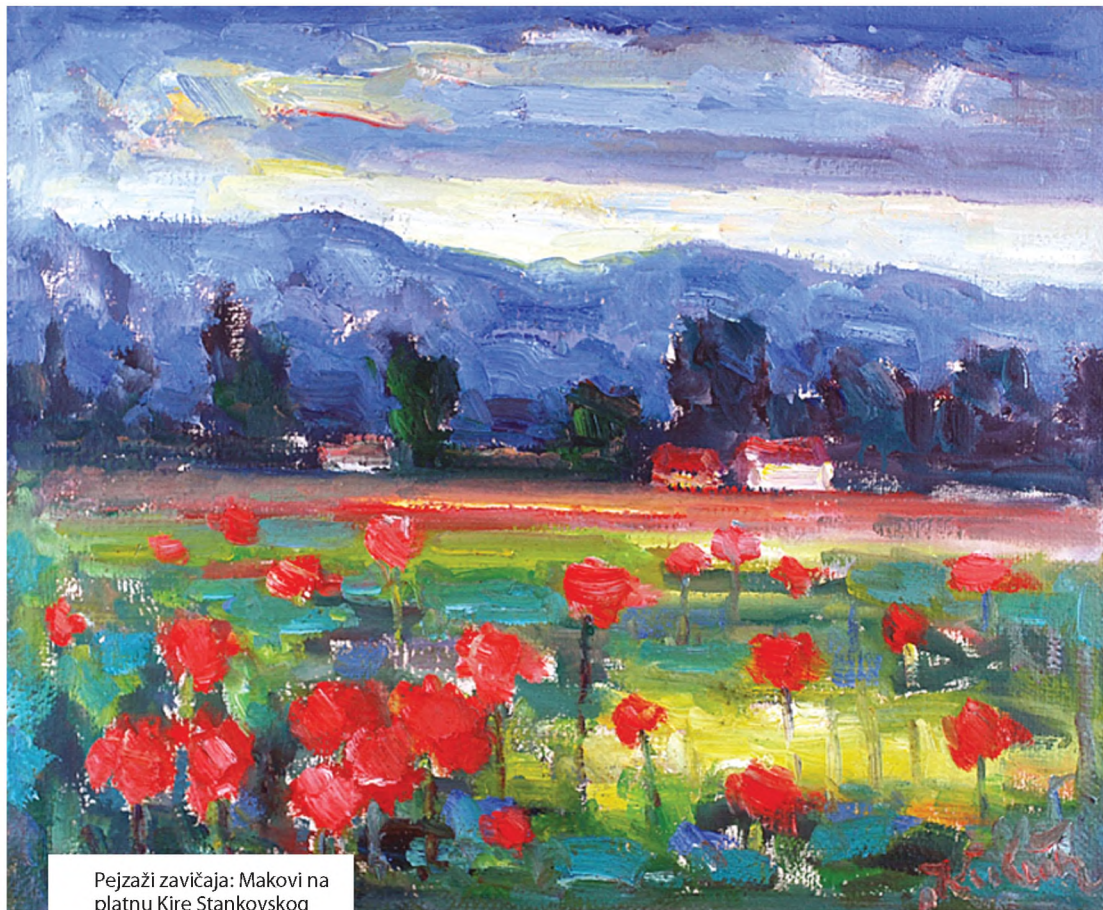
Tuga Aleksandra Makedonskog

- U portretima Aleksandra Makedonskog pokušao sam da uhvatim tugu koju mora da oseća ratnik. On se spremao da bude učen čovek, učitelj mu je bio Aristotel, a postao je ratnik. Njegova misija je bila da stigne na kraj sveta. Spojio je istok i zapad, stigao je do zemalja o kojima se gotovo ništa nije znalo. Postoje i teško objašnjivi događaji sa Aleksandrovoog pohoda. Zabeleženo je da je pola godine osvajao grad Tir, a onda su leteći štitovi izbljuvali vatru na grad i Aleksandar ga je pokorio. Ja u toj priči vidim intervenciju vanzemaljaca, njihovu podršku Aleksandrovoj viziji.

šavali da nam kažu. Ako pogledate neke od prvih slika primitivnih umetnika, zar se ne pitate odakle im ljudi sa skafanderima, obrisi svemirskih brodova, patuljci i divovi. Vanzemaljci postoje, ali ne žele izravan kontakt sa ljudima zato što smo loši, što se nepažljivo odnosimo prema prirodi, prema drugim živim bićima, što smo jedni prema drugima zli i što su nam reakcije prema stranom, novom, nepoznatom uglavnom agresivne i neprijateljske. Zbog toga smo u karantinu. Kad promenu sebe, biće moguća i komunikacija sa drugim inteligentnim bićima. Šanse koje smo do sada imali smo uglavnom upropastili.

Kakav je vaš umetnički odgovor na ove izazove iz kosmosa?

- Čitav jedan ciklus slika koji je za sada realizovan tek u gvašu, akriliku i crtežu, a imam nameru da ih naslikam u ulju, odnosi se na moje razumevanje odnosa u svemiru. Kosmos i poredak u njemu su večna inspiracija umetnicima. Što sam stariji, to me sve više privlači. Pokušao sam da na platnima oživim prasak iz kojeg je nastao Sunčev sistem. Jedan triptih je posvećen upravo tom prasku.

Pejzaži zavičaja: Makovi na platnu Kire Stankovskog

i sukobi bili nepotrebni. Samo su nas unazadili. Shvatićemo svi to, samo smo veliku cenu platili - kaže Stankovski.

Odgovarajući na pitanje o likovnim uzorima, sagovornik Danasa kaže:

- Završio sam pedagošku akademiju u Skoplju. Od makedonskih slikara najveći uticaj na mene je imao Lazar Ličnovski, a od stranih Ogist Renoar. Kao slikar blizak mi je i

žavaju dugotrajne suše. Pejzaži mog sela su deo mojih ranih iskustava. Uvek u sebi mogu probuditi njihove obrise i kolorit, čak i kad sam daleko od njih. Rekao bih da u svakom od nas postoje emotivne mape iz detinjstva. Tom pejzažu se neprestano vraćam. Najčešće slikam te pejzaže u letnjem periodu, kada su puni svetlosti i sunčevog sjaja. Volim i prolećne, jesenske i zimske ambijente, ali izgleda da su mi letnji pej-

slike gradskih eksterijera, slike inspirisane našom bogatom istorijom i slike u kojima pokušavam da odgonetnem položaj čoveka u kosmosu. Verujem da mi nismo jedina živa bića u kosmosu, čak bih bio spreman da tvrdim da mnoga inteligentna bića žive na našoj planeti i u sunčevom sistemu, da na nekoj intuitivnoj ravni većina nas to i zna, da su najosetljiviji među nama to davno detektovali, poku-

Ovaj tekst je deo projekta „Nacionalne manjine u Srbiji - stanje i izgledi“, koji Redakcija Danasa realizuje uz podršku Ambasade SAD u Srbiji

18 | mini feljton

Uroš Balov

„Pobunjeni Atlas“, najuticajnija knjiga moderne Amerike konačno na srpskom

Albion Books s neskrivenim ponosom najavljuje srpskoj čitalačkoj publici najznačajniji roman Ajn Rend, koji predstavlja Bibliju konzervativne Amerike, potpuno uvereni da će pokrenuti nove polemike i otvoriti bolna pitanja našeg društva. Radost je utoliko veća što ćemo biti prvi koji čitaocima u Srbiji, ali i u regionu, donosimo ovu knjigu, koja je objavljena još davne 1957. godine.

Sama činjenica da je u SAD i posle toliko godina smatraju drugom po važnosti i uticaju, odmah nakon Biblije, govori o univerzalnosti i bezvremenosti tema kojima se bavi. U Srbiji se već godinama, ako ne i decenijama vodi rasprava o vrednostima, kako društvenim tako i individualnim. Pobunjeni Atlas, ovaj besmrtni filozofski roman, postavlja mnogo pitanja o tome kakve vrednosti podržava naše društvo, naša država, ali i mi kao pojedinci. Da li smo spremni da nešto preduzmemo u odbranu svojih vrednosti? Da li smo spremni da se pobunimo?

Svi smo se bar u nekom trenutku suočili sa nekom nepravdom - sa autoritarnom državom, sa nekim ko želi da nam oduzme nešto što smatramo svojim, sa nekim ko širi iskrivljenu sliku o nama. Šta u tim situacijama činimo? Da li pokušavamo da zaustavimo motor sveta? Da li je moguće zaustaviti taj motor, bar našeg individualnog sveta? Ali u isto vreme, da li je moralno zaustaviti taj motor i da li je odbrana ličnih vrednosti dovoljno opravdanje za "zaustavljanje motora sveta", samo zato što imamo mogućnosti i sredstava za to? Kakva pobuna je prava pobuna?

Ajn Rend

Zašto je tako popularna?

Rusko-američka spisateljica Ajn Rend umrla je pre trideset godina, a još uvek se proda na stotine hiljada njenih knjiga po sezoni. Jedan od njenih sledbenika, Pol Rajan, pridružio se bio Mitu Romniju kao kandidat za potpredsednika SAD, u nedavnoj kampanji na američkim predsedničkim izborima. Zašto su Ajn Rend i njeno najpoznatije delo, roman „Pobunjeni Atlas“, toliko privlačni?

„Pobunjeni Atlas“ je roman od nekih 1.200 strana, i kada je objavljen pre pedeset i pet godina kritika ga je sasekla. Ipak, veoma mali broj romana ima tako trajan uticaj kao Atlas, ta distopijska alegorija u kojoj se industrijski baroni bore protiv regulatornih stega i beskrupulozne vlasti tako što, jedan po jedan, zatvaraju svoju proizvodnju i obaraju svetsku ekonomiju na kolena. Filozofija Ajn Rend, koju je ona zvala objektivizam, direktno se uklapala u američki ideal slobode, samopregornog rada i individualizma. U romanima poput „Pobunjenog Atlasa“, ali i ne samo u delima fikcije već i u knjigama poput „Vrline sebičnosti“, ona zagovara uklanjanje svih religioznih i političkih kontrola, koje onemogućavaju ostvarenje ličnih interesa.

U jednom televizijskom intervjuu 1959. godine je objasnila: „Ja sam na prvom mestu tvorac novog moralnog koda za koji se do sada mislilo da je nemoguć - to je moralnost koja nije zasnovana na veri, ni na osećanjima, niti na proizvoljnim zapovestima, mističnim ili društvenim, već na razumu.“

Verovala je, kako je dodala tada, da je čovekova „najviša moralna svrha ostvarenje njegove lične sreće, pri čemu se ne smeju primoravati drugi ljudi na bilo šta, niti prihvataći njihovo nametanje volje, već svaki čovek mora živeti tako kao da se sa njim sve završava, prateći sopstvene interese“.

Radnja njenog najvećeg dela „Pobunjeni Atlas“ smeštena je u vremenski neodređenu budućnost, mada sve podseća na pedesete godine prošlog veka. Štrajk tajkuna je orkestrirao hristoliki čovek, Džon Galt, koji pred kraj romana drži govor na 60 strana, koji je Rend pisala dve godine. Njene reči i ideje su veoma jasno predstavljene kroz plemenite likove Galta, naslednice železničke kompanije Dagni Tagart, magnata bakra Franciska d'Ankonija i tajkuna industrije čelika Henka Riordana. Ovaj kvartet idealizovanih likova, ambicioznih kapitalista, mora da pobedi „pljačkaše“, neprijatelje Ajn Rend - sindikate, lobiste, vladine zvaničnike i one koji podržavaju altruizam i blagostanje.

Rend je tu životnu borbu doživljavala na najtraumatičniji mogući način. Rođena u jevrejskoj porodici Rozenbaum u Sankt Peterburgu, imala je samo dvanaest godina kada su njenom ocu boljševici zaplenili apoteku.

Ajn Rend je u popularnoj kulturi postala sinonim za nemilosrdnu sebičnost, ili pak za intelektualnu inge-nioznost, ili za oboje, kaže istoričar Dženifer Berns u biografiji Rendove koju je nasloвила kao „Boginja tržišta“. U popularnoj seriji „Momci s Medisona“ Bertram Kuper, stariji partner u marketinškoj agenciji Sterling Kuper, zakleti je ljubitelj Ajn Rend. Dok svom štićeniku Donu Drejperu daje pozamašan bonus, ohrabruje ga da čita Atlas: „Uzmi 1,99 dolara od tih 2.500 i kupi si primerak.“ U filmu „Priljavi ples“ konobar zavodnik Robi nago-vara Bejbi da pročita „Veličanstveni izvor“ kada ga ona optuži da je otac deteta igraciće Peni.

„Oh, „Veličanstveni izvor!“ gugutala je i Mardž u jednoj epizodi Simpsonovih. „Mama! Zar ta knjiga nije biblija desničarskih gubitnika?“ gundala je Lisa. U epizodi pre te Megi je bila u Ajn Rend školi za klince gde su „1 i 1 jednako 2“.

„Mnoge scene iz 'Pobunjenog Atlasa' su preneti i oživljeni događaji iz detinjstva Ajn Rend,“ kaže njen biograf En Heler. „Scena kada vlasti dolaze da uzmu izum Henka Riordana i on odbije da ga preda predstavlja događaj za

ISTRAŽIVANJE
KOJE JE 1990.
GODINE
URADILA
KONGRESNA
BIBLIOTEKA U
VAŠINGTONU
POKAZALO JE DA
JE ATLAS
DRUGA
NAJUTICAJNIJA
KNJIGA U
SJEDINJENIM
DRŽAVAMA,
ODMAH POSLE
BIBLIJE

VAN POLITIKE
ROMAN JE
IMAO I VELIKI
UTICAJ U
SILIKONSKOJ
DOLINI,
GDE SE
PREDUZETNICI
IDENTIFIKUJU
SA NJENIM
DELIMA U KOJIMA
JE AKCENAT NA
POJEDINAČNIM
HEROJIMA I
NJIHOVOJ RADNOJ
ETICI. NEKI OD
NJIH SU ČAK
SVOJE
KOMPANIJE ILI
NOVOROĐENČAD
NAZVALI PO
LIKOVIMA IZ
NJENIH DELA

koji se ona nadala da će se desiti sa njenim ocem.“ Nikada nije zaboravila tu nepravdu i poniženje, čak ni kada je osam godina kasnije stigla u SAD“, kaže Heler, autorka knjige „Ajn Rend i svet koji je stvorila“.

„Njenoj porodici je rečeno da je to za dobro naroda, ali je ona – potpuno suprotno - smatrala da su ljudi koji su vredno radili, poput njenog oca, sad postali žrtve neobrazovanih koji su dolazili. Kada je u Sjedinjenim Državama na scenu stupio Ruzveltov „Nju dil“, smatrala je da su to iste sile na delu.

O njenoj priči o jednom arhitekti ispričanoj u romanu „Veličanstveni izvor“ ispredala se legenda, tako da je i snimljen film po njoj u kome glumi Gari Kuper. Ta knjiga je privukla grupu sledbenika koji su se svake subote sastajali u njenom njujorškom stanu da bi čitali odlomke iz sledeće knjige. Među njima je bio i ekonomsta Alan Grinspen, kasnije šef Federalnih rezervi SAD, koji je postao njen blizak prijatelj.

Uprkos fanatičnim sledbenicima, kritike o „Pobunjenom Atlasu“ 1957. godine, kada je objavljen, nisu bile povoljne. Poruke ove knjige ujedinile su u osudi i levicu i desnicu. Gor Vidal ju je opisao kao „gotovo savršenu u svojoj amoralnosti“.

Ali ovo nije sprečilo da knjiga postane međunarodni bestseler, jer su milioni ljudi bili privučeni njenom porukom individualizma i nesputanog kapitalizma, čak i kada nisu u potpunosti prihvatili njenu filozofiju. Istraživanje koje je 1990. godine uradila Kongresna biblioteka u Vašingtonu pokazalo je da je Atlas druga najuticajnija knjiga u Sjedinjenim Državama, odmah posle Biblije.

I čak i više od pedeset godina nakon objavljivanja prodaja raste. Po podacima Nielsen BookScan, više od 300.000 primeraka je prodato u SAD tokom 2009. godine.

Dokle seže njen uticaj, dobro se videlo prošle godine, kada se Pol Rajan pridružio kampanji Mita Romnija, iako se u jednom trenutku donekle ogradio. Rajan je 2005. rekao ljudima iz „Društva Atlas“ da ga je Rend mnogo naučila o tome ko je i koji je njegov sistem vrednosti. Međutim, početkom ove godine, u jednom intervjuu, izjavio je da kao katolik odbacuje njen ateizam.

Van politike roman je imao i veliki uticaj u Silikonskoj dolini, gde se preduzetnici identifikuju sa njenim delima u kojima je akcenat na pojedinačnim herojima i njihovoj radnoj etici. Neki od njih su čak svoje kompanije ili novorođenčad nazvali po likovima iz njenih dela.

Popularnost Ajn Rend nije ograničena samo na SAD. Veliki broj primeraka prodat je i u Velikoj Britaniji, Indiji, Australiji, Italiji i Južnoj Africi.

Ipak, ona se najdirektnije obraća američkim konzervativcima, kaže Timoti Stenli, britanski istoričar sa Oksforda, koji je pisao o američkoj politici u Dejli Telegrafu. „Američki konzervativizam je u osnovi odnosa između pojedinca i zajednice, u ljubomornom čuvanju individualnih sloboda. Britanski konzervativizam je u vezi sa kraljicom, anglikanskom crkvom i ritualima poput ispijanja čaja. Mnogo manje se brine o ekonomiji i odnosu pojedinca i Vlade.“

Pol Rajan se zaista hladio prema idejama Ajn Rend, kaže Stenli, jer to dolazi sa godinama. „Pobunjeni Atlas je veoma uzbudljiva knjiga za čitanje kada ste mladi, ali onda odrastete, stvorite porodicu i razvijete odnos sa Bogom. Rend nas uči da individua ima potpunu kontrolu nad svojim životom, a adolescenti su užasnuti idejom da im neko govori šta da rade. Ona ma-sira ego mladih.“

Individua ima potpunu kontrolu nad svojim životom: Ajn Rend

Uspon Bostonske čajanke – frakcije američke Republikanske stranke, koja se zalaže za smanjenje državnog aparata – izgleda da je zaslužan za njenu ponovnu popularnost. „Postala je uticajnija nego što je ikada bila, jer je rekla da je potpuno kul biti sebičan. To je loše za sve one ljude koji su van njene favorizovane elite, tj. 99 odsto stanovništva. A to je i loše za moral SAD,“ kaže Geri Vajs, autor knjige „Nacija Ajn Rend: prikrivena borba za dušu Amerike“.

U poznijem razdoblju njenog života neki sledbenici su se udaljili od nje – neki su bili zgroženi kada su čuli za njenu četrnaestogodišnju aferu sa saradnikom Natanijelom Brandenom, navodno uz saglasnost njenog muža, ali i Barbare, Brandenove supruge, inače bliske prijateljice Rendove.

Neke druge su odbili drugi razlozi. Jedan bivši sledbenik, Džerom Tusil, podseća da su se neki sledbenici ponašali kao roboti u svom divljenju. „Mogla je da

Objektivizam

Objektivizam je zamišljen kao vodič za život i on uzdiže ideju neverovatnog potencijala i snage pojedinca. Objektivizam takođe dovodi u pitanje doktrinu iracionalizma, samožrtvovanja, brutalne sile i kolektivizma, koji su doveli haos i očaj u živote miliona pojedinaca. Pruža nam sjajan uvid u svet politike, umetnosti, obrazovanja, spoljne politike, nauke itd, objašnjavajući nam kako ideje oblikuju naš svet. Oni koji otkriju objektivizam, često to iskustvo opisuju kao nešto što im je promenilo život i oslobodilo ih.

održati odličan govor; ali je bila veoma stroga i veoma osvetoljubiva prema bilo kome ko bi joj se usprotivio. Nije bila otvorena za debatu. Njen svet je bio crnobil. Ili ste potpuno dobri ili potpuno loši. Njen svet je dobra fiktivna predstava, ali ne uspeva u realnosti, među ljudima.“

Ova poteškoća se na najjasniji način pokazala u njenim poslednjim, usamljeničkim godinama, kada je živel od socijalne pomoći – što je čin koji su njeni kritičari videli kao njoj svojstveno licemerje, dok su drugi mišljenja da je dobila svoje (ono što je zaslužila).

(BBC)

Likovi - Ključni citat

Tajnovitost okružuje Džona Galta, koji uspeva da ubedi najsposobnije ljude iz sveta biznisa, muzike i nauke da se povuku u skrovište u planini.

„Zaklinjem se - svojim životom i svojom ljubavlju prema životu - da nikada neću živeti zarad drugih ljudi, niti ću tražiti da oni žive zarad mene.“

Protagonista romana je i Dagni Tagart, potpredsednica „Tagart Kontinental“ železničke kompanije, koja je potpuno posvećena svom poslu. Ali, istovremeno i uživa u potpunoj seksualnoj slobodi u vezama sa Galtom, Riordanom i D'Ankonijom.

„Francisko, koje je najiskvarenije ljudsko stvorenje?“

(On odgovara:) „Čovek bez svrhe.“

Henk Riordan je magnat industrije čelika, koji misli da su njegove proizvodne mogućnosti konstantno ograničavane prevelikim brojem propisa koje nameću zakonodavci i koji plene imovinu kapitalista, da bi onda redistribuirali državno bogatstvo. Riordanova borba, jasno predstavljena kada se pojavio pred sudom, na dobar način ilustruje prenatrpanost moć vlade, kao i opasnosti altruizma.

„Ne radim ni za šta drugo osim za sopstveni profit, koji stvaram tako što prodajem proizvod ljudima kojima je potreban i koji žele i mogu da ga priušte. Ne proizvodim ništa za njihovu dobrobit, a na svoj račun, a oni ne kupuju zbog moje dobrobiti...odnosimo se jedni prema drugima kao prema jednakima uz uzajamnu saglasnost i na uzajamnu korist - i ponosam sam na svaki peni koji sam tako zaradio.“

Francisko d'Ankonija je prijatelj iz detinjstva i prva ljubav Dagni Tagart. Istovremeno je i naslednik najveće svetske kompanije za preradu bakra. Međutim, on će namerno uništiti svoju kompaniju da ne bi pala u ruke države.

„Ništa drugo nije bitno u životu osim koliko dobro obavljaš svoj posao. Ništa drugo. Samo to. Sve što jesi će proisteci iz toga. To je jedini kriterijum za ljudsku vrednost.“

Budi pametan danas

Branko Miljković (1934 – 1961), pesnik

„Al’ ipak pazi, ne ljubi prošlost u ruku.“

Arhiv

11. maj

1996

Pod pritiskom međunarodne zajednice Radovan Karadžić povukao se sa mesta predsednika Republike Srpske.

1954

Stupila je na snagu evropska konvencija o ljudskim pravima.

1911

Umro je austrijski kompozitor i dirigent Gustav Maler.

1872

Rođen je britanski filozof i matematičar Bertrand Rasel, osnivač i predsednik Međunarodnog suda za utvrđivanje ratnih zločina u Vijetnamu.

1868

Rođen je ruski car Nikolaj II Aleksandrovič Romanov, poslednji monarh Rusije.

1836

Rođen je austrijski šahovski velemajstor Vilhelm Štajnic, prvi zvanični svetski šampion.

1804

Napoleon Bonaparta je proglašen carem Francuske, a u decembru je krunisan kao Napoleon I.

ГРАДСКА УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА
Секретаријат за заштиту
животне средине
Београд, 27. марта 43-45
објављује

ОБАВЕШТЕЊЕ

Секретаријат за заштиту животне средине, на захтев носиоца пројекта предузећа „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА“ а.д. из Београда, Таковска 2, донео је решење којим је дата сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта базне станице мобилне телефоније „БГМ – Хаџи Милентијева BG223, BGQ223“, планиране на стамбеном објекту у улици Хаџи Милентијева број 8 у Београду, коју је израдио Институт „Ватрогас“ из Новог Сада.

У спроведеном поступку процене утицаја на животну средину утврђено је, да је наведена студија израђена у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/04 и 36/09) и да садржи дефинисане одговарајуће мере за спречавање, смањење или отклањање могућих штетних утицаја на животну средину.

Решењем о давању сагласности утврђена је обавеза носиоца пројекта да предметни пројекат реализује у свему у складу са условима и мерама заштите животне средине утврђеним у Студији, које се односе на:

1. мере које су планиране у циљу спречавања, смањења и отклањања штетних утицаја на животну средину, и то:
 - мере заштите животне средине предвиђене законском регулативом;
 - додатне организационе и техничке мере заштите животне средине у току рада пројекта, које укључују и мере заштите у случају удеса;
2. програм праћења утицаја пројекта на животну средину (мониторинг).

Оверене мере заштите животне средине саставни су део решења о давању сагласности на студију о процени утицаја на животну средину. Решење о давању сагласности на студију о процени утицаја на животну средину је коначно у управном поступку.

Представници заинтересоване јавности могу покренути управни спор подношењем тужбе надлежном Управном суду у року од 30 дана од дана објављивања овог обавештења.

Обавештење се објављује на основу чл. 25. и 29. став 1. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, број 135/04 и 36/09).

На основу Одлуке већа градске општине Вождовац I број: 361-7/13 од 19.04.2013. године а у вези Одлуке Управног одбора ЈП „Пословни простор - Вождовац“ бр. 361-330/13 од 26.02.2013. године,

ЈП „Пословни простор - Вождовац“
Београд, Устаничка бр. 125 ц

Делимично поништава Оглас о прикупљању затворених писаних понуда за издавање у закуп привремених објеката - киосака на јавним површинама градске општине Вождовац, објављен у дневном листу данас дана 30.01.2013. године, у делу конкурсне документације у тачки 1. – (табеле локација и објеката), под редним бр. 1. за локацију бр. 29 - Зплањска улица десно од улаза за Централно гробље- паркинг, за објекат бр. 1. киоск тип „део 87“ бруто површине 9,50м2 за намену трговина. Управни одбор ЈП „Пословни простор - Вождовац“ расписаће нови Оглас о прикупљању затворених писаних понуда за издавање у закуп привремених објеката - киосака, на јавним површинама градске општине Вождовац, за локацију бр. 29 - Зплањска улица десно од улаза за Централно гробље - паркинг, за објекат бр. 1. киоск тип „део 87“ бруто површине 9,50м2 за намену трговина.

Град Ужице, Градска управа за урбанизам, изградњу и имовинско-правне послове по обављеној стручној контроли и утврђивању Нацрта плана генералне регулације „Централно постројење за петишћење отпадних вода“ у Горјанима, град Ужице, од стране Комисије за планове Скупштине града Ужица, на основу члана 50. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009, 81/2009-испр, 64/2010 – одлука УС, 24/2011 и 121/2012),

оглашава

ЈАВНИ УВИД
УПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ „ЦЕНТРАЛНО
ПОСТРОЈЕЊЕ ЗА ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ
ВОДА“ У ГОРЈАНИМА, ГРАД УЖИЦЕ

ЈАВНИ УВИД обавиће се у сали Скупштине града Ужица, ул. Димитрија Туцовића бр. 52. у периоду од 17. маја до 17. јуна 2013. године сваког радног дана од 12 до 15 часова.

Јавни увид може се обавити и у просторијама Месних заједница, радним данима од 13,00 до 17,00 часова и то:
 - у уторак 04.06.2013. године у Горјанима;
 - у среду 05.06.2013. године у Крвавцима.

Заинтересована лица могу током јавног увида своје примедбе на планирана решења писмено доставити Градској управи за урбанизам, изградњу и имовинско-правне послове града Ужица, ул. Димитрија Туцовића бр. 52, **најкасније до 17. јуна 2013. године.**

ЈАВНА СЕДНИЦА Комисије за планове Скупштине града Ужица, одржаће се у сали Скупштине града Ужица, 04. јула 2013. године, у 11 часова. У току јавне седнице, сва присутна физичка и правна лица која су поднела примедбе у вези са Нацртом плана у писаном облику, могу образложити примедбе пред Комисијом за планове Скупштине града Ужица.

MALI OGLASI

USLUGE

ADAPTACIJA stanova, poslovnih prostora, gipsani radovi, laminat i moleraj kvalitetno i povoljno.
 Tel: 065/8214-119

ADAPTACIJA stanova, poslovnih prostora, gipsani radovi i moleraj kvalitetno i povoljno.
 Tel: 064/202-60-32

IZRADA PVC i ALU stolarije.
 Tel: 011/394-10-20

KOMBI PREVOZ - putnika, lake robe mini i selidbe
 Tel: 011/80-55-770, 064/29-71-955

STRUČNI pregled oka, ispitivanje KVP i OCT, ortoptički pregled. Obavlja osoblje sa VMA.
 Tel: 063/7278-912

NEKRETNINE

PRODAJEM dvosoban stan u Bg (54 kvm) ulica Borska 47.000 Eur.
 Tel: 060/459-2900

Dorćol, lux kancelarija, 104kvm, CG, uknjiženo, od investitora.
 Tel: 063/107 11 11

Maksima Gorkog, 49kvm, garažno mesto, u izgradnji, od onvestitora.
 Tel: 063/107 11 11

RAZNO

KNJIGE razne otkupljujem iz kućnih biblioteka.
 Tel: 011/239-4865, 064/190-7783

ŠKOLA jedrenja sa 25- god iskustvom na Murteru. Početni, napredni i skiperski kurs. Uplatom u tekućem mesecu dobijate 50% popusta.
 Tel: 069/305-8630. komatina.zarko@gmail.com

Општинско веће општине Рача на основу члана 2. и 4. Правилника о додели средстава из Буџета општине Рача за програме у области спорта објављује:

ЈАВНИ ПОЗИВ

За доделу средстава из Буџета општине Рача за 2013. годину за финансирање програма у области спорта

Право учешћа на јавни позив из члана 2. став 1. Правилника, имају спортске организације, спортска друштва, удружења, чије активности су од значаја за задовољавање потреба грађана у области спорта, чије седиште је на територији општине Рача.

Пријава на јавни позив подноси се Општинској управи општине Рача, (улица Карађорђева 48.) - Комисији за доделу средстава, са назнаком „Пријава на јавни позив за област спорта“, на обрасцу пријаве која је саставни део јавног позива.

Неблаговремене и непотпуне пријаве на јавни позив, пријаве упућене факсом или електронском поштом, као и пријаве оних учесника на јавном позиву, који су у претходној години остварили буџетска средства, а нису поднели извештај о реализацији програма, Комисија неће разматрати.

Учесници на јавном позиву уз пријаву подносе Програм који садржи:

- Основне податке о учеснику на јавни позив (назив, седиште, матични број, порески идентификациони број);
- Област спортске делатности;
- Значај програма, место, време, начин реализације, очекиване резултате и циљ програма
- Финансијски план програма (са спецификацијом износа сопствених средстава, средстава донатора, других извора и очекиваних средстава из Буџета општине за реализацију програма)
- Податке о одговорној особи за реализацију пројекта и коришћење средстава
- Друге податке релевантне за реализацију програма

Право на доделу буџетских средстава општине Рача за 2013. годину имају учесници по јавном позиву који испуњавају следеће услове:

- Да су регистровани у складу са законом;
- Да искључиво или претежно послују на недобитној основи;
- Да имају седиште на територији општине Рача;
- Да активно делују најмање једну годину;
- Да обављају спортске активности и остваривањем Програма доприносе остваривању развоја спорта на територији општине Рача;
- Да је Програм у складу са законом, општим актима. Организације и спортским правилима надлежног савеза у области спорта;
- Да испуњавају, у складу са законом прописане услове, за обављање делатности које су у вези са Програмом;
- Да су доставили извештај о успешној реализацији активности, укључујући доказе о наменском коришћењу средстава буџета општине из претходне године;
- Да немају блокаду пословног рачуна;
- Да нису у последње две године правоснажном одлуком кажњени за прекршај или привредни преступ у вези са делатношћу.

Рок за подношење пријаве је 15 дана од дана објављивања у дневном листу.

ОПШТИНСКО ВЕЋЕ ОПШТИНЕ РАЧА

Број: 401_84/2013-II-01
 Дана: 08. 03. 2013. године

ПРЕДСЕДНИК
 Драгана Живановић

Република Србија
ГРАДСКА ОПШТИНА НОВИ БЕОГРАД
Управа Градске општине

ОБЈАВЉУЈЕ ИСПРАВКУ

Огласа објављеног 16.05.2013. године у дневном листу „Данас“

Конкурс за попуна радних места у Управи градске општине Нови Београд и том приликом је у тексту конкурса дошло до техничке грешке код радног места **Курир**. Грешка је направљена код навођења услова – степен школске спреме за радно место Курир, где стоји:

„Услови: VI/III степен стручне...“

а треба да стоји:

„Услови: IV/III степен стручне...“.

У осталом делу оглас остео је непромењен.

Tuguјem за preminulim bratom već šest meseci

ALEKSANDAR – ACA ROMIĆ

čuvajući uspomenu na našu porodicu
 i srećne dane u ulici Petra Zrinjskog.

Tuguje:
Nane Romić

MARKETING 011/344-11-86 lok. 104, 105, 224; marketing@danas.rs

Fudbal
Ko je spremio bolju taktiku, Rašović ili Pinto?

Tenis
Ispali i Novak i Jelena u četvrtfinalu turnira u Rimu

Fudbaleri Partizana i Crvene zvezde 144. večitim derbijem rešavaju šampionsku trku

Bod(ovi) za titulu

STADION: Partizana.
KAPACITET: 32.710 mesta.
SUDIJA: Milorad Mažić (Vrbas).

PARTIZAN: Stojković, Miljković, Pajović, Ivanov, Volkov, Smiljanić, Jojić, Ilić, L. Marković, Mitrović, Šćepović. Trener Vuk Rašović.

C. ZVEZDA: Bajković, Vešović, Mikić, Spajić, Petković, Milijaš, Milivojević, Garido, Kadu, Lazović, Dauda. Trener Rikardo Sa Pinto.

Beograd /// Koliko god bili takmičarski (ne)važni, mečevi najvećih srpskih klubova Partizana i Crvene zvezde uvek su više od igre, nešto za šta se danima živi na obe fudbalske strane Topčiderskog brda, a na talonu 144.

Jedanaesti derbi odluke

Ovo nije prvi put da duel crno-belih i crveno-belih odlučuje šampiona. U dugoj istoriji većitih derbija bilo je deset identičnih situacija, prvi put daleke 1947. godine, a poslednji prethodnog proleća. U šest navrata su Zvezdini fudbaleri dobijali bitku, dok su Partizanovi igrači četiri puta bili bolje sreće.

većitog derbija nisu samo istorijsko rivalstvo, prestiž, slava i strast pojmiljivi samo ljubiteljima sporta, već i ono najvrednije - titula. Prolećna rasprodaja bodova crbo-belih i serija od osam pobeda crveno-belih su već rešeno prvenstvo za samo nekoliko nedelja učinili jednim od najuzbudljivijih i najneizvesnijih u Evropi, pa će ova subota ili doneti šesti uza-

stopni šampionski pehar "parnom valjku" i poravnanje s ljutim protivnikom u broju osvojenih naslova nacionalnog prvaka ili konačno prekinuti poludecenijski post nekadašnjeg kontinentalnog i planetarnog vladara. Domaćini iz Humske su u nešto boljoj poziciji. Godinu dana ne znaju za trijumf u komšijskim okršajima i maltene celo proleće lutaju u potrazi za izlazom iz lavirinta loše igre, ali imaju jače individualce i komoditet od dva boda viška, pa bi im i remi bio verovatno dovoljan da završe posao protiv Smedereva i Spartaka ZV.

Kapiten spreman za trijumf: Nenad Milijaš

Foto: Beta

- Imamo priliku da dva kruga pre kraja osiguramo prvo mesto, šestu sezonu za redom. Iako nam odgovaraju dva rezultata, od prvog minuta ćemo ići na pobedu. Poštujem Zvezdu, ali tvrdim da će igrati onoliko koliko joj mi budemo dozvolili. Ekipa Partizana je dovoljno pametna i iskusna da uradi ono što joj trener traži, a grobari očekuju - uveren je Partizanov zamenik kapitena Milan Smiljanić.

Nisu ni crveno-beli igrali dobar fudbal u drugom delu Jelen Super lige, ali s novim trenerom ne znaju za kiks, pa puni samopouzdanja ulaze čekaju meč generacije. Sa svešću da nemaju pravo na grešku, jer bi im podela plena drastično umanjila šanse za veliki preokret na vrhu tabele, pre 180 mi-

Njegovo iskustvo može biti presudno: Saša Ilić

Foto: Beta

nuta borbe sa Slobodom Point i Vojvodinom.

- Zaslužili smo da igramo ovako veliku utakmicu. Biće nam teško i posle derbija, ali imamo šansu da prvi put ove sezone pretekemo Partizan. Nikada se ne zna koja stvar ili pojedinac će odlučiti derbi. Dosta puta sam bio strelac i asistirao za pogotke drugima protiv komšija, verovatno me se zato pribojavaju, ali ne bih se bunio da nam pobedu donese neki od mladih kolega - kaže Zvezdin vođa Nenad Milijaš, uz poruku bivšem saigraču s Marakane i iz Zemuna golmanu Vladimiru Stojkoviću da "zna sve njegove mane".

O. N.

TV ekran

19.30

subota, Arena 1, fudbal, Partizan - Crvena zvezda

17.10

nedelja, RTS 2, rukomet (muškarci), finale Kupa Srbije

16.00

nedelja, Sport Klub, tenis, finale ATP turnira u Rimu

Sportski mix

Janić napustio reprezentaciju

Srpski odbojkaš Bojan Janić odlučio je da napusti nacionalni tim Srbije posle 12 godina. Janić je za državni tim odigrao 234 utakmice, osvojio četiri srebra Svetske lige i tri bronz, kao i bronz sa Svetskog kupa, Svetskog prvenstva i dva šampionata Evrope. Trenutno nastupa za turski Galatasaraj.

Kup Srbije na programu za vikend

U hali "Streliste" u Pančevu održaće se Kup Srbije u subotu i nedelju. Prvog dana na programu su polufinalni mečevi, a od 17.00 na teren će izaći Vojvodina i Zaječar, dok će drugog finalistu odrediti duel Partizana i Crvenke (19.30). Finale je na programu u nedelju od 17.00.

Nemci sele Hajnkesa u Real

Nemački sportski dnevnik "Kiker" objavio je da bi Jup Hajnkes, trener Bajerna koji na kraju sezone prepušta klupu Pepu Gvardiolu, mogao da preuzme Real Madrid. Kako Nemci navode, pregovori su u toku, a kraljevski klub je odlučan u nameri da dovede Hajnkesa.

Fraibur na korak od istorije
PAROVI 34. KOLA

subota	
Borusija M. - Bajern	15.30
Fraibur - Šalke	15.30
Hambur - Bajer	15.30
Ajnttraht - Volfzburg	15.30
Nirnberg - Verder	15.30
Borusija D. - Hofenhajm	15.30
Štutgart - Majnc	15.30
Augsburg - Grojter Firt	15.30
Hanover - Fortuna	15.30

Tabela: Bajern 88, Borusija D. 66, Bajer 62, Šalke 52, Fraibur 51, Ajnttraht 50...

Milan potvrđuje elitu
PAROVI 38. KOLA

subota	
Sampdoria - Juventus	20.45
nedelja	
Atalanta - Kjevo	15.00
Bolonja - Đenova	15.00
Torino - Katanija	20.45
Peskara - Fiorentina	20.45
Kaljari - Lacio	20.45
Siena - Milan	20.45
Roma - Napoli	20.45
Palermo - Parma	20.45
Inter - Udineze	20.45

Tabela: Juventus 87, Napoli 78, Milan 69, Fiorentina 67, Udineze 63, Lacio 61...

Majorka se nada opstanku
PAROVI 36. KOLA

ranije	
Selta - Atletiko	1:3 (0:0)
Real - Malaga	6:2 (4:2)
subota	
Hetafe - Valensija	18.00
Granada - Osasuna	20.00
Sevilja - Sosijedad	22.00
nedelja	
Levante - Rajo V.	12.00
Deportivo - Espanjol	17.00
Saragosa - Atletik	19.00
Barselona - Valjadolid	21.00
ponedeljak	
Majorka - Betis	22.00

Tabela: Barselona 91, Real 81, Atletiko 72, Sosijedad 59...

Bitka za LŠ
PAROVI 38. KOLA

nedelja	
Čelsi - Everton	17.00
Liverpul - Kvins Park	17.00
Mančester s. - Norič	17.00
Njukasl - Arsenal	17.00
Sautempton - Stouk	17.00
Svonsi - Fulam	17.00
Tottenhem - Sanderlend	17.00
VBA - Mančester j.	17.00
Vest Hem - Reding	17.00
Vigan - Aston - Vila	17.00

Tabela: Mančester j. 88, Mančester s. 78, Čelsi 72, Arsenal 70, Tottenhem 69, Everton 63...

Debitant u većitim derbijima na trenerskoj klupi Partizana veliki optimista

RAŠOVIĆ: Verujem u svoj tim

Imam osećaj da će junak derbija biti Lazar Marković: Vuk Rašović

Foto: Beta

Beograd /// Posle samo dva meča u tesnoj "koži" šefa struke prvog tima, bivši kapiten Partizana i do skora trener klupske filijale Teleoptika Vuk Rašović ima privilegiju da (s)kroji taktiku za šestu, rekordnu titulu u nizu.

- Osećam pritisak, ali zamislite tek kakav trpe oni. Imamo dva boda više, igramo na našem stadionu, znamo kako dišu ovi zidovi, svaku travku na terenu, osećamo huk s Juga, koji je tačno iznad naših svlačionica - puca od optimizma mladi stručnjak, koji "zna" put do pobe.

- Partizan je isuviše veliki klub da bi ga zanimalo bilo šta osim pobe.

To što nam "igra" i remi predstavlja samo olakšavajuću okolnost u duelu sa našim najvećim rivalom. Od igrača ću tražiti da iskoriste sve njihove mane i budu od početka do kraja takmičari. Ne smemo se ni jednog časa predavati ili biti euforični, već sve vreme biti jako borbeni i skoncentrisani

- nabraja strateg domaćina, koji kod protivnika najviše poštuje Milijaša, Lazarića, Kadua i Kasalicu, ali još više očekuje od njegovih pulena.

Neka se „ponovi” Kežman

Rašović je bio štoper u četiri većita derbija i nijedan nije izgubio, a najradije se seća pobe u režiji golobradog Mateje Kežmana u nadoknadi vremena.

- To bi bio najbolji scenario. Neka se ponovi takav trijumf.

zovića, Kadua i Kasalicu, ali još više očekuje od njegovih pulena.

- Verujem u moj tim i imam osećaj da će izroditi junaka derbija. Lazara Markovića ili nekog drugog. Nema bolje prilike za to od ove utakmice - podseća sin Branka Rašovića, člana legendarne generacije Partizanovih "beba", učesnika finala Lige šampiona davne 1966. godine.

Partizanov trener ne zna da li je došao trenutak da se svira prvi penal za crno-bele u većitim derbijima posle 18 godina, ali poštuje Milorada Mažića.

- Zadovoljan sam odlukom da nam sudi naš najbolji sudija.

O. N.

Derbi mix

Mažić deli pravdu

Najbolji srpski sudija Milorad Mažić delić pravdu na većitom derbiju. Njemu će pomagati Igor Radojčić i Milovan Ristić, dok će četvrti sudija biti Vlado Glodović. Za posmatrača je određen Đorđe Žutić, u ulozi delegata biće Nenad Nikolić.

Veliko interesovanje medija

Čak 450 zahteva za akreditovanje novinara i fotoreportera upućeno je za ovu utakmicu, od čega je 176 stiglo iz inostranstva. Ako je suditi po izjavama iz Partizana, više od sto skauta biće na tribinama u Humskoj.

Partizan favorit u kladionicama

Kladioničari će u subotu pohrliti da tipuju pobe svojih miljenika, a čini se da bi veću zaradu mogla da donese pobe Crvene zvezde. U većini kladionica Partizan je blagi favorit, a u pojedinim je najveća kvota na nerešen ishod.

Trener Crvene zvezde poručio svojim igračima da uživaju u subotnjem duelu na stadionu Partizana

SA PINTO: Iz derbija u istoriju

Beograd /// Atmosferu srpskog derbija prvi put u subotu od 19.30 na stadionu Partizana osetiće trener Crvene zvezde, Rikardo Sa Pinto. Uoči 144. derbija, koji će najverovatnije odlučiti šampiona Jelen Superlige, Sa Pinto je svestan važnosti duela večitih rivala, ali pokušava da spusti tenziju i motivise svoje igrače da nekoliko vezanih poba krunišu onom najvažnijom - protiv Partizana.

- Specijalna utakmica iz mnogo razloga, kao što znate, ali za mene nije to samo derbi i borba za prvo mesto, već i nagrada za moje igrače, koji su sami kreirali ovu situaciju. Od kad sam došao sve je bilo fantastično, osam utakmica osam poba, verovali da svaku mogu da dobiju i zaslužili ovo jer su radili naporno - rekao je Sa Pinto.

Portugalac nije štedeo reči hvala za protivnički tim, navodeći da njegov tim mora biti oprezan jer Partizan nema mnogo mana.

- Igramo u kući najvećih rivala, koji imaju veoma organizovan tim, bez mnogo slabosti, oni su kompaktni, sa odličnim individualcima i mnogo mogućnosti za prvih 11. Naj-

Tražim podršku od navijača: Rikardo Sa Pinto

Foto: Beta

Foto: Beta

važnije je da uživaju u utakmici. Ovo je žurka fudbala, ne rat gde ljudi gube glave. Trebalo bi da uživaju. Svako želi da igra, ude u istoriju i ako budemo mi pobednici, pamtiće nas u istoriji. To je pravi trenutak - pozvao je na ferplej portugalski stručnjak. Sa Pinto se takođe obratio i "delijama" uz napomenu da je njegovom timu podrška "12. igrača" potrebna nego ikad.

- Želim da nam navijači daju poruku podrške i povrenja, od prvog do poslednjeg minuta. "Delije" ne stajite, podržavajte tim i ništa drugo ne treba da vas zanima. Hoćemo zajedno da budemo fokusirani, ovo je praznik fudbala - zaključio je trener crvenobelih.

S. M.

Očekivanja bivših fudbalera

Ivica Dragutinović

Ovakve utakmice se ne propuštaju

Doći ću u Beograd da bi pogledao derbi, jer očekujem dobar fudbal. Malu prednost dajem Partizanu samo zato što igra na svom terenu, mada je Zvezda dolaskom Sa Pintua znatno popravila igru. Nadam se da će sve proći bez incidenata, a neka pobedi bolji tim i verovatno tako uzme titulu.

Ljubinko Drulović

Pošteno je da derbi odluči prvaka

Partizan može da kalkuliše, jer mu odgovara i remi, zbog čega može da igra strpljivo. Drago mi je da će derbi odlučiti prvaka, što je i najpoštenije, a pobiće ekipa koja prva postigne gol. Odlučiće inspiracija nekog pojedinca. Nadam se da će tribine biti pune i da će gledaoci uživati.

Dragiša Binić

Autogolom do pobe

Utakmica će sigurno biti neizvesna, ali očekujem Zvezdinu pobe. Fudbal je kolektivna igra, važno je da ovi momci pruže svoj maksimum i odigraju za ekipu. Nije bitno ko će postići gol. Neka bude i autogol, samo da Zvezda trijumfuje.

Goran Stevanović

Tenzija veća van terena

Ne očekujem mnogo toga od derbija, pošto je isuviše velika tenzija van terena. Nerešen ishod je najrealniji, jer u ekipama nema posebnog kvaliteta, a sumnjam da će reskirati i jedni i drugi. Bojim se da će na tribinama biti interesantnije.

79

sekundi u proseku trajala je duže sudijska nadoknada kada je Mančester junajted "Jurio" remi ili pobeđu, izračunali su novinari BBC

5

mečeva pauze čeka svakog igrača u Premijer ligi naredne sezone zbog rasističkih i uvreda na religijskoj osnovi

30

miliona evra spremni su da daju čelnici Arsenalu kako bi u svoje redove doveli Vejna Runija iz Mančester junajteda

Đoković i Jankovićeva poraženi u četvrtfinalu prestižnog turnira u Rimu

Krah Novaka i Jelene

Beograd /// I Novak Đoković i Jelena Janković bili su favoriti u svojim četvrtfinalnim mečevima, ali su oboje poraženi čime je Srbija ostala bez predstavnika na Masters turniru u Rimu. Najveće iznenađenje u dosadašnjem toku takmičenja priredio je šesti teniser sveta, Tomaš Berdih, koji je posle velikog preokreta uspeo da nakon 11 uzastopnih poraza savlada Novaka Đokovića sa 2:1 (2:6, 7:5, 6:4) i plasira se u polufinale gde će se sastati sa boljim iz sinočnjeg duela između Rafaela Nadala i Davida Ferera. Sve je išlo po planu za prvog nosioca turnira u Rimu do rezultata 5:4 u drugom setu, kada je protivniku dopustio prvu brejk loptu na meču, koju je Berdih odmah iskoristio, a zatim još jednom oduzeo protivniku servis za izjednačen rezultat u setovima. U trećoj deonici, jedan brejk, u trećem gemu, bio je dovoljan Tomašu Berdihu da obezbedi bitnu pobeđu u svojoj karijeri, jer se prvi put plasirao u polufinale ovog turnira.

Servirao za pobeđu: Novak Đoković

Foto: Beta

Poput Đokovića, Jelena Janković je došla pa izgubila. Nju je savladala Rumunka Simona Halep, 64. teniserka na WTA listi, sa 2:1 (4:6, 6:0, 7:5), koja će se za finale Rima boriti sa Serenom Vilijams.

Srpska teniserka je u odlučujućem setu imala prednost od čak dva brejka, ali su propuštene "lopte" za 4:0 bile presudne i eliminisale su je iz daljeg takmičenja. S. M.

Košarkašima Radničkog neophodna pobeđa protiv Vojvodine u Novom Sadu

Odlučujuća bitka za Jadran

Beograd /// Košarkaši Radničkog nemaju izbora pred meč protiv Vojvodine u Novom Sadu. Samo pobeđa ostavlja nadu izabranicima Miroslava Nikolića da će igrati u plej-ofu Superlige Srbije, ali i ono što je mnogo važnije, da će sledeće sezone igrati u Jadranskoj ligi. Čak bi za Kragujevčane bilo odlično da taj eventualni trijumf bude izražen sa više od 15 poena razlike, jer je baš sa tolikom razlikom Vojvodina slavila u hali "Jezero" u prvom delu sezone. Pred poslednja tri kola šampio-

nata Vojvodina ima dve pobeđe više od Radničkog i sudbinu drži u svojim rukama. Derbi ove runde odigraće u nedelju Crvena zvezda i Mega Vizura. Crveno-belima je neophodna pobeđa da bi se izjednačili na tabeli sa ekipom iz Zemuna, a važno je znati da je u prvom delu sezone Mega slavila sa 83:76. Partizan ne bi trebalo da ima problema u Valjevu sa Metalcem, koji je pretendovao da bude iznenađenje ove sezone, ali je serijom loših rezultata ostao definitivno bez plej-ofa. S. T.

Parovi 12. kola	
Sloboda - Konstantin	sinoc
subota	
Vojvodina - Radnički	18.00
nedelja	
Metalac - Partizan mts	18.00
Crvena zvezda - Mega Vizura	19.00

Izjava nedelje

„Nije problem kada se Troicki šali i pravi cirkus, ali neka se potrudi da to traje kratko”

Ernest Gulbis

Replay

1998 - Majkl Džordan je osvojio svoju petu MVP titulu u NBA ligi u svojoj poslednjoj sezoni u Čikago Bulsima. U finalnoj seriji tokom juna protiv Jute bio je najbolji igrač, a došao je i do svog šestog šampionskog prstena.

Foto: Beta

19. maj

1979 - Rođen je fudbaler Juventusa Andrea Pirlo. Reprezentativac Italije igrao je još za Brešu, Inter i Milan, a šuška se da bi predstojećeg leta mogao da pojača madridski Real. Sa selekcijom "azura" bio je prvak sveta 2006. godine.

Foto: Beta

Kon-Tiki-Travel • Marka za ceo svet • www.kontiki.rs •

JORDAN	
AKABA 12/11 dana, polasci 05/06, 15/06, 26/06, 06/07	od 369€
EGIPAT	
ŠARM EL ŠEIK, 12/11 dana 06/06, 17/06, 27/06, 08/07	od 450€
GRČKA	
SKIATOS, autobusom, 10 noćenja, polazak 31.05.	od 119€
SKIATOS, odlazak autobusom, povratak avionom, polazak 10.06	od 170€
ZAKINTOS, avionom, polazak 11. jun, 10 noćenja	od 290€
RODOS I KRIT, avionom, 8 dana, polazak 16. jun	od 330€
KEFALONIJA, avionom, polazak 21. jun, Angelos studio, 10 noćenja	od 310€
LEZBOS, novo u ponudi, avionom, 12 ili 11 dana	od 350€
KRF, avionom, Dassia Chandris, 11 dana, polazak 6. jun, polupansion	od 760€
SEVERNA GRČKA , sopstveni prevoz, veliki izbor hotela u regijama: Halkidiki, Olimpijska regija, Agia Triada, Aleksandropolis i Lefkada	
ŠPANIJA ČARTER LETOVI	
MAJORKA	
Don Bigote 2* sup, 18.06, polupansion	570€
Vista Odin 3*, 18.06, polupansion	615€
Marina Portals 4*, 18.06, noćenje sa doručkom	od 655€
Bahia del Sol 4*, 18.06, polupansion	770€
KOSTA BRAVA, Savoy 3*, 18.06, all inclusive	670€

EVROPA	
IRSKA TURA, 14.06, 8 dana cena	965€
PUTEVIMA DON KIHOTA, 20.06, 6 dana	595€
BALTIK I SKANDINAVIJA (Švedska-Letonija-Estonija-Finska), 16.08, 8 dana	1090€
PULJA - JUG ITALIJE, 20.09, 7 dana	675€
ANDALUZIJSKA TURA, 02.10, 8 dana	895€
AMSTERDAM, 21.08, 6 dana	499€
BARCELONA, 4.10, 6 dana	459€
LONDON, 25.09, 5 dana	459€
BERLIN, 16.10, 5 dana	499€
RIM, 5 dana od 22.05. do 24.07.	od 370€
KIPAR	
JUN JUL AVGUST 8, 12 i 15 dana, 7 polupansiona	od 535€
ITALIJA	
SICILIJA DIREKTAN ČARTER LET polasci od 15.06. do 13.09, 11 dana/10 noćenja	od 475€
SORENTO, avionom, polasci od 08.06. do 07.09, 9 dana/8 noćenja	od 472€
SORENTO SA POSETOM RIMU, avionom polasci od 06.06. do 05.09, 10 dana/9 noćenja	od 579€
MALTA	
leto 2013, svake subote JUN JUL AVGUST	od 345€

AUTOBUSKE TURE

ĐENOVA-CINQUE TERRE (PET SELA)-MILANO, 28.05, 6 dana	199€
VIKEND U BUDIMPEŠTI, 24.05. i 14.06, 3 dana Hotel Hungaria 4*	99€
ALBANIJA (Ohrid-Berat-Saranda-Valona-Drač-Tirana-Skadar), 01.06, 7 dana/6 noćenja dnevna voznja	245€
ISTANBUL ŠOPING FEST, 12. i 26.06.	165€
BEČ, 06.06, 4 dana, Hotel "Ananas" 4*	229€
LETOVANJA	
LIDO DI JESOLO I RIMINI AUTOBUSKI PREVOZ	
SLOVENIJA TERME: Čatež, Olimia, Laško, Rogaska Slatina, Radenci, Moravske Toplice, Vivat, Rimske Toplice, Ptuj, Snovik, Otočec	
SLOVENIJA BLED I BOHINJ	
SLOVENACKO PRIMORJE: Portorož, Koper i Strunjan	
MOSKVA- SANKT PETERBURG	
8 dana, 20.05, 10. i 28.06. BELE NOĆI, GRATIS IZLET - poseta Petropavlovskoj tvrđavi u produzetku razgledanja grada	od 740€
KRSTARENJE VOLGOM	
30.06, 30.07, 03.08, 11 i 12 dana	od 950€
KRSTARENJE ZAPADNIM MEDITERANOM sa posetom Rimu	
(Rim - Palermo - Palma De Majorka - Ibica - Vilfrans - Đenova) luksuznim brodom MSC Orchestra, 9 dana, 29. jun, 27. jul i 31. avgust	od 650€

DALEKA PUTOVANJA

ODMOR NA BALIJU I SINGAPUR, 21. jun 11 dana, cena	1490€
NJUJORK, 15. jun 8 dana, cena	1390€
BANGKOK I PATAJA, 17. jul i 12. avgust, 14 dana, cena	1290€
SVETA ZEMLJA IZRAEL SA ODMOROM U JORDANU, 11 dana, 05. i 26. jun, 17. jul, 07. i 28. avgust	1190€
TURA PO SRI LANKI I ODMOR NA INDIJSKOM OKEANU, 23. jun, 13 dana, cena	1690€
SINGAPUR, KAMBODZA I STARE PRESTONICE	
TAJLANDA, 28. septembar, 16 dana	2090€
PEKING I SANGAJ, 26. septembar i 02. oktobar, 10 i 11 dana	od 990€
KINA CARSKA ISTORIJSKA TURA, 04. septembar i 02. oktobar, 14 i 15 dana	1490€
LEPOTE JUZNE INDIJE I KRATAK ODMOR U GOI, 27. oktobar, 21 dan	3290€
BUDIMPEŠTA	
RAMADA RESORT AQUAWORD 4*, 3 dana, polupansion	od 155€
MAĐARSKA	
BANJA ĐULA, 3 dana/2 noćenja, sopstveni prevoz, polupansion	od 99€
ANTALIJA	
individualni polasci MAJ - JUN	

Naš izbor za subotu

RTS 1

16.30

Balkan ekspres

RTS 2

18.55

Koncert Harisa Džinovića

Pink

19.00

Dobro jutro

B 92

11.35

SERIJA: Džoi

Prva

15.00

Žene

Osvetnici

Megalomanični Sir August De Vinter odlučio je da vedri i oblači svetom. Uz pomoć sprave zvane Prospero, koja mu omogućava kontrolu vremenskih prilika, De Winter je postao gospodar Zemlje.

Tajni agenti Džon Stid i Ema Pil jedini mogu osujetiti planove ovoga zločinca. Ipak, boraca na strani dobra uvek je malo, a De Vinter raspolaže čitavom hordom smrtonosnih pomagača. Počinje epska borba dobra i zla, u kojoj instinkt i iskustvo tajnih agenata moraju nadmašiti zločudnu inteligenciju poremećenog De Vintera. Režija: Džeremaja Čečik. Uloge: Reif Fajns, Uma Turman, Šon Koneri. (Prva, subota, 13.20)

06.00	Vesti
06.05	Jutarnji program
09.06	Žikina šarenica: Svadba za maštanje
11.05	Na slovo na slovo
11.33	SERIJA: Neki novi klinci
12.24	Plava ptica
12.55	Dnevnik
13.10	Sport plus
13.26	Gastronomad
13.45	Vi i Mira Adanja Polak
14.39	TV lica: Aleksandar Berček ... kao sav normalan svet
15.34	SERIJA: Selo gori...
16.30	FILM: Balkan ekspres
18.27	Kvadratura kruga
19.01	Slagalica
19.30	Dnevnik
20.00	SERIJA: Selo gori...
21.00	Pesma Evrovizije 2013
00.19	FILM: Poslednji cirkus
02.15	Vi i Mira Adanja Polak
03.03	TV lica: Aleksandar Berček ... kao sav normalan svet
03.51	Kvadratura kruga
04.21	Moja lepa Srbija

06.18	Znanje imanjanje
07.15	TV lica... kao sav normalan svet
08.00	Crtani
09.00	Zujalice
09.42	Verski mozaik Srbije
10.28	Klinika vet
11.00	Profil i profit
11.30	Knjiga utisaka
12.13	Svet zdravlja
12.49	Verski kalendar
13.00	Moja lepa Srbija
13.30	Građanin
14.00	Leti, leti pesmo moja mila
14.31	Libela: Muzej primenjene umetnosti
14.55	Koncert Harisa Džinovića
15.58	Latinska Amerika: Brazilci
16.51	Vrele gume
17.22	Medalje zauvek
17.45	Noć muzeja
18.00	Konstantin i njegovo doba, prenos otvaranja izložbe
20.00	Aida (opera), prenos
21.45	Verdi - glasovi prošlosti (u pauzi)
23.45	Svet sporta
00.16	Potrošački savetnik
00.43	Garavi sokak
01.13	Vrele gume
01.43	Medalje zauvek
02.03	Koncert Harisa Džinović

07.00	Dobro jutro
11.00	Vikend vizija
13.00	Život u trendu
14.00	Gold muzički magazin
15.30	Farma
17.00	SERIJA: Zvezdara
18.00	Magazin IN
19.30	Nacionalni dnevnik
20.00	Farma
21.15	Zvezde Granda
23.30	Farma
03.00	FILM: Iskonski strah
04.30	FILM: Zagrizi metak

03.00

FILM: Iskonski strah

07.30	Dobra zemlja (r)
08.20	Zdravlje i vi
08.50	Crtani filmovi
09.10	Topšop
09.40	Crtani film
11.00	Vesti
11.35	SERIJA: Džoi
13.35	FILM: Tajna podmornice K19
16.00	Masters Rim - polufinale
18.00	Razgibavanje
18.30	Vesti
19.05	Ljudi: Đorđe Balašević
20.00	Masters Rim - polufinale
21.50	FILM: Pirana
23.25	Vesti
00.00	SERIJA: Spartak
01.50	Razgibavanje
02.20	SERIJA: Naša mala klinika

08.15	Domaćin
09.45	Evro plus
10.30	Radna akcija
11.30	Paklena kuhinja
12.30	SERIJA: Pevaj brate
13.20	FILM: Osvetnici
15.00	Žene
16.00	FILM: Posetiooci
18.00	Galileo
19.00	Vesti
19.15	SERIJA: Ljubav i kazna
20.20	SERIJA: Kako vreme prolazi
21.10	SERIJA: Žene sa Dedinja
22.00	FILM: Smrtonosno oružje 3
00.00	FILM: Igraj svoju igru 3
02.00	Sami u tami
03.00	FILM: Selo vilenjak
05.00	FILM: Kralj vilenjak

FILM: Smrtonosno oružje 3

Naš izbor za nedelju

RTS 1

18.25

Sasvim prirodno

RTS 2

18.55

Košarka: Super liga

Pink

18.15

Dobro veče Srbijo

B 92

13.40

FILM: Razvedi me...

Prva

14.00

Veče sa Ivanom Ivanovićem

Mistična pica

Ovo je priča o tri žene, sestrama Dejzi, Ket i njihovoj prijateljici Džodžo, koje rade u piceriji u gradu Mistik, u Konektikatu, nakon

završetka srednje škole. Džodžo želi da ostane u Mistiku i jednog dana preuzme piceriju, ali nije sigurna da li želi da se uda za svoju srednjoškolsku ljubav. Ket se sprema da studira i „spandava“ se sa starijim arhitektom, kome čuva dete kao bejbisiterka. Konačno, njena sestra Dejzi sanja o udaji za bogatog čoveka i napredovanju na životnoj lestvici. Ostvarenje „Mistična pica“ režirao je Donald Petri. (RTS 1, nedelja, 21.00)

06.00	Vesti
06.05	Jutarnji program
09.06	Žikina šarenica
11.01	Kukuriku šou
11.17	Poletarac
11.46	SERIJA: Priđi bliže
12.36	7 RTS dana
13.00	Dnevnik
13.15	Sport plus
13.30	Balkanskom ulicom
14.19	Vreme je za bebe
15.00	Gastronomad
15.25	Sat
16.13	SERIJA: Selo gori...
17.10	Zadnja kuća Srbija
17.49	SERIJA: Lud, zbunjen, normalan
18.25	Sasvim prirodno
19.00	Slagalica
19.30	Dnevnik
20.05	SERIJA: Selo gori...
21.00	FILM: Mistična pica
22.54	SERIJA: Ubistvo
00.00	Dnevnik
00.21	Jelen top deset
01.07	SERIJA: Lud, zbunjen, normalan
01.35	Balkanskom ulicom
02.26	Vreme je za bebe
03.03	Zadnja kuća Srbija
03.36	Frajle

08.00	Dozvolite...
09.00	Sirene
09.30	Putovanje sa Terijem
09.49	Zdravo Kino
09.59	Ja, mi i drugi
10.32	Moj Ljubimac
11.00	Brazde
12.01	Potrošački savetnik
12.24	E-TV
13.00	Trag u prostoru: Graditelji violina
13.30	Kulturako aresipe
13.58	Srpski istočnici
14.31	Tema Srbije na vezi
15.13	Srpske sportske legende
15.40	Magazin lige šampiona
16.04	Automobilizam: Šampionat Evrope na kružnim stazama, snimak 1. trke Austrija
17.10	Rukomet: KUP Srbije, finale
18.55	Košarka: Super liga, Crvena zvezda - Mega vizura
21.03	FILM: Čovek koji je pojeo vuka
22.14	Likovna kolonija RTS
22.32	Frajle
23.00	Sat
23.45	Ja, mi i drugi

06.00	Slike života
06.30	Top Speed
07.00	Dobro jutro
11.00	Farma
12.45	Grand parada
03.00	FILM: Italijanski posao
13.30	Akademci specijal
14.00	Farma
15.15	Ja to tako
16.15	Nedeljno popodne sa Leom Kiš
18.15	Dobro veče Srbijo
19.30	Nacionalni dnevnik
20.00	SERIJA: Zvezdara
21.00	Farma
23.00	Trenutak istine
00.00	VIP room
01.00	Farma
03.00	FILM: Italijanski posao
05.00	FILM: Prestupnici

08.05	Crtani
08.30	Dobra zemlja
10.30	Topšop
11.00	Vesti B92
11.35	SERIJA: Dva i po muškarca
13.40	FILM: Razvedi me zavedi me
15.25	Svet na dlanu
16.00	Masters Rim - finale
18.00	Razgibavanje
18.30	Vesti
18.00	Razgibavanje
19.05	FILM: Pirana
21.00	Utišak nedelje
23.00	Vesti B92
23.35	Sportski pregled
00.00	SERIJA: Spartak
00.55	SERIJA: Naša mala klinika
01.45	Razgibavanje
02.15	SERIJA: SFRJ za početnike
03.05	Svet na dlanu
03.30	Uključenje u B92 Info

08.00	Domaćin
09.10	FILM: Posetiooci
10.45	FILM: Smrtonosno oružje 3
13.00	Stav Srbije
14.00	Veče sa Ivanom Ivanovićem
16.10	SERIJA: Žene sa Dedinja
17.10	SERIJA: Dama bez blama
18.00	SERIJA: Otvorena vrata
19.00	Vesti
19.15	SERIJA: Ljubav i kazna
22.00	SERIJA: Crni Gruja i kamen mudrosti
22.45	FILM: U raljama zveri
01.00	Stav Srbije
02.00	FILM: Duh iz Kantervila
19.15	SERIJA: Ljubav i kazna

19.15

SERIJA: Ljubav i kazna

06.30	Znanje na poklon
08.00	Dobro jutro Srbijo
09.15	Horslend
09.35	Zoki na veseloj farmi
09.50	Tajni svet mede Bendžamina
10.00	Vinks 5
10.25	Barbi Palčica
11.40	Pokemoni
12.05	Monsuno
12.20	Ben Ten
12.50	Nindža kornjače
13.15	Moćni rendžeri
13.55	Vesti
14.05	Vikend popodne: Brvnara
15.50	Skandalozno
16.50	Granica
18.00	Pozajmi mi auto
18.55	Telemaster
19.30	Jedna želja jedna pesma
21.00	Goli život
22.50	Luda kuća
00.30	FILM
02.10	FILM

07.00	Beograde, dobro jutro
09.05	Kolektivno venčanje: Svadba za maštanje
11.00	Telešop
11.15	7 BG dana
11.30	Zelena emisija
12.00	Vesti
12.05	Od A do Š
13.00	Svet novca
13.30	Moja polisa
14.00	Vesti
14.10	Mobil auto
14.40	Radim gradim
15.10	Novac i glamur
15.40	BG info
16.00	Vesti
16.10	Porodični lekar
16.40	BG za početnike
17.00	Willimon u 5
17.30	Vaš STB
18.00	Oaza Beograd
18.30	Svetska trpeza
19.00	Vesti u sedam
19.35	Stil
20.10	Moj Beograd
21.00	Dokumentarni film
22.00	Vesti u deset
22.30	FILM: Čudnije od mašte
00.15	Vesti
00.20	Noćni program

08.05	Crtani
09.00	Koliko se poznajemo
10.00	80. Međunarodni poljoprivredni sajam u Novom Sadu
11.00	Najbolji prijatelj
11.30	Agro mozaik
12.10	Akademac
12.35	Uvek medalja
13.00	Kad zazavoni
13.30	SERIJA: Odisej
14.20	Državni posao
14.30	Nemontirano
15.05	Petkazanje
16.20	Prostor i ja
16.45	Potrošački reporter
17.00	TV Dnevnik
17.30	Politbiro
18.00	FILM: Valander
18.50	Prste da polizeš
19.15	Državni posao
19.30	TV Dnevnik
20.05	SERIJA: Elitna jedinica
21.05	Glamour toujours
22.00	Vojvođanski dnevnik
22.35	Noć muzeja
23.15	FILM: Karte
00.45	Nemontirano
01.10	FILM: Valander
01.55	SERIJA: Elitna jedinica

AGJENCIA KOSOVARE E PRIVATIZIMIT
KOSOVSKA AGENCIJA ZA PRIVATIZACIJU
PRIVATISATION AGENCY OF KOSOVO

Ul. Ilir Konuševci Br. 8 ♦ Priština ♦ Kosovo Tel: ++381 38 500 400 0 Fax: ++ 381 38 248 076
E-mail: info@pak-ks.org; www.pak-ks.org

Komisija za razmatranje žalbi za liste radnika („KRŽLR“) u skladu sa odredbama člana 4, tačka 4.2, 4.3 i 4.4, Pravila procedure KRŽLR, nakon razmatranja zvaničnog Preliminarnog obaveštenja Jedinice za liste radnika u Odeljenju za likvidaciju, u vezi sa identifikovanjem nadležnih lica za sastavljanje Privremene liste za dobijanje dela od 20% od privatizacije Društvenog preduzeća („DP“) „Građevinar“ u Štrpcu i DP-a „Veterinarska stanica“ u Kačaniku, na sastanku održanom 05.04.2013 donela je ovu:

ODLUKU

- I. Poništeno je Preliminarno obaveštenje Jedinice za liste radnika u Sektor za likvidaciju koje je objavljeno u sredstvima javnog informisanja na dan 22.07.2012.
- II. Obavezuje se Jedinica za liste radnika u Sektor za likvidaciju da objavi dva (2) puta unutar perioda od 30 dana, Zvanično obaveštenje o identifikovanju kvalifikovanih lica ili radnika za sastavljanje početne liste radnika za dobijanje dela od 20% prihoda od privatizacije imovine DP-a „Građevinar“ u Štrpcu i DP-a „Veterinarska stanica“ u Kačaniku.
- III. Zvanično obaveštenje iz tačke II ove Odluke treba da bude objavljeno u sredstvima javnog informisanja na Kosovu, Srbiji i Crnoj Gori, kao i u oglasnim tablama i u lokalnim elektronskim sredstvima u opštinama: Štrpce, Đeneral Janković, Kačanik i Uroševac te da isti dan bude postavljeno na zvaničnoj elektronskoj stranici KAP-a.
- IV. Jedinica za liste radnika u Sektor za likvidaciju treba da zvanično kontaktira sa nadležnim službenicima Unije Nezavisnih Sindikata Kosova (UNSK) u vezi za tačkom II ove Odluke.
- V. Zvanično obaveštenje iz tačke III ove Odluke treba da bude otvoreno 30 dana od dana objavljivanja.

Obrazloženje

Jedinica za liste radnika je 22.07.2013 objavila Zvanično obaveštenje pozivajući lica koja veruju da bi eventualno trebala da budu uključena u listu za 20% za raspodelu prihoda od privatizacije imovine ovih društvenih preduzeća. Obaveštenja su objavljena za DP „Građevinar“ u Štrpcu i DP „Veterinarska stanica“ u Kačaniku shodno članu 10, tačka 10.3 Uredbe UNMIK-a, br. 2003/13 (sa izmenama i dopunama). Međutim, radnje preduzete od strane Agencije u preliminarnom objavljivanju nisu imale uspeha. Nakon preliminarnog objavljivanja javnog poziva za pripremanje Privremene liste radnika u roku od 20 dana, Agencija nije primila nijedan zahtev-žalbu za identifikovanje broja radnika koji bi dobili deo od 20% od privatizacije ovih preduzeća.

Pošto se rok od 20 dana ne smatra dovoljnim za preduzimanje drugih dovoljnih pravnih radnji za identifikovanje nadležnih lica ili radnika za sastavljanje privremene liste za ova DP, KRŽLR je odlučila kao u dispozitivu ove Odluke.

AGJENCIA KOSOVARE E PRIVATIZIMIT
KOSOVSKA AGENCIJA ZA PRIVATIZACIJU
PRIVATISATION AGENCY OF KOSOVO

Ul. Ilir Konuševci Br. 8 ♦ Priština ♦ Kosovo Tel: ++381 38 500 400 0 Fax: ++ 381 38 248 076
E-mail: info@pak-ks.org; www.pak-ks.org

Komisija za razmatranje žalbi za liste radnika („KRŽLR“) Kosovske agencije za privatizaciju („Agencija“), u skladu sa članom 4, tačka 4.2, 4.3 i 4.4, Pravila procedure KRŽLR, i tačkom 1.2, Uputstva za raspodelu 20% za radnike, koje je usvojeno na sastanku Upravnog Odbora Agencije na dan 29.03.2012, nakon razmatranja Privremenih lista društvenih preduzeća („DP“) AMD „Semafor“ u Prizrenu, i „Šumsko gazdinstvo“ u Prištini, na sastanku održanom 16.04.2013 donela je ovu:

ODLUKU

- I. Poništene su kao neosnovane Privremene liste radnika za dobijanje dela prihoda od 20% od privatizacije-likvidacije društvenih preduzeća AMD „Semafori u Prizrenu, i „Šumsko gazdinstvo“ u Prištini, objavljene na dan 10.12.2011.
- II. Svi podnosioci žalbi i radnici koji su uključeni u Privremenu listu DP-a koja su navedena u stavu 1 ove Odluke treba da budu obavешteni putem sredstava javnog informisanja na Kosovu, Srbiji i Crnoj Gori, kao i putem zvanične elektronske stranice Agencije u skladu sa odredbama zakona na snazi.

Obrazloženje

Jedinica za Liste radnika u Sektor za likvidaciju u KAP-u je na dan 10.12.2011, u sredstvima javnog informisanja na Kosovu, Srbiji i Crnoj Gori objavila Privremenu listu za dobijanje dela prihoda od 20% od privatizacije DP-a AMD „Semafor“ u Prizrenu, i DP-a „Šumsko gazdinstvo“ u Prištini, sa obaveštenjem o pravu podnošenja žalbe prema članu 67.2 UNMIK Administrativne uredbe, br. 2008/6, koja je bila na snazi, i odredbama člana 10.3 Uredbe UNMIK-a, br. 2003/13 (sa izmenama i dopunama).

Privremene liste za ova preduzeća su objavljene samo na osnovu prekida radnog odnosa radnika, dok nije bilo prodate imovine niti sredstava na računu DP-a za raspodelu dela prihoda od 20% za radnike, u suprotnosti sa odredbama člana 10, tačka 10.5 i 10.6 (c) Uredbe UNMIK-a 2003/13 (sa izmenama i dopunama).

Pošto društveno preduzeće AMD „Semafor“ u Prizrenu i „Šumsko gazdinstvo“ u Prištini nemaju prodatu imovinu, i u nedostatku sredstava na računu gorenavedenih DP-a za raspodelu dela prihoda od 20% za radnike, KRŽLR je odlučila kao u dispozitivu ove Odluke.

05.30	Dobro jutro Srbijo
07.30	Znanje na poklon
09.15	Horslend
09.35	Zoki na veseloj farmi
10.00	Vinks 5
10.25	Barbi princeza i prosjakinja
11.40	Pokemoni
12.05	Monsuno
12.20	Ben Ten
12.50	Nindža kornjače
13.15	Moćni rendžeri
13.55	Vesti
14.05	Laka lova
15.00	Moja Srbija
15.30	Jedna želja jedna pesma
17.50	Sudbine
18.55	Telemaster
19.30	Brvnara
21.00	FILM: Sivi kamion crvene boje
23.40	Luda kuća
00.45	FILM
02.45	FILM

07.00	Beograde, dobro jutro
10.00	Oaza Beograd
10.30	Upoznajte nas bolje
11.00	Da, danas i zauvek
11.30	(I) to je moj grad
12.05	Kapital
12.35	FPN javna odbrana
13.00	Učim da se ne mučim
13.30	Vaš STB
14.00	Vesti
14.10	Car fashion
14.40	Konji ponovo jure
15.15	Stil
15.50	FILM: Čudnije od mašte
17.45	Moj Beograd
18.30	Svet na dlanu
19.00	Vesti u sedam
19.40	7 BG Dana
20.00	Agape
21.00	Dokumentarni film
22.00	Vesti u deset
22.35	FILM: Crna knjiga
00.40	Vesti

06.35	Prste da polizeš
07.00	Verski nedeljnik
08.05	Crtani
10.00	Koliko se poznajemo
11.00	Brazde
12.10	Zeleni sat
12.35	Centar sveta
13.00	Dodati život godinama
14.00	Tabloid
15.05	Zdravo živo
15.30	Čari ribolova
16.00	Neka pesma kaže
16.50	Dvougao
17.00	TV Dnevnik
17.25	Sve(t) oko nas
18.00	FILM: Valander
18.50	Državni posao
19.30	TV Dnevnik
20.05	Dok. film: Divlja Južna Amerika
21.00	SERIJA: Preživeli
22.00	Vojvođanski dnevnik
22.35	Sportska hronika
22.50	FILM: Četiri puta
00.20	Gruvanje
01.10	FILM: Valander
02.00	Stil i grad
03.15	Tabloid

LISABON

Kočije za svadbe i atentate

Ruža Ćirković

KonTiki travel svakog meseca nagrađuje najboljeg autora

MEĐU SEĆANJIMA NA STATUSNU POZICIJU IZ PROŠLOSTI JE I MUZEJ KRALJEVSKIH KOČIJA, ZA KOJI SE PORTUGALCI HVALE DA POSEDUJE KOLEKCIJU JEDINSTVENU NA SVETU. ON PREDSTAVLJA DEO VREMEPLOVA U RAZVOJU TOG PREVOZNOG SREDSTVA OD PETNAESTOG VEKA

Da je Portugalija nekada bila sila, vidi se svuda po Lisabonu. Da više nije, vidi se takođe. Dovoljno je samo uporediti bogatstvo portugalskih dvoraca u Sintri i Peni i raznovrsnost portugalskih muzeja, s jedne strane, i skromnost svakodnevnog života bakalnica u kojima se gotovo isključivo Portugalci snabdevaju danas. Među sećanjima na statusnu poziciju iz prošlosti je i lisabonski muzej kraljevskih kočija, za koji se Portugalci hvale da poseduje kolekciju jedinstvenu na svetu. U svakom slučaju, predstavlja deo vremeplova u razvoju tog prevoznog sredstva od petnaestog veka, kad su kočije nastale u Mađarskoj i dobile naziv po tamošnjoj oblasti Kotze, a

zatim se proširile u Italiju, gde su ih baš tako zvali „vehicle of Klotze“. Najstarija kočija u muzeju (na slici) pripadala je kralju Filipu Drugom (Trećem od Španije) i u njoj se vozio kad je 1619. godine došao u Portugaliju. U početku, kao što je slučaj kod ovih

Filipovih, na kočiji nije bilo mesta za kočijaša, nego je njima upravljao postillon jašući na konju sa leve strane, ali tu je i prva kočija izrađena u Francuskoj koju vozi kočijaš. Kraljevske kočije pratile su i razvoj političkih događaja: pa su posle Francuske revolucije naručivane iz Londona. Na njima su reprezentovane kolonijalne aspiracije Portugalije, pa su ukrašavane alegorijama koje predstavljaju susret Atlantskog i Indijskog okeana, na primer. Umetnici nisu propustili priliku da trag svoga umeća ostave i

na kočijama, kao na primer slikar Pedro Alesandrino Kavalo. A točak kočija iz osamnaestog veka ukrašen je znacima zodijskih.

Kočije su bile neizostavni deo ceremonije kraljevskih venčanja, ali i atentata. U muzeju su i jedne u kojima su Španci i Portugalci na granici razmenili princeze: španska se udala u Portugaliju, a Portugalska u Španiju. Portugalski kralj Žoze Prvi preživeo je 1759. godine pokušaj atentata dok se vozio kočijom koja se zatvarala sa dva kožna krila u kojima postoje prorezi

Ukrštene reči

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															

REŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

VODORAVNO: Azili, Eni Lenoks, nazidati, iperit, anatomi, prisjoja, tabela, pčelinjak, o, eriti se, ot, ma, lala, ekolog, Pe, Pa, bravak, Juta, ke, kr, varilac, I, uterivač, divani, Banijac, oasovac, ulazak, iščarati, zakačaljke, cican.

VODORAVNO:

1. Upraviteljica ženskog manastira - Vido-krug, 2. Ono što se naknadno doda - Popaliti, spaliti, 3. Krpa za brisanje sudova - Motrenje, buljenje, zurenje (pokr.) - Egipatski sveri bik, 4. Ukrajinska pop pevačica, Ana (Evrovizija 2008) - Nacionalnost, 5. Manastir na Svetoj gori - Zoran odmila - Prvi vokal, 6. Salamura, marinat - Mesto kod Boljevca - Dvanaesto i 17. slovo azbuke, 7. Ime glumice Margret - Opuštati, popuš-tati - Vrsta papagaja (mn.), 8. Auto-oznaka Nemačke - Panjevi - Pustinja u Čileu, 9. Početi duvati sa severa - Morski greben (mn.), 10. Šeret (dubrov.) - Mera za površinu (mn.) - Rezultat rada, 11. Vrsta smrčce - Radionica za prerađivanje gline, 12. Vrlo obdaren čovek - Komunalni radnik.

USPRAVNO:

1. Uzor - Stručnjak za pedologiju, 2. Neradnik, badavadžija - Zametak, klica biljke, 3. Šut u fudbalu - Deo željezničke stanice, 4. Ime ruskog tenisera Safina - Posude za umivanje, 5. Napadanje, jurišanje - Susedna slova, 6. Imaginarno mesto iz nar. pesme - Plod zaostao posle berbe, paletak, 7. Reka u Sibiru - Ime pevačice Bijanić - Država u Aziji, 8. Oznaka za jug - Stavljati u zadatak - Simbol kiseonika, 9. Nebesko plavetnilo (fr.) - Ime am. glumice Svon - Auto-oznaka Gornjeg Milanovca, 10. Užas, strahota - Planina u Turskoj, 11. Domaće goveče - Mesto kod Varvarina, 12. Žiteljke azijske zemlje - Grčka prestonica, 13. Magacini - Vrsta eksploziva, 14. Nesrećno dete iz grč. mita - Staja za krave, 15. Mesto u Dalmaciji, kod manastira Krka - Ilija odmila.

Horoskop

OCENA: kritičan dan, oprez (1), neutralno, malo događaja (2, 3), dobro, planete vas podržavaju (4), odlično, sreća je na vašoj strani (5)

Ovan 3

Okolnosti će vam ići na ruku, posebno u pogledu sentimentalnog života. Provođite divne trenutke u društvu partnera i bliskih osoba. Više nego obično će vas pogadati poslovni nesklad i spoznaja da niste shvaćeni od osobe koja vam je nadređena.

Lav 3

Možete očekivati iznenađenja u vidu lepih vesti i susreta zbog čega ćete biti u optimalnom raspoloženju. Povoljno za kraće putovanje. Nastojte da se oslobodite sputavajućih okolnosti, posebno u domenu poslovnih aktivnosti.

Bik 4

Nastavljate sa realizacijom planova koji su neko vreme bili pod stagnacijom. Na izlazu se prekomernom naporu jer vam to može izazvati zdravstvene smetnje. Rezultati prethodnih inicijativa postaju vidljivi, naročito na profesionalnom polju. Uspeh pri polaganju ispita je izvestan.

Devica 4

Najbolje je da se povučete u svoj svet i izbegnete akcije koje sadrže rizik. Pri- menite dodatni oprez u gužvi i saobraćaju. Biće vam relativno teško da se koncentrišete na poslove koji vas dovode u vezu sa većim brojem ljudi. Distancirajte se od uznemiravajućih situacija.

Blizanci 4

Ambiciozno i samopouzdanje prihvataju odgovornosti što vam može doneti izvesnu podršku ljudi na uticajnim mestima. Smelo preuzimate inicijativu prema ciljevima koje smatrate vrednim pažnje. Sa više tolerancije i takta rešavajte nespornizume u radnom okruženju.

Vaga 5

Kulminiraju harmonični aspekti, pre svega na polju studija i putovanja. Delujete podsticajno na druge u smislu izražavanja duhovnih vrednosti. Ipak, možete se naći u emocionalnom procesu zbog određenih sumnji koje vas obuzimaju. Opuštite se uz omiljenu literaturu ili hobi.

Rak 2

Doći će do poboljšanja finansijske situacije. Ipak, sada nije vreme za rizične akcije, već za učvršćivanje sadašnjeg položaja. Uspehe postizete zahvaljujući svom entuzijazmu, bez naročite borbe i odricanja. Okolnosti na emotivnom planu će vam biti naklonjene. Kreativni impulsi.

Škorpija 2

Trenutak je za mirovanje, jer nemate gotovo nikakvu kontrolu nad dominirajućim okolnostima. Pazite kome otkrivajte poverljive stvari. Verujete da imate jakih razloga da tajite svoje emocije, pa čak i od bliskih osoba. Aktivno druženje će pozitivno uticati na vaše raspoloženje.

Vic danas

Drema Lala u dvorištu. Putem prolazi Beograđanin i slučajno pregazi kokošku. Bude mu neprijatno, pa izađe iz kola, uzme kokošku i pravo pred Lалу:
- Izvinite, da li je ovo vaša kokoška?
A Lala ga pogleda sanjivo i kaže:
- Ne, naše nisu tako pljosnate!

za oči. Iste sreće nije bio portugalski kralj Karlos Prvi. Na izlazu iz muzeja je izrešetana crna kočija u kojoj su život izgubili kralj i njegov stariji sin pri atentatu 1908. godine. Sledeće dve godine Portugalijom je vladao kraljev mladi sin Manuel Drugi, a onda je postala republika.

Poslednji put jedan je eksponat iz ovog muzeja prolazio ulicama Lisabona 1957. godine, kad se u Crown Garrige, iz vremena portugalskog kralja Žoaoa Šestog (1824), vozila engleska kraljica Elizabeta Druga.

Strelac 4

Sve partnerske relacije su u fazi pozitivne transformacije, čemu ćete i sami doprineti svojim prilagodljivim stavom. Bez obzira na spoljašnje pritiske i povećane profesionalne obaveze, vi ste i dalje optimistični. Ovo je vreme za donošenje odluka.

Jarak 4

Sa više poleta ćete obavljati poslove, naročito one gde možete da upotrebite maštu i inspiraciju. Trenutni uslovi su pogodni za sklapanje ugovora i započinjanje novih poslova. Neke ideje koje izlažete mogu sada imati i praktičnu primenu. Dobici od društvenih aktivnosti.

Vodolija 3

Želja za promenama vas navede da budete u neprestanom pokretu i akciji. Šarm i smisao za humor vas čine omiljenim. Zbog pojačane senzitivnosti lako primite uticaje iz svoje okoline, pa je važno da se okružite pozitivnim ljudima. Ključna porodična pitanja će imati prednost.

Ribe 2

Osetićete jak pritisak spoljašnjih okolnosti, pre svega na porodičnom planu nad kojima imate nedovoljnu kontrolu. Harmonija na emotivnom planu je ponovo uspostavljena, a dobijate i dovoljnu podršku od partnera i bliskih saradnika. Pažljivo postupajte sa ugovorima.

AKABA – NOVO U PONUDI KON TIKI TRAVEL-A

Letnja čarolija na Crvenom moru

Doživite čaroliju pustinskog sveta, letujte u Akabi na obali Crvenog mora okruženi uzbudljivim spojem tradicije i modernog. Čeka vas uživanje u direktnom kontaktu s prirodom ali i magičnim šarmom Jordana, zemlje čija se gostoprimljivost već na prvom koraku pretvara u iskrenu prisnost s gostom dobrih namera....

Akaba je nešto novo i izuzetno atraktivno iz ponude Kon Tiki Travel-a. Priča o Akabi, luci na Crvenom moru sa 70.000 stanovnika, apsolutno je posebna. Kada je 1965. jordanski kralj Husein zamenio sa Saudijskom Arabijom 6.000

kvadratnih kilometara jordanske pustinje za 12 kilometara obale južno od Akabe, osim prostora za proširenje svoje jedine luke, Jordan je dobio izlaz i na veličanstveni koralni greben Jamanieh. Ali, turizam u Jordanu tada nije postojao. Priča o gostima iz celog sveta počinje 35 godina kasnije...

Akaba je jordanski prozor na more. U ovom času moderan spoj kopnenih i pomorskih puteva koji povezuju Aziju, Afriku i Evropu. Posetioci u jordansku turističku lepicu stižu ne zarad njene duge istorije već zbog prelepog Crvenog mora. Koralni grebeni i duge peščane plaže obeležavaju je kao ekološki

izuzetno čist deo obale blizu koje počinju velike dubine koje vodi daju boju indiga. Idealno je mesto i za one kojima su sportovi na vodi letnja strast. Zato, iz dana u dan, duž obale duge 12 kilometara niču hoteli bogatih i atraktivnih sadržaja... S pouzdano lepim i sunčanim vremenom, Akaba je i izvanredna baza iz koje se lako mogu obići zanimljive lokacije u južnom Jordanu ili takozvani jordanski "Zlatni turistički trougao" koji čine prirodno i ljudskom rukom napravljeno a vekovima u kamenu klesano čudo Petra, ružičasta pustinja

Vadi Rum i grebeni Akabe. Međutim i sama Akaba je zanimljiva za ljubitelje istorije. Posebno su interesantni srednjovekovni arheološki ostaci poput akabaske tvrđave koju je sagradio memlučki sultan Al Guri početkom 16. veka... U centru Akabskog zaliva je ostrvo Faraona s tvrđavom Saladin.

Akaba je i slobodna ekonomska zona s različitim robama iz celog sveta, ali i letovalište sa sjajnim nacionalnim restoranima koji su sa svojom gastronomskom ponudom dodatak na uživanje.

Zoran Šećerov

Danas ZDRAVLJE

Svake srede redovni dodatak

md
Danas
MARKETING

011/344-22-86 / lok. 104, 105, 224
e-mail: marketing@danas.rs

СРБИЈА
jedno
ПУТОВАЊЕ
безброј
ДОЖИВЉАЈА

SRBIA
ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ
www.srbija.travel

Феликс Ромулијана, IV век

TAČNO VREME:

03:00

KUPON

ZBOG KVARA
U ŠTAMPARIJI,
U OVOM BROJU
KUPON JE TEŠKO
ČITLJIV

SUBOTA, 18. MAJ 2013. • BROJ 012, GODINA I • CENA: SRBIJA 0, HRVATSKA 0, BIH 0, CRNA GORA 0, SLOVENIJA 0, BIVŠA JUGOSLOVENSKA REPUBLIKA MAKEDONIJA 0

**Preživeli homofobi
proslavili završetak
Dana borbe protiv
homofobije**

str. 12

**Ruski ekstremista
pre hapšenja bio
oduševljen noćnim
životom Beograda**

str. 23

**Gradani traže da
se ukine puštanje
agresivnih učesnika
sa Farme**

str. 45

Ministar odbrane najavio pomoć nacionalnoj aviokompaniji Vučić: Nove MiG-ove moći će da koristi i Jat

U Vladi Srbije pronađeno je kompromisno rešenje da se novi MIG-ovi koriste i u mirnodopske svrhe

Prvi potpredsednik Vlade Srbije i ministar odbrane Aleksandar Vučić izjavio je da će, kada Srbija od Rusije kupi šest novih MiG-ova 29 M/M2, njih moći da koristi i Jat Airways.

Vučić je rekao da će na ovaj način, u isto vreme, biti obnovljene avioflote i Vojske Srbije i nacionalnog avioprevoznika.

„Mi smo mala i siromašna zemlja i sve što imamo moramo maksimalno da iskoristimo. Vazduhoplovstvo Vojske Srbije i Jat Airways imaju slične delatnosti i logično je da se međusobno pomažu. Uz sve to, Vojska Srbije je uvek bila uz svoj narod, spremna da pomogne svima“, kaže Vučić.

On je dodao da ovim potezom Jat Airways dobija novu šansu da se pozicionira na svetskom tržištu nudeći jednu novu i potpuno jedinstvenu uslugu u sferi komercijalnog prevoza putnika.

„Verujemo da će ovakvi ekskluzivni letovi MiG-ovima 29 privući pažnju poslovnih ljudi iz celog sveta kojima je na dnevnom nivou potrebna brza usluga i prevoz, recimo s jednog na drugi kraj Evrope, jer ovaj avion ima dolet od 3.200 kilometara“, naveo je Vučić.

Foto: FoNet

Novi avioni mogu Jatu otvoriti brojne poslovne mogućnosti

Zbog svega ovoga MiG-ovi za srpsko tržište pretrpeće male dorade tako da će pored sedišta za pilota i kopilota biti ugrađeno još jedno ili dva mesta.

„U narednom periodu konstruktori ruskog partnera preciziraće koliko je sedišta još moguće ugraditi, a putnici koji budu prošli obuku moći će da sede čak i na mestu kopilota“, objasnio je Vučić.

Prvi potpredsednik je dodao kako se

Vlada Srbije nada da bi na osnovu ovoga mogla da lakše pronađe kupca ili strateškog partnera za Jat.

„Očekujemo dobre rezultate, kao i da će ovaj potez privući kupce. Takođe, nije isključena mogućnost da se od avijacije Vojske Srbije i nacionalne aviokompanije formira novo, zajedničko preduzeće. Mnoge opcije su otvorene“, rekao je Aleksandar Vučić. **B. G.**

Evrovizijski debakl pokrenuo lavinu nezadovoljstva u zemlji Srpski navijači Eurosonga traže Maretovu ostavku

Kompozitor pesme „Ljubav je svuda“ Saša Milošević Mare našao se na udaru kritika nakon ispadanja Srbije u polufinalu ovog prestižnog takmičenja.

Čim je bilo jasno da Srbije neće biti u finalu, širom zemlje izbili su neredi, a navijači su tražili od Mareta da smešta podnese ostavku. Grupa najvatrenijih navijača Eurosonga već peti dan se okuplja ispred zgrade u kojoj živi vođa srpske delegacije, uzvikuje pogrdne parole na njegov račun i nosi transparente sa porukama „Nisu više tvoje 3!“, „Mare, lopove!“, „Očemo Joksimovića!“.

Poznat kompozitor kaže da razloge za neuspeh treba tražiti negde drugde i da mu ne pada na pamet da u ovom, po zemlju teškom trenutku, podnosi ostavku.

„Svi smo mogli da vidimo da su naše takmičarke ostavile srce na bini, dajući 120 odsto svojih pevačkih mogućnosti. Iako se radi o mladim pevačicama kojima nedostaje iskustvo na međunarodnoj sceni, smatram da to veće nismo imali sreće, a da su odluke žirija bile prestroge“, rekao je Saša Milošević Mare.

Naš proslavljeni evrovizijski as Željko Joksimović, za kojeg se već šuška da bi mogao da nasledi Mareta na čelu evrovizijskog tima Srbije, nije želeo da komentariše kritike na račun svog kolege, već je za Njuz samo kratko prokomentarisao: „Mikrofon je okrugao“. **M. V.**

REČ NEDELJE

EUROSONG

Tradicionalno godišnje okupljanje najekstravagantnijih anonimnih muzičkih izvođača sa evropskog kontinenta. Eurosong omogućava i najmanjim i najnevažnijim zemljama da se osećaju bitno, ispunjavajući tako i svoju humanitarnu funkciju.

DOGODILO SE NA DANAŠNJI DAN

18. maj 1530.

- Beograd ponovo osvojio
titulu namladeg grada
u Evropi

Ministarstvo zdravlja poručuje da nema razloga za paniku Nestašica insulina pogodiće samo one koji boluju od dijabetesa

Nestašice insulina u Srbiji, o kojima su mediji dosta pisali proteklih dana, pogodiće samo onaj minimalni deo stanovništva koji boluje od dijabetesa i koji koristi ovaj lek, saopštio je danas ministarstvo zdravlja.

U pisanom saopštenju koje je dostavljeno medijima, ovo ministarstvo apeluje na predstavnike sedme sile da ne šire paniku, jer insulin koristi „tek poneki procenat stanovništva Srbije“.

„Gradani koji ne boluju od dijabetesa nemaju apsolutno nikakvih razloga za brigu“, poručio je Zlatan Ristović iz ministarstva zdravlja.

On je rekao da je toliko pažnje poklanjano ovom problemu, da je čak i on na trenutak pomislio da se radi o nečemu ozbiljnom.

„Novinari bi mogli da, za promenu, počnu da pišu i o nekim lepim temama. Ako malo bolje pogledamo, sve se na kraju svodi na pitanje da li je čaša polupuna ili poluprazna? Zašto mediji onda nikada ne vide da je čaša polupuna? Voleo bih da vidim vest na naslovnoj strani da ima aspirina. Kad je poslednji put pisano o tome da ima kapi za nos? Neka mi neki urednik objasni zašto nikad ne stavi glavnu vest 'Ima dovoljno kafetina u Srbiji'? Ali zato kad jedan lek malo zafali, to je odmah svima glavna vest“, ogorčen je Ristović.

Nastavak na str. 3

Broj gledalaca TV prenosa smanjen kako bi se izbegli incidenti Večiti derbi na Areni umesto na RTS-u zbog bezbednosnih razloga

Na sastanku predstavnika Radio televizije Srbije sa Ministarstvom unutrašnjih poslova odlučeno je da se iz bezbednosnih razloga broj gledalaca direktnog TV prenosa večerašnjeg duela Partizana i Crvene zvezde smanji za 70 do 80 odsto, tako da će utakmicu moći da prate samo oni gledaoci koji imaju kanal Arena Sport.

Nikola Mirkov, direktor RTS-a, rekao je u izjavi za Njuz da je zajednički cilj Javnog servisa i MUP-a smanjivanje tenzija među navijačima i da je zbog toga bolje da što manje ljudi gleda utakmicu.

„Ovo je utakmica visokog rizika za nas jer kako god da se derbi završi jedna grupa gledalaca neće biti zadovoljna zbog toga što njihov tim nije ostvario željeni rezultat i onda će krenuti priča o tome šta to gledaju na Javnom servisu, zbog čega plaćaju pretplatu kada im puštamo ovakve utakmice i slično, tako da je bolje da u tom terminu pustimo nešto što svi vole, recimo reprizu neke od najgledanijih serija – smatra Mirkov.

Urednik Sportske redakcije RTS-a Zoran Marković pozvao je sve one koji nemaju Arenu da se blagovremeno raspitaju ko od njihovih prijatelja ima ovaj sportski kanal.

Navijači su upozoreni da ne pokušavaju da nađu lajv strim na internetu jer će kazne biti oštre

„Postoje nagoveštaji da će pojedinci koji nemaju Arenu pokušavati da nađu link za lajv strim, međutim kontrole će biti rigorozne i preporučujem im da to ne čine – poručio je Marković.

Čelnici Javnog servisa uputili su apel gledaocima da fer i korektno navijaju tokom prenosa jer će u slučaju incidenata naredni derbi prenositi Art televizija.

S. S.

GEDŽETI

Uređaj za prekraćivanje vremena u toaletu SHT2

Jedan od najboljih primera korisnosti tehnike za čovečanstvo jesu upravo uređaji koji skraćuju vreme koje provedemo u toaletu na WC šolji - tableti. Naučnici širom sveta, naravno, i dalje rade na usavršavanju ovih uređaja kako bi se ovaj problem koji prati čoveka još od praistorije u potpunosti iskorenio.

Tako nam iz kalifornijske kompanije „Cranberry“ stiže najnovija iteracija modela pod oznakom SHT2. Ova verzija ima veći ekran i poboljšanu ergonomiju koja vam dozvoljava da jednom rukom držite uređaj dok drugu imate slobodnu za obavljanje drugih radnji.

Dodatak Wi-fi konekcije u novoj verziji znači da više ne morate da uređaj punitel filmovima, slikama i drugih zabavnim sadržajima preko USB kabla već se sada direktno sa WC šolje njim možete povezati na internet.

Vaš tech kritičar ovom uređaju daje ocenu 4.5 - subjektivni osećaj je da sam se u WC-u zadržao samo 2 minuta, a kažu mi da sam unutra bili čitavih dvadeset.

SNAGOM VETRA ODUVALI SMO CENE ZA PREKO 20 MODELA

POPUST DO **14.000 DINARA**

Kontakt centar: **063 9000** Cene uz ugovornu obavezu od 24 meseca i odgovarajući tarifni paket
www.telenor.rs

telenor

Dobre stvari pokreću svet.

REČ UREDNIKA

Zdravko Živanović

Šamaranje

Probudim se tako jutros, prilično nervozan. Sanjao sam lep san. A ja ne volim da sanjam lepe snove. Sa košmarima si načisto, znaš šta možeš da očekuješ i stvarnost je, u većini slučajeva, mnogo lepša od košmara.

Sa druge strane, ona je mnogo ružnija čak i od najmanje lepog sna. A ovaj moj je bio mnogo lep. Neću vam ga prepričavati, bilo je i nekih nevaljelih stvari koje nisam iskusio bar u poslednjih 15 godina svog braka, samo ću reći da me je stvarnost žestoko išamarala kada sam shvatio da sam budan.

Prvi šamar – Dačić zaratio sa crkvom. Drugi šamar – Dikić i udarnici džaba kopali. Treći šamar – izgubili smo na Euro-songu.

Odlučio sam da, umesto da ustanem, sredim se i krenem na posao, odpavam još pet minuta. Probudio sam se posle nekih pet sati i u telefonu zatekao milion poruka od mojih nesposobnih novinara i ostalih saradnika.

Pročitao sam prve dve i zaključio da redakcija danas može bez mene. I Srbija, takođe.

MOTOROLA

18:30 Priveden navijač I.G. koji je u redu za karte za derbi propustio drugog navijača, koji ga je i prijavio policiji zbog kršenje kodeksa probijanja u redovima.

20:32 Na aerodromu izbila tuča tri devojke oko toga koja je kriva za neuspeh na takmičenju sa kojeg su se vratile. Srednjovečni gospodin u crnom somotskom sakou smirio devojke pre dolaska policije.

20:55 Policija pronašla izletnika koji je nestao pre dve nedelje na Kosmaju tokom prvomajskih praznika. Tvrdi da je preživeo jedući rezerve prasetine.

22:45 U naselju Miljakovac Žandarmarija sa šest džipova okružila zlataru nakon dojava da se gazda bavio kupoprodajom zlata. Nakon blokade celog kraja, trosatni uviđaj pokazao da unutra nije bilo nikakvog zlata.

23:13 Na Banovom Brdu uhapšen tridesetogodišnji M.R. koji je, slaveći rođenje sina, na terasi isprskao prolaznike dok je otvarao flašu kisele vode nakon mučkanja.

NEVAŽNI TELEFONI

Norveška ambasada 011 418 332
Sportska redakcija RTS 011 32 35 648
Ministarstvo finansija 011 255 801
Maja Spenser 011 33 06 000
SBB - telefon za pohvale 011 400 603
Saša Milošević Mare 011 525 018

Javni servis odlučio da se oduži svima koji su ga podržavali tokom prethodnih 10 godina RTS redovnim platišama pretplate daje besplatne akcije emisije „Da Možda Ne“

Stručnjaci poručuju građanima da ne žure sa prodajom akcija jer mogu vredeti mnogo više ukoliko emisija bude prebačena na neku drugu televiziju

Upravni odbor Radio televizije Srbije odlučio je da svim građanima koji su redovno izmirivali obaveze prema javnom servisu pokloni po 10 akcija političke tok-šou emisije „Da Možda Ne“, saznaje Njuz.

Akcije će biti deljene na šalterima pošta Srbije od 1. avgusta ove godine, a moći će da ih dobiju svi građani koji donesu na uvid sve plaćene račune zapretplate. Za one kojima fali do 10 računa, RTS je pripremio mali kviz znanja koji će morati da prođu kako bi, uprkos nedostajućim računima, dobili svoje besplatne akcije.

„Biće to neka opšta pitanja poput ‘Koliko je koštala mesečna pretplata za RTS?’, ‘Kako se zove voditeljka emisije Da Možda Ne’ ili ‘Gde je snimana Žikina Šarenica 17. juna 2012. godine?’“, dakle ništa preteško. Za sada se ne za koliko će akcije vredeti, ali je sigurno da će to biti akcije rekordne simbolične vrednosti“, rekao je Njuzu izvor iz Upravnog odbora RTS-a.

Voditeljka emisije „Da Možda Ne“ Olivera Kovačević kaže za Njuz da je presrećna što je baš njena emisija odabrana da bude poklonjena gledaocima jer to pokazuje njenu vrednost i predstavlja priznanje celoj ekipi koja učestvuje u realizaciji.

„Kao što je RTS, dok je plaćana pretplata, nazivan vlasništvom građana, tako će sada moja emisija bar delimično biti vlasništvo građana i presrećna sam zbog toga. Jeste da građani neće imati nikakva upravljačka prava, ali će i dalje moći da glasaju i izražavaju svoje mišljenje koje ćemo predstavljati u procentima“, rekla je Olivera Kovačević za Njuz.

Gračani koji nemaju sve plaćene račune za pretplatu moraće da polažu test znanja

Foto: Danas

Akcije će, kako saznajemo, moći da se prodaju, ali stručnjaci građanima preporučuju da to ipak ne čine, bar ne sada.

„Ukoliko baš ne morate, nemojte prodavati akcije jer se može desiti da im vred-

nost drastično skoči ukoliko emisija u budućnosti bude prebačena na neku drugu televiziju. U međuvremenu, zadovoljite se osećajem da posedujete akcije bar jednog od mnogih političkih tok-šou pro-

grama koji se emituju u Srbiji“, poručio je građanima stručnjak za unutrašnja ulaganja i akcionarske transakcije Risto Đokić.

N. M.

TVITOVİ POZNATIH

Gulbis je u prošlom tvitu imao 141 karakter. Kako nije? Pogledajte ponovo. Gde je kamera? Where is the camera?! - @troicki

Drugari, jel može neko da mi pošalje live stream za derbi? - @AleksandarRTS

Jedva cekam da u nedelju na koncertu cujem svoju omiljenu pesmu koja me godinama inspirise #masterandservant - @alek_vucic

Samo da znaš @premijer, od danas te ne pratimo više! #unfollow #block #reportspam - @SPC

Ono kad osecas da si potreban naciji #eurosong - @ZeljkoYoxy

STAV PROLAZNIKA

Bakterija klostridija

U pojedinim bolnicama u Srbiji hara opasna bakterija klostridija. Šta mislite o tome?

Boban Janković (30), cvečarski tehničar

Vakcinisao sam se protiv običnog gripa, pilećeg gripa, svinjskog gripa, side, malih i velikih boginja i ojeda, a upravo sada idem da se vakcinišem i protiv klostridije. Čistoća je pola zdravlja, a vakcina je druga polovina.

Cveta Gavrilović (60), skretničarka

Mislim da je u pitanju teorija zavere na koju ne treba nasedati. Zna se koje se bakterije mogu pojaviti na ovom našem podneblju, a klostridija sigurno nije među njima. To ne kažem ja, već stručni ljudi, prvenstveno Žika laborant iz susednog ulaza i medicinska sestra Milica, čerka komšije Toze Raičevića.

Sima Madžarević (69), dizajner integrisanih kola - Intel, Ljubovija

Mnoge su bakterije harale ovim prostorima, ali nijedna nije uspevala da preživi srpski inat i čvrstinu. Mi smo uvek vodili odbrambene ratove, nikada nismo nikoga napadali, smatram da ćemo se odbraniti i od ovog zavojevača.

„Nije važno pobediti, ali je bitno.“

- Pjer de Kuberten

Nestašica insulina pogodiće samo one koji boluju od dijabetesa

Nastavak sa 1. strane

Ovim povodom oglasila se i ministarka zdravlja Slavica Đukić Dejanović koja je ponovila preporuku svog ministarstva

da građani učine sve što je u njihovoj moći da ne dobiju dijabetes, jer to može da bude malo nezgodno u situaciji kada je nestašica insulina.

M. D.

KRATKI NJUZ

Ivica Dačić posetio RedTube i YouPorn

Internet giganti „RedTube“ i „YouPorn“ do kraja godine dolaze u Srbiju, najavio premijer Ivica Dačić posle posete tim kompanijama u brdima iza Los Angelesa.

On se u okviru trgovinske misije u Americi susreo sa rukovodstvom RedTubea, svetskim liderom u proizvodnji porno sadržaja i adult opreme.

Mitropolit Amfilohije za kaznu premešten iz A8 u A6

Zbog neprikladnog nastupa na mitingu protiv sporazuma u Briselu, na kome je pozvao na upokojenje Vlade i skupštine Srbije, Sinod Srpske pravoslavne crkve kaznio je mitropolita Amfilohija premeštanjem iz audija A8 u audi nižeg ranga A6, saznaje Njuz. Iako crkva u ovakvim situacijama generalno nema običaj da javno reaguje, postupak mitropolita Amfilohija je bio do te mere šokantan da je Sinod bio primoran da ga kazni postavljanjem u vozilo niže klase iz 2010.

Naučnici upozoravaju da će ovo leto biti toplije od zime

Naučnici sa Instituta za klimatske anomalije iz Sremske Kamenice upozoravaju da će predstojeće leto biti daleko toplije od prethodne zime. Kako navode stručnjaci sa ovog instituta očekuje se i da će leto ove godine biti toplije od svih zima u poslednjih 150 godina.

Prosečne vrednosti temperature tokom juna, jula i avgusta biće daleko iznad temperatura uobičajenih za januar i februar, tvrde naučnici i napominju da već sada može da se kaže da tokom letnjih meseci sigurno neće biti snega i poledice.

NJUZ DANAS | Adresa: Poznata redakcija | Redakcija: Nenad Milosavljević, Marko Dražić, Viktor Marković, Miroslav Vujović, Soko Sokolović, Jasmina Gavrilov, Bane Grković, Dejan Nikolić, Bojan Savić, Uroš Bogdanović, Goran Mirković
Specijalni gost: Bob Živković | www.njuz.net | redakcija@njuz.net

Realizaciju projekta, finansijski je podržala ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu
NORWEGIAN EMBASSY www.norveške.org.rs

REAGOVANJA

Moje 3

Ma koga uostalom uopšte zanima to glupo takmičenje

Na ovogodišnjem takmičenju za pesmu Evrovizije ispale smo još u polufinalu. I pravo da vam kažem, neverovatno smo srećne zbog toga! Jer - ko još prati to glupo, isprazno i po svim estetskim, logičkim i moralnim kriterijumima apsolutno nebitno takmičenje?

Iskreno, pravo je čudo da nešto tako bezvezno kao što je Evrovizija uopšte postoji u današnje vreme. Gomila netalesovanih učesnika koji se trude da svojim bezveznim pesmicama i jadnim koreografijama privuku pažnju celog kontinenta na sebe? Ako je to Evropa u koju treba da idemo - neka, hvala!

Nakon PGS, rekle smo sebi da više nikada nećemo nastupati na nekom sličnom takmičenju. Međutim, toliko su nas svi ubedivali kako je Evrovizija sjajna, da smo na kraju morale da pristanemo. Ali evo, ovo je poslednji put da drugima činimo usluge - lepo vam kažemo, nikad više, i nemojte molim vas da nas ubedujete.

Hvala svima što nisu glasali za nas i tako prekinuli taj pakao besmisla u koji smo bile gurnute protiv svoje volje.

Gospoda nedelje

Leposava Rastanjanović

„Moja emisija bi se zvala samo ‘Da’“

Danas Nedelja

UREĐUJE: ZDRAVKO HUBER

SUBOTA/NEDELJA 18–19. MAJ 2013.

Zoran Panović
DAČIĆ OD PROHROMA

str. III

Aleksej Kišjuhas
ANA I ĐURA

str. VI

Borka Pavićević
BELAVISTA

str. XIII

DEPECHE MODE U BEOGRADU

Kako je bilo na
njihovom koncertu
u Budimpešti dan
posle napada
na Ameriku –
11. septembra 2001.

Piše: Zoran Panović
STRANA XII

D

**RIMEJK „Velikog Getsbija“
Baza Lurmana**
**Orgulje umesto klavira,
šamar umesto nokauta**

str. V

Grant Thornton

An instinct for growth™

Audit • Tax • Advisory

www.gt.co.rs

Kako su Izetbegović i Nikolić spasili trilateralu

MILOŠ MITROVIĆ

Krajem aprila godine 2011. tadašnji predsednik Srbije Boris Tadić, članovi Predsedništva Bosne i Hercegovine Nebojša Radmanović, Bakir Izetbegović i Željko Komšić, koji su to i danas, i takođe ondašnji i sadašnji predsednik Turske Abdullah Gul, održali su u Karađorđevu drugi samit tri države. Kako su spekulisali mediji, oni su - u rezidenciji koju je nekada koristio Josip Broz - u „opuštenoj“ atmosferi razmatrali mogućnost da naredni sastanak održe u Srebrenici. „Danas je bilo govora o Sarajevu, ali može biti i u Srebrenici, zašto da ne? Bliže je Beogradu“, rekao je tada novinarima Bakir Izetbegović.

Međusobno ophođenje učesnika samita bilo je zaista srdačno: Gul, koji je poslednji stigao u Titovo lovište, pitao je Tadića „kako si“ i zamerio kolegama što nose kravate. Tadić je obećao „sledeći put bez kravata“. Kravate su, međutim, na Gulovo insistiranje „pale“ već za ručkom, uz tamburaški orkestar „Zorule“, što je Tadić prokomentarisao kao „dobar znak“. Prevario se, naravno, makar u kontekstu lične simbolike, pošto je nešto više od godinu dana nakon samita, maja 2012, otišao sa vlasti. A kada je reč o odnosima tri države i njihovoj zajedničkoj inicijativi, može biti i da je bio u pravu.

Nakon useljavanja Tomislava Nikolića na Andrićev venac, poremećena je dinamika trilateralne Turska - Srbija - BiH. Prvi samit održan je u Istanbulu 2010, drugi već pomenute 2011, dok ga 2012. godine nije bilo. Za političke lidere u susjednim, zapadnim državama, izvesnu nelagodu već je predstavljala činjenica da je novi predsednik Srbije četnički vojvoda, kojeg su zapadni mediji neko vreme nakon izbora, čak i u najbanalnijim izveštajima, predstavljali kao „novog nacionalističkog predsednika“, kao da Nikolić u međuvremenu nije prešao izvesni razvojni put. Izetbegoviću i Komšiću, kao, uostalom, i predsedniku Hrvatske Ivi Josipoviću, nije padalo na pamet da trče u zagrljaj Nikoliću s takvim renomeom, da na sopstvenom političkom terenu ne bi bili proglašeni za četnike.

Potom je usledio proces prilagođavanja samog Tomislava Nikolića novonastalim okolnostima, mentalna tranzicija opozicionog političara, makar reformisanog, u političara na vlasti, na njenom „vrhu“. Regionom je već krajem maja odjeknuo njegov intervju za Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ). Nikolić je tada govorio više kao prostodušni seljak iz Bajčetine, nego kao šef države koji se drži racionalno, dok je, s druge strane, teško osporiti tendencioznost novinara. Ona je predsednika, ipak, teško mogla da opravda. „Moji snovi iz vremena kad se Jugoslavija raspadala, kad se odlučivalo ko će gde da živi se, nažalost, nisu ispunili. I, kako stvari stoje, neće se ni ispuniti... Evropa se stavila na stranu Hrvatske i u Bosni podržavala Aliju Izetbegovića i tako smo dobili granice koje danas imamo...“, rekao je tada FAZ-u Nikolić. Još je novinaru i potvrdio da je u nekoj izjavi 2011. rekao, otprilike, da ideja Velike Srbije, što se njega tiče, nije sasvim napuštena. Reakcije u regionu bile su burne

Izvesna evolucija:
Učesnici skupa u Ankari

Foto: Beta

i tu nije bilo od pomoći „vađenje“ Nikolićevog kabineta pri čemu o „podmuklim lažima“ nemačkog lista.

Bakir Izetbegović, u svojstvu predsedavajućeg Predsedništva Bosne i Hercegovine, odlučio je da 11. juna ne ode u Beograd na inauguraciju Nikolića. „Tražio me juče telefonom, ali ja nisam bio tu, preneo je u kabinet molbu da dođem. To su lepe poruke s njegove strane“, rekao je Izetbegović za Al Džaziru i dodao da

je ipak „još prerano“ za odlazak na inauguraciju.

Ako je Sarajevo u maju 2012. bilo rezervisano u svojoj rezervisanosti prema Nikoliću, u oktobru je otvorena mini kriza u odnosima dve države koja nije razrešena sve do ovog proleća. Povod je ponovo bio Nikolićev medijski istup. Makedonskoj televiziji Sitel predsednik je rekao da BiH ne funkcioniše i da „polako nestaje pred našim očima“.

Bakir Izetbegović reagovao je promptno otvorenim pismom predsedniku Srbije. „Grubo nasrćete na moju zemlju i vređate građane Bosne i Hercegovine“, napisao je Nikoliću i obećao da BiH „neće nestati“, „ni brzo, ni polako“. Izetbegović je Nikoliću zamerio i „više puta ponovljeno negiranje genocida u Srebrenici“ i, na kraju, poručio da je „pripnuđen otkazati planirani trilateralni susret u Turskoj, na kojem sam se trebao sastati s Vama početkom novembra (2012)“. Vrhunac pomenute mini krize dostignut je uoči parafiranja Briselskog sporazuma, početkom aprila ove godine, kada je Nikolić Republiku Srpsku na konferenciji za novinare, koju je u Predsedništvu održao sa svojim gostom Miloradom Dodikom, nazvao „srpskom državom“.

Međutim, iza tog vrhunca usledio je preokret. Iako je Izetbegović, ovaj put kao član Predsedništva BiH, Nikolićevo „proglašenje“ RS za državu, samim tim i Dodika za šefa države, osudio kao neodgovorno i neprimereno diplomatskoj praksi, on nije odustao od sastanka s Nikolićem u Beogradu 23. aprila. Taj sastanak je bio i priprema za trilateralni samit u Ankari ove nedelje. Izetbegović se, diplomatskim jezikom govoreći, prema Nikoliću poneo konstruktivno, a sa ljudske strane, maltene, kao prema mlađem, pomalo nerazumnom, bratu: „Mislim da Nikolić nije u stanju da sagleda prošlost“. Slično je postupio i prema Komšiću, koji je od dolaska u Beograd odustao poručivši u intervjuu ovim novinama da „Nikolić priziva raspad Bosne i Hercegovine“. „Mislim da je to uradio (Komšić) u ljutnji, pomalo i ishitreno“, rekao je Izet-

begović. „Spreman sam da sam idem u Beograd“, maksimalno je popuštao.

Na kraju se dogodilo i preobraženje samog Nikolića, čiji će intervju za BHT od 25. aprila postati istorijski, ako ono što je kazao vremenom, eventualno, ne relativizuje. A ono što zvuči kao istorija i o čemu će se još dugo pričati glasi: „Ja klečim i tražim pomilovanje za Srbiju zbog zločina koji je izvršen u Srebrenici. Izvinjavam se za zločine koje je u ime naše države i našeg naroda počinio bilo koji pojedinac iz našeg naroda“.

Tako su, u suštini stvari, Bakir Izetbegović i Tomislav Nikolić „spasili“ trilateralu Turska - Srbija - BiH i ujedno, što je još važnije, uneli dozu stabilizacije u odnose između Beograda i Sarajeva. Upravo ta stabilnost jeste i jedan od osnovnih ciljeva trilateralne inicijative. Naravno, ne treba, u kontekstu oživljavanja trilateralne zaboraviti ni Nikolićevu februarsku posetu Turskoj. Predsednik je tada izjavio da je „Srbija prihvatila inicijativu Gula da se trilateralni sastanak Srbije, Turske i BiH održi u maju u Ankari“, preneli su izveštači. Prošlonedeljni „savetodavni sastanak“ šefova diplomatija, Ahmeta Davutoglua, Zlatka Lagumdžije i Ivana Mrkića bio je samo finale te revitalizacije.

Na prvom trilateralnom samitu u Istanbulu 2010. istaknuto je da je cilj inicijative izgradnja „mira, prosperiteta i stabilnosti na Balkanu“, te da je „zajednički cilj sve tri zemlje integracija u EU“. Pouzdanje u Tursku na putu ka evrointegraciji u Srbiji i BiH svakako je već tada izazvalo izvesnu nelagodu s obzirom na činjenicu da Ankara u tom procesu nije odmakla od 1999, kada je postala kandidat za člana. Mnogo veću nelagodu u Republici Srpskoj je izazvao sam inicijalni samit i usvajanje Istambulske deklaracije, u kojoj je navedeno da „regionalna politika ubuduće treba da se zasniva na osiguranju bezbednosti, stalnom političkom dijalogu i očuvanju multietničkih, multikulturalnih i multiverskih osobenosti regiona“. Član Predsedništva BiH Nebojša Radmanović je rekao da Deklaracija ne važi jer je Haris Silajdžić, tadašnji predsedavajući, „zaje-

dno sa svojim ministrom inostranih poslova Svenom Alkalajem, bio u nezvaničnoj poseti Istanbulu i prema tome nije mogao prihvatiti nikakav dokument u ime BiH“.

Ovonedeljni samit u Ankari ukazuje, međutim, na izvesnu evoluciju i u RS: Radmanović, član Dodikovog SNSD-a, ovaj put u ulozi predsedavajućeg Predsedništva BiH, bio je na sastanku i ocenio ga uspešnim. Sam Dodik, koji je poslovično, u najmanju ruku, rezervisan prema Turskoj, u vreme samita bio je glavna zvezda na skupu „Srbija i Republika Srpska - stari i novi politički izazovi“ beogradskog Instituta za međunarodnu politiku i privredu. Tamo se, međutim, uzdržao od kritika na račun Ankare, mada je prethodnog dana govorio da Turska „bespogovorno brani bošnjačke muslimanske stavove u Sarajevu“. Dolaskom Radmanovića u Ankaru RS je u svakom slučaju dala legitimitet trilateralu.

Kada je reč o podozrenjima prema ulozi Turske u regionu koja prevazilazi ovu trilateralu, najslikovitije ih je opisao, na pomenutom skupu u Institutu za međunarodnu politiku i privredu, profesor Darko Tanasković, guru ovdašnjih privrženika teorije o neoosmanizmu: „Zrela i nacionalno odgovorna srpska politika bi morala shvatiti da je turski faktor pretežno negativna konstanta srpske sudbine“. Utemeljeno mišljenje, ali ne bez doze mistike.

Podozrenja će postojati dokle god se priča o saradnji tri države bude vrtela oko visoke politike, oko fraza o neospornim vrednostima poput mira, uz istovremen slab učinak na realnom približavanju „običnih ljudi“ - Srba i Bošnjaka - i pogotovo uz izostanak većih dostignuća u ekonomiji, koja je bila centralna tema minulog samita. Turska, kao svetska ekonomska sila, mogla bi da ulaže više u Srbiju, mimo Sandžaka, mada to ne zavisi, naravno, samo od nje. Još od 2010. najavljuje se, primera radi, angažman turskih firmi na izgradnji koridora 11, ali od toga još nema ništa jer Srbija nema projekte za realizaciju. ■

IAKO JE
IZETBEGOVIĆ
NIKOLIĆEVO
„PROGLAŠENJE“
RS ZA DRŽAVU,
SAMIM TIM
I DODIKA ZA ŠEFA
DRŽAVE,
OSUDIO KAO
NEODGOVORNO I
NEPRIMERENO
DIPLOMATSKOJ
PRAKSI, ON NIJE
ODUSTAO OD
SASTANKA
S NIKOLIĆEM U
BEOGRADU
23. APRILA. TAJ
SASTANAK JE BIO I
PRIPREMA ZA
TRILATERALNI
SAMIT
U ANKARI
OVE NEDELJE

Dačić od prohroma

Golf dvojku). To je bila najveća instalacija Oracle tehnologije u Evropi te godine. Iste te godine u Budimpešti nisu imali pojma šta je Oracle. Danas u Budimpešti, Oracle kancelarija ima 300 zaposlenih, a mi smo srećni što u Beogradu imamo 20. Uzgred,

poslednja Dačićeva poseta Americi „istorijska“. Premijer je obišao džinove: Epl, Orakl, Cisco, Intel, Gugl... Pratio ga je ambasador Kirbi, a cela poseta je sprovedena na bazi obećanja koje je u Beogradu dala Hilari Klinton. Ovo je, pazite

spособnih za tako nešto. Jedan od najvećih problema ove zemlje je i banalizovan sistem obrazovanja. Uključujući i informatiku. Dok, s druge strane, većina dece koja studira ozbiljne fakultete PMF, ETF i FON planira da pali odavde.

Zoran Panović / Nikad nedeljom

onaj naš čovek je kasnije pokrenuo isti taj posao i u SSSR, a već dugo godina živi u USA i gradi svetsku karijeru potpuno zaslužen.

Oracle je poučan: Oni su nam prvi uveli sankcije (faks iz USA je stigao rano ujutru 1. juna 1992. godine), a poslednji ukinuli. Inače, najveći Oracle korisnik na Balkanu nije Telekom Srbije, kako se obično misli, nego KFOR. Uzgred, prvi korisnik Oracle-a je bila CIA, a sadašnji najveći korisnici sa liste Fortune 500 kompanija (iza toga stoji onaj Forbs, što ga je nedavno Dačić dočekao u Beogradu) jesu Pentagon i NATO.

Najveći egzodus mozgova iz Srbije desio se baš u ovoj oblasti. Znam i čoveka koji je lično potpisao bar 100 preporuka u 90-im godinama. Bio sam i svedok kad su ga na mobilni zvali iz Kanade i USA da mu se zahvale na preporukama. Priča se da se u Los Anđelesu uredno igra fudbal „Pupin“ protiv „Vinče“. U Dablinu je, recimo, bila kolonija naših aj-tijevaca. Kad dođe Nova

sad - „prva poseta posle Zoranove (Đinđićeve), gde su se svi razumeli“. To mi kažu vrlo upućeni ljudi. U prevodu to delom znači i da Ministarstvo prosvete i nauke ima projekat koji finansira EU naučnoistraživačkog centra (nano tehnologija) i tehnološkog parka na Zvezdari. Kad bi američke kompanije investirale u projekte, EU i SAD imale bi ovde komplementarnu ulogu. U konkretnom IT primeru naša zemlja bi mogla da se ugleda na Izrael. Po principu „inkubatora“.

Nije malo onih koji i dalje naivno misle da se Srbija može razvijati od zdrave hrane i seoskog turizma. Dačić se izgleda emancipovao od tog romantizma. Platforma Vlade je na Oraklu. I izgleda da će biti obnovljen trogodišnji ugovor. Čak sam čuo da Ivica ima ambicije da proizvodnju Blekberija iz Mađarske prebaci u Srbiju. Ako i ima (para)političkih nesuglasica (ili ih je bar bilo do briselskog parafa), sad čujem da je između Dačića i

Nivo ulaganja u IT u Srbiji je ekstremno nizak. Svi se u sektoru uglavnom vrte oko tendera u državnim i paradržavnim institucijama i nešto malo čara ima iz IPA fondova. Inače, kod IPA fondova, uslovi se tako naprave da domaće firme ne mogu da prođu, osim kao podizvođač stranom gigantu. A tu postoji čuvena rečenica: Kad se tender pojavi, posao je već završen. IT firme iz regiona su ovde. Bez obzira na odliv mozgova, ima ljudi koji znaju posao.

Predsednik SR Jugoslavije Vojislav Koštunica je, ulazeći u svoj kabinet nakon 5. oktobra, zatekao prašnjavi kompjuter 386. Đinđić je već tada maštao o „plantažama softvera“ po Srbiji, a njegov ministar nauke Dragan Domazet mi je juna 2001. optimistično govorio o definisanju strategije industrijskog razvoja do 2010. gde bi softver imao bitno mesto. Vidite i sami koliko je to bilo naivno. I ma koliko nekom bilo apsurdno, možda će Dačić imati više sreće da bar delom ostvari Đinđićevu

Sredinom osamdesetih, jedan u to vreme mladi inženjer iz „Pupina“ zatekao se u Americi na godinu dana (žena mu je dobila Fulbrajtovu stipendiju). Bilo mu je poprilično dosadno i kao božji dar video je flajer koji je dobio na jednoj večernjoj žurci. U njemu je bio poziv za zaposlene u mladoj kompaniji koja se bavi razvojem softvera. Sutradan se prijavio za posao i zahvaljujući stručnosti i referencama odmah je primljen. Kompanija se zvala (i sad se zove) Orakl (Oracle). Baš tako - Proročište. Taj naš čovek je među prvih

Navodno je Dačić Vučićeve investicione kontakte sa Emiratima isticao u Americi kao uspešan primer. Oba glavna čoveka Vlade su izgleda svesna starog pravila: „Kako se vojna tehnologija digne, postojeća civilna se komercijalizuje.“ Pametnom dovoljno

100 zaposlenih u gigantu koji danas ima 120.000 ljudi.

Posle godinu dana, on se vratio u Beograd, pokrenuo posao ovde i SFRJ je bila 3. zemlja u Evropi (posle Britanije i Holandije) koja je imala pristup toj tehnologiji. Već 1990. grupa ljudi iz Beograda implementirala je softver razvijen sopstvenim snagama a baziran na Oracle tehnologiji u jednoj u to vreme velikoj firmi u Sarajevu (koja je prodavala

godina, dani su svi pijani po srpskim IT kompanijama, jer sajber gostosi dođu i donesu malt viskija u potocima.

Jednom sam i prisustvovao Orakl skupu. Bio i na prezentaciji „alata“. Da nisam znao gde sam, pomislio bih da prisustvujem performansu Marine Abramović. S obzirom na to koliko sam netalentovan za IT, imam neproporcionalno mnogo prijatelja iz te oblasti. Apsolutno mi svi koje sam konsultovao ovih dana tvrde da je ova

Vučića „u ekonomskom smislu sinergija potpuna“. Navodno je Dačić Vučićeve investicione kontakte sa Emiratima isticao u Americi kao uspešan primer. Oba glavna čoveka Vlade su izgleda svesna starog pravila: „Kako se vojna tehnologija digne, postojeća civilna se komercijalizuje.“ Pametnom dovoljno.

Ako šejk reši da uloži pare u kompaniju mikročipova, pitanje je ko će da radi u njoj? Mi nemamo ne 1.000 nego ni 100 inženjera

IT viziju u pomalo nadrealnom rasponu Vlade - od Kosovske Mitrovice (Vučić) do Silicijumske doline (Dačić).

Upamtite! Srbija više para zaradi na softveru nego na malinama. „A kad bi mi galamili u Nemanjinoj, bukvalno sve u Srbiji bi stalo“, kažu ovi moji. I još sumnjaju da je Dačić od prohroma. Kao nepoderivi kazan bojlera. Tu misle više metaforičko-politički, ne tehnološki, jer ako šta može bez softvera, može bojler.

„Prva poseta posle Zoranove gde su se svi razumeli“

**Slobodan
Marković**

Lutke dolaze

Lepote Kamčatke // Pozorišna Dekna // Strah od susreta s novinarima // Samo RTS-a nema // Dobra dečija dela // Tepavac za kraj dana // Sa Balkanikom u Pakistanu //

10. maj // petak //

Sednica Saveta Festivala. Sve je spremno. Čekam da dođu Jovan Ćirilov i Ljuba Ršum iz Beograda, Miro Radonjić i Zoran Đerić iz Novog Sada. Ostali su iz Subotice. Znam, program je fantastičan. Sa raznih strana sveta. Stižu nam od Japana do Kamčatke. Znam da je sve spremno za jubilej. Za 20 godina Festivala. Bogat program. Kao nikada do sada. Štampa se monografija o Festivalu i knjiga Jurkovskog „Teorija lutkarstva II deo“. Sa ovim završavamo izdavački ciklus o Jurkovskom. Savet je završen. Program je usvojen. Drukčije nije moglo ni biti. Sva pozorišta su potvrdila svoj dolazak. Složena situacija. Naoblačilo se. Stavilo se nebo i zemlja. Pljušti. Plašim se. Zakišće. Ako produži, pokvariće nam ceo festivalski program. Pre svega programe na trgovima i ulicama. Tako je bilo i ranijih godina. Kasno je popodne. Gledam na ruskom kanalu lepote Kamčatke. Prepoznajem predele. Godine 2008. sa poznatim fotografom Augustinom Jurigom boravio sam na Kamčatki. Dvadeset dana. Kraj sveta. Vulkani, gejzeri, podmornice, neviđena lepota. Pozorište sa Kamčatke dolazi nam za jubilej.

Čitam knjigu Mirka Tepavca „Moj drugi svetski rat i mir“. Nedavno mi ju je poklonio Boško Kovačević. Hvala mu. Sjajni autobiografski zapisi. Bliži se ponoć. Odlazim na počinak. Sutra je novi dan.

11. maj // subota //

Sveže. Jutro. Prelistavam Danas. Nedeljni dvobroj. Sadržajan. Tražim tekst Basare. Po mom ukusu i običaju Basara. Krećem ka Univerzitetu. Srećem Petra Šadija, subotičkog grafičara. U penziji je. Već četiri godine. Razgovor o Festivalu. O kulturi. O Narodnom pozorištu. Kad će ovo biti gotovo, пита me. Odgovaram mu kao u onoj priči iz Dekne. Ne zna se kad će.

Radni dogovor o Festivalu. Para od Ministarstva još nema. Šta raditi? Mora se čekati do po-

nedeljka. Ionako je kod nas sve u poslednji momenat. Iz Tomska me zove Larisa Otmahova. Ni ona ne zna kada će doći. Nerviram se. Ni drugi ništa nisu bolji od nas. Sve je spremno što se nas tiče, ali Festival je doveden u pitanje. Para ima i nema. Ništa nije u našim rukama. Ministar je već u avionu za Peking. Blažo Perović, direktor Univerziteta, nervira se. Zove me Ljuba Ršum iz Beograda. Sloba, hvala ti. Ne mogu doći na otvaranje, znaš, u subotu ženim sina. Donka Špiček će doći.

Krećem ka Štrosmajerovoj. Ka svom domu. Usput mislim hoću li u ponedeljak stići na izložbu Mija Mijuškovića u Beogradu. Posvećena je Milutinu Milankoviću. Mijo je moj davnašnji prijatelj. I prijatelj Festivala. I prijatelj naše porodice.

12. maj // nedelja //

Budim se po običaju. Negde oko 6,30. Spavao sam dobro. Valjda je i noćasnja kiša rashladila atmosferu. Vrte mi se misli po glavi. U utorak mi dolazi unuk Luka. Tek mu je godina i po. Biće zabavno. Festival se približava. Još samo sedam dana. Konferencija za štampu. Šta reći? Zove me Zoran Maksimović, direktor Pozorišnog muzeja iz Novog Sada. Kreće za Slovačku. U povratku valjalo bi da svrati da se vidimo. Ništa mu ne govorim o problemima.

Večernja emisija o Kosovi i Metohiji. Nažalost, to je naša zbilja. Dva sata je noću. Ne mogu da spavam. Negde iz daljine se čuje lavež pasa. Remete noćnu tišinu. Kad će jutro.

13. maj // ponedeljak //

Hladno je. Odlazim u novu neizvesnost. Zovem Ministarstvo kulture. Ljubazni iz kabineta. Jelena, Jovana, svejedno. Nemaју novo ništa da mi kažu. Bliži se konferencija za novi-

nare. Šta raditi? Program kao nikada do sada. A sredstava ni na pomolu. Postoji nada. U Sombor dolazi državni sekretar Avramović. Ugovorio sam da se sretnemo. Moram verovati da će sve biti u redu. Otkazati Festival znači nacionalnu sramotu. Dolaze nam iz čitavog sveta. Dosta njih o sopstvenom trošku. Obaveza je tim veća. Ako se Festival otkaže, izgubljeno se mora nadoknaditi. Čujem se sa Đurđijanom Jovanović iz Ministarstva kulture. Sloba, sve će biti u redu. U 12,30 konferencija za novinare. Dobro je prošla. Popodne intervju za TV Novi Sad. Emisija „Razglednice“. Oni su godinama tu. Zove Radio Beograd, prvi program. Intervju o Festivalu traje 10 minuta. Samo nema Javnog servisa – RTS-a. Ne razumem. No, ima vremena. I to će nekada doći. Nikolaj Naumov potvrđuje dolazak.

Gledam večernji dnevnik. Iz Lahorea, Pakistan, bombaški napad. Užas. Tamo sam bio pre par godina. Analiziram partiju šaha Ananda. Fantastično. Idem na počinak.

14. maj // utorak //

Jutro. 4,30. Opet se rano budim. Prebirem po glavi. Još tri-četiri dana do početka Festivala. Prelistavam kalendar. Jun - Poljska, jul - Sankt Peterburg. Antonjuku i Burmanu obećao sam da ću doći do njih. Valjalo bi otići i do Crne Gore. Do Lukavice. S bratom Markom odavno sam se dogovorio. Neke međe na katunu oko kolibe treba zidati. Treba ići po planini. U Rovce. Videti Manito jezero, Mrtvo i Velje duboko.

No, za to ima još vremena. Sada mi je najvažnije videti sve oko Festivala. Odlazim na Univerzitet. Sa Ministarstvom će biti valjda sve u redu. Aca iz Digimedia PR šalje mi linkom reklamu. Veoma mi se dopada. Sve što deca naprave dobro je.

Krećem za Sombor. Bojim se, zakasniću. Grad pun zelenila. Vozi me Blažo. Čekamo državnog

sekretara. Razgovor traje pet minuta. Sve je u redu. Tu neće biti problema. To je odavno rešeno. Vi ste ozbiljna manifestacija. Laknulo nam je. Festivala će biti.

15. maj // sreda //

Po običaju budim se rano. Uz jutarnju kafu gledam najnovije vesti. Naši se nisu plasirali za finale za pesmu Evrovizije. Žao mi je.

Nadam se biće mirniji dan. Zove me Nikolaj Naumov, dekan Fakulteta za lutkarstvo Sankt-peterburške akademije. I on dolazi na Festival.

Gledam Dnevnik. Iščitavam knjigu Mirka Tepavca. Negde oko ponoći odlazim na počinak. Sutra moram rano ustati.

16. maj // četvrtak //

Još tri dana do Festivala. Aca Pavlič, Digimedia PR. Agencija za PR iz Beograda. Fantastični su. Bombarduju nas zakazanim intervjuima.

Slušam Balkaniku Sanje Ilića. Volim tu muziku. Dopire do srca, do duše. Podsećam se. Bili smo zajedno u Pakistanu, u Lahoreu, godine 2005. Neponovljiva muzika. Za sva vremena.

Zovu me iz podgoričkog Dana. Objavili su veliki intervju povodom nagrade Jožeta Penogova, koja mi je dodeljena za međunarodnu kulturnu saradnju i promociju slovenačkog lutkarstva i pozorišnog stvaralaštva ua decu.

Dogovor sa festivalskom ekipom. Otvaranje izložbe, naučni forumi, gostovanja, dolazak gostiju, smeštaj. Sve će biti u redu.

Postajem konfuzan u beleškama, a prema Danasu treba biti odgovoran. Ozbiljan list. Završavam dnevnik....

Autor je direktor i selektor Međunarodnog festivala pozorišta za decu u Subotici

Foto: Miha Fras

Novi „Veliki Getsbi“: Orgulje umesto klavira, šamar umesto nokauta

U Lurmanovom Rimejku, sve je robusnije, dinamičnije i još skupocenije, jarko i razobručeno

ZLATKO PAKOVIĆ

Film Džeka Klejtona iz 1974, sa Robertom Redfordom u ulozi Džeja Getsbija i Miom Farou kao Dejzi Bjukenan, za koji je scenario napisao Frensis Ford Kopola, i ovogodišnji rimejk, reditelja i scenariste Baza Lurmana, sa Leonardom di Kapriom i Keri Maligan u pomenutim rolama, akribične su adaptacije romana Frensis Skota Ficdžeralda, „Veliki Getsbi“, objavljenog 1925. godine. Među njima, iako su oba u duhu izvornog dela, osim stilskih, ima i suptilnijih, ideoloških razlikovanja, u kojima se otkrivaju razlike u duhu vremena njihovog nastajanja. Od knjige do Klejtonovog filma prošlo je gotovo pola veka, a od Klejtonovog do Lurmanovog filma – bezmalo četiri decenije.

Najpre, reč-dve o stilovima. Ova razlika može se objasniti kao razlika između klavira i orgulja. Dok se u romanu i prvopomenutom filmu, u palati novobogataša Getsbija svira klavir, u novom filmu, sviraju se orgulje. Dakle, nešto uzdražaniji, neoklasicistički stil prvog filma, koji se povremeno erotski rasplamsa do neoampira, u drugom se filmu razbokorio u barok. Sve je tu sad robusnije, dinamičnije i još skupocenije, jarko i razobručeno.

U filmu u kojem glumi Keri Maligan, politička korektnost izvršila je nekoliko estetskih korekcija kako na brutalnim postupcima Toma Bjukenana, tako i na karakteru njegove supruge Dejzi. Onaj udarac koji Tom zadaje svojoj ljubavnici, F.S. Ficdžerald ovako opisuje: „Tom Bjukenan joj je kratkim i spretnim pokretom otvorene šake slomio nos.“ Šta od toga prave Klejton i Lurman?

U prvom filmu, taj i takav udarac postoji, ali nos ljubavnice nije slomljen, samo je raskrvavljen, i neće predstavljati krunski dokaz njenog neverstva u očima sirotog automehaničara Vilijamsa, njenog zakonitog muža. U drugom filmu, ovaj udarac pretvoren je u žestok šamar koji ne ostavlja nikakvog krvavog traga ni masnice. Takođe, u prvom filmu, Dejzi, „ljubi u usta“ Getsbija, u svojoj kući, pred dvoje svedoka, a samo što je muža poslala po piće; u novom filmu, tog poljupca nema. Iako se sprema da mužu saopšti da ga ostavlja, nije spremna na ovu lascivnost slobode.

Najdrastičniji primer uljudnog ukroćavanja Dejzinog karaktera, njegovog „platoniziranja“, jeste onaj momenat kad ona, pošto je propao plan da ode sa Getsbijem, sedi potom sa svojim mužem kod kuće. Ficdžerald piše da Tom tada u svoju ruku uzima njenu, a ona to prihvati. Klejton inicijativu daje njoj, te ona stavlja svoju ruku preko muževljeve. Kod Lurmana, ovaj izvanredni detalj (bog se krije u detaljima!), jednostavno ne postoji. Njemu je stalo do toga da Dejzi bude posve čedna.

Lurman ne shvata da u tom i takvom Ficdžeraldovom i Klejtonovom opisu nema ni traga od mizoginije, jer i Ficdžerald i Klejton nedvosmisleno i jasno pokazuju da je Dejzina prevrtljivost utemeljena ne u konstruktivnom prirodnom neverstvu ženske prirode, nego u njenom klasnom poreklu. Njena kasta, i kasta njenog muža, prevrtljive su.

Evo kako Ficdžerald opisuje tu bračnu situaciju posle burne rasprave, u kojoj je Getsbi razotkriven kao skorojević niskog porekla koji se obogatio kriminalnim poslovima: „Dejzi i Tom sedeli su jedno preko puta drugog za kuhinjskim stolom na kom je stajao tanjir hladne pržene piletine i dve boce piva. Govorio je, gledajući je netremice preko stola, i u svojoj ozbiljnosti spustio je šaku preko njene ruke. Ona bi povremeno podigla pogled i klimnula glavom u znak slaganja. Nisu bili

Dejzi i Getsbi naših dana: Keri Maligan i Leonardo di Kaprio

KAO I U ROMANU, I U OBA FILMA GETSBIJEV UBICA JE PREDSTAVNIK RADNIČKE KLASE, ONAJ UBOGI AUTOMEHANIČAR VILIJAMS, S ČIJOM SE ŽENOM EROTOMANSKI ZABAVLJAO TOM

srećni i nisu takli ni piletinu ni pivo – a ipak nisu bili ni nesrećni. Sliku je obavijala nepogrešiva aura prirodne prisnosti, i ko god ih je video tako, rekao bi da kuju neku zaveru.“

Zaprepasavajuće je da Lurman, koji je u filmu daleko veći akcenat stavio na one delove u kojima se pojavljuje izrabljivana radnička klasa, nego što je to učinio Klejton (koji je, pak, u filmu „Put u visoko društvo“, žigosao kastinski sistem Velike Britanije), nije razumeo levičarsku ideju romana „Veliki Getsbi“. Za Ficdžeralda, Dejzi je neiskrena jer je naslednica sveta kapitala, čija je istina neiskrenost. Getsbi, međutim, dolazi iz puke sirotinje – iz iste onakve „doline pepela“ kakva se prostire između njegove vile i vile Bjukenanovih, kao jedan od „pepeljastosivih ljudi s olovnim ašovima“, kakvi su prikazani u Lurmanovom filmu – da se obogati samo zato da bi osvojio Dejzi. Ali, ko je ona? Ona je osoba koja ne mora da voli čoveka s kojim živi da bi joj taj život laskao, kao što ne bi mogla da živi s čovekom kojeg voli životom koji joj neće laskati. Ficdžerald ovako opisuje njen doživljaj Toma: „U njegovoj pojavi i društvenom položaju bilo je zdravlja i snage, što je Dejzi laskalo.“

Svom alter egu, Niku Karaveju, naratoru romana, Getsbijevom iskrenom prijatelju i Dejzinom odanom rođaku, Ficdžerald daje da Getsbiju uputi ove laskave reči: „Vi vredite više nego čitava ta prokleta rulja zajedno!“ Zašto? Zato što je Getsbiju novac i imanje samo sredstvo, a za Dejzi i Toma, imanje je cilj. U skladu sa završetkom romana, Klejton okončava film sekvencom koja pokazuje svu beskrupuloznost Dejzi kao predstavnice kaste naslednica i naslednika. Kod Lurmana je kraj filma potpuno drukčiji. Tom je taj koji organizuje hitnu

selidbu. Dejzi i ne zna da je Getsbi ubijen. Eto šta može da učini nesavesna, mehanička politička korektnost, ogrešujući se o klasno utemeljenu svest, koju u svom romanu Ficdžerald žestoko šiba, usuđujući se pri tom da slavi jednog kriminalca i njegovu bogatstvo, a da prezire svet veleposedničke gospode koja uljudno pljačka zakonitim putevima naslednog prava.

Kao i u romanu, i u oba filma Getsbijev ubica je predstavnik radničke klase, onaj ubogi automehaničar Vilijams, s čijom se ženom erotomanski zabavljao Tom, sve dok nije stradala pod točkovima Getsbijevog automobila, kojim je tad upravljala Dejzi. U prvom filmu, radnik s pištoljem u ruci najpre dolazi do Bjukenanovih, misleći da automobil pripada njima. Tu, međutim, u garaži ugleda drugi automobil, a zatim mu Tom, koji ga uočava, objasni da ono vozilo koje je pregazio njegovu ženu pripada Getsbiju i da je, prema tome, Getsbi ubica. Kod Lurmana, Vilijams ne dolazi kod Bjukenanovih, već odmah kod Getsbija da ga ubije. Radnik potom izvrši samoubistvo, a Bjukenanovi nastavljaju da žive životom kapitalističkih zaverenika.

Kakav bi, međutim, mogao biti jedan ideološki konsekventan kraj Ficdžeraldovog romana? Radnik dolazi do Bjukenanovih. Ubija Toma i ubija Dejzi. Zatim, otkriva da automobil koji je pregazio njegovu ženu nije njihov nego Getsbijev. Pali palatu Bjukenanovih i odlazi do Getsbija. Ubija Getsbija, pali njegovu vilu, ali će sebi poštediti život. Naravno, sve je udesio tako da izgleda kako je Getsbi ubio Dejzi i Toma, a potom sebe. On je taj koji zaslužuje samoubistvo, jer je nemilosrdno verovao da ljubav вреди kupiti. ■

Ana i Đura

Prema Zakonu o osnovnim pravima nosilaca Partizanske spomenice, njeni nosioci, učesnici NOB-a od 1941, imali su pravo na zdravstvenu zaštitu i druga prava iz zdravstvenog osiguranja, dodatak uz penziju,

nije se pojavio, i nije ga dočekala. Bio je to njihov lični poraz koji su svesno dali za našu kolektivnu pobjedu i jedan njen dan. Dok smo mi tu pobjedu uspjeli da trampimo za naš kolektivni poraz.

Adama naovamo, dobro znali šta je dobro i šta je zlo. Ali su se samo neki odlučili da se bore i umiru za to dobro. Dok mnogi, tiha većina, nisu radili ništa. A neki drugi su kod kuće zaboravili brijač i odabrali zlo.

Aleksej Kišjuhas / Fusnote

stalno mesečno novčano primanje, godišnje novčano primanje za oporavak, besplatnu i povlašćenu vožnju sredstvima javnog saobraćaja i godišnji odmor. Uzgred, ovaj kolumnista se o tim podacima obavestio sa srpskohrvatske Vikipedije. Uz zahvalnost kreatorima unosa i modernim tehnologijama, ima strašne ironije u tome što nije mogao dohvatiti svoj udžbenik iz istorije. Nije mogao, jer takve stvari tamo (više) ne pišu.

Međutim, Đurina žena i moja prababa Ana je celog života živela od socijalne pomoći. Da li zato što je tako moralo, ili zato što je na Dan republike dobila ovaj "papir" i nije znala šta sa njim, a muža joj više nije bilo. Pa ga je verovatno spakovala u kutiju i odnela u podrum sa teglama zimnice, gde se u ratu nalazila lokalna čelija za otpor fašizmu koju je napravio i organizovao Đura. I sama je nastavila sa svojom svakodnevnom bitkom za preživeli i ranjene. Kada je Ana umrla, njena ćerka i sestra mog dede je sve spakovala i odnela u svoju kuću na slično, iako manje istorijsko mesto, a Spomenica je do nas došla tek nedavno. Dakle, ništa od vile na Dedinju, ništa od jahanja popova, i ništa od ucrtavanja petokraki na čelo starim vračarskim porodicama sa potomstvom u redovima za restituciju.

Drugim rečima, u svemu tome što se provlači i podvlači pod nimalo poetsku sintagmu "vihar rata", postoje neke vrlo lične, vrlo intimne, ljudske sudbine. U razgovoru sa

Jer sada nam neki sa televizije kažu da te borbe nije bilo, da su bratstvo i jedinstvo bili laž, i da nije trebalo da vlast bude u rukama radnika, već vlasnika fabrika, i sve ostalo što nam govore. A šta je sa restitucijom za Anu Kišjuhas, čiji se muž, komunista i partizan, iz rata nikada nije vratio, a ona nikada nije imala svoj mir? Zakon o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju, kažete? Šta je sa vraćanjem ili pamćenjem ljudi koji su dali svoj život da bismo mi vodili živote vredne življenja? Koji su poželeli, a prvoborci to jesu, da njihova deca i praunuci žive u jednakosti i slobodi? Da bismo učili i predavali sociologiju i pisali novinske kolumne, na primer? Ima li tu - obeštećenja?

Stavovi na kapitalističkoj ceni danas su tvrdnje da svega toga nije bilo. Da nije trebalo, da nije bilo dobro. A ono što je zaista "bilo" bili su neki stvarni ljudi koji čekaju svoje muževe, sa svojim sudbinama kada padne mrak, a krevet je hladan. Sa kakvom umobolnom lakoćom je pojam "prvoborac" iskrivljen do sprdačine i odvratnog podsmeha nas neukih i nezahvalnih? I kakvo je to društvo u kojem su naše (pra)dede bili bolji ljudi nego mi? Internetno pretražujući celu tu porodičnu stvar, na prvim Google stranicama (jer ko još ide na drugu?) bili su forumi na kojima ljudi prodaju Partizanske spomenice svojih deda, za oko 100 evra. Na eBay, jer sad može PayPal. Imamo li prava i obraza da slavimo Dan pobjede?

Kada je ovaj kolumnista zimus posetio Dahau, rekli su mu da je lokalno seosko stanovništvo takođe dobro znalo šta se to tokom rata događa u obližnjem logoru. I prećutno su odlučili da neće misliti, ni razgovarati o tome. Postojao je ceo spisak neologizama, ispraznih eufemističkih fraza za Dahau i za ubistva i mučenja u njemu, kada su baš morali da ga spomenu na kafi u komšiluku. Kada je pepeo iz krematorijuma padao po selu kao sneg, na primer.

Naime, od Đure Kišjuhasa je danas ostala Spomenica, ali je ostalo i jedno njegovo pismo iz zatvora u Pešti - poslednje pismo čoveka osuđenog na radni logor, odnosno smrt ("Ne znam ni sam na kakav rad idemo i koliko daleko, ali toliko ti mogu reći da nije dobro"). Đura piše o gazdama i grofovima, o "nama siromašnoj deci koja pere za gospođama", o "uvek gladnima, ispečenima od sunca leti i smrznutim zimi, jer se za odelo nema novca", o "sveštenicima koji od malih nogu uče decu da je bog rekao da tako mora da bude". I dodaje: "Svako bi hteo da mu bude bolje, ali da to neko drugi za njih ostvari. A oni da ostanu krasni".

Neki ljudi, Prvoborci, velikim početnim slovom, nisu pristali na to. Iz ko zna kojih razloga, ali nisu pristali, jer su znali šta je dobro, a šta je zlo. A iz pisma jednog čoveka osuđenog na smrt, u kojem detaljno "pozdravlja" (oprašta se) svu svoju porodicu i

Devetog maja, na Dan pobjede, u selu odakle su poreklom moji roditelji je Kirbaj. I ovo je jedno od preostalih i sve ređih porodičnih dešavanja u kojima u nešto proširenom sastavu ritualno učestvuje naša preostala i sve ređa porodica. I nakon ručka, deda, egzistencijalista u podmakloj fazi straha od smrti, sasvim ispravno je poželeo da nam pokaže nagrade i priznanja koje je dobio kao radnik. Pritom se boreći sa našim bednim prevrtanjem očiju i tako nezahvalnom nestrpljivošću. U vitrini sa tom strašnom kolekcijom, koja simbolizuje nečiji trud i život koji ubrzano curi, nalazila se i Partizanska spomenica 1941. za mog pradedu, Đuru Kišjuhasa. Na Dan republike,

A šta je sa restitucijom za Anu Kišjuhas, čiji se muž Đura, komunista i partizan, iz rata nikada nije vratio, a ona nikada nije imala svoj mir? Zakon o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju, kažete? Šta je sa vraćanjem ili pamćenjem ljudi koji su dali svoj život da bismo mi vodili živote vredne življenja?

29. novembra, u Beogradu 1950. godine potpisali su je sekretar Saveza boraca Aleksandar Ranković i Ministar narodne odbrane Josip Broz Tito. U pitanju je bila verzija spomenice za pale (prvo)borce, jer se pradedu iz rata nije vratio. Znali smo da je bio predratni komunista, kao i da je zbog toga uhapšen i osuđen na smrt. Ali ne zna se tačno kako je ubijen, ni gde mu je grob, a u selu i danas jedna ulica nosi njegovo ime.

ocem, saznao sam da je naša (pra)baba Ana celog života, doslovno svako veče kada crkva oko sedam uveče zvonjavom označava kraj dana i poručuje da svi treba da završe sa poslom (a deca sa igrom) i da idu kućama - izlazila na ulicu. Stajala je ispred svoje kuće, okrenuta ka početku šora i gledala je na put. Naime, gledala je da li će se iza ugla pojaviti njen Đura. Tako pedeset godina, svako veče. Kao njen porodični ritual i dug svom čoveku. I

Jer ako već nema obeštećenja, ima li divljenja? Poštovanja, nešto bar? Slabo. Jer znamo odgovor na pitanje da li bismo mi danas bili heroji. I plašimo ga se, pa hvatamo niske krivine i udaramo ispod pojasa. Da li bismo imali hrabrosti da se prijavimo, tada kada počinje, i odemo od kuće i u šumu, boreći se za pravdu, jednakost i slobodu? Za nešto što je ispravno. Jer svi su i tada i oduvek, od

izvinjava se što neće biti tu za praznik, vidimo da dobro zna i zašto i za šta se borio. "I sada vas pozdravljam, tebe žena moja, ja odlazim u daleke krajeve." Koliko god to današnjim samozvanim i odvratnim mudracima, za čije zadnjice su se Prvoborci takođe borili, ovo delovalo naivno i banalno. Nema ništa banalno u tome kada te neko svaki dan čeka, i kada znaš da će te čekati, a tebe više neće biti. ■

Sa kakvom umobolnom lakoćom je pojam "prvoborac" iskrivljen do sprdačine i odvratnog podsmeha nas neukih i nezahvalnih?

Most Radija Slobodna Evropa

Unutrašnji nacionalizam

OMER KARABEG

O tome da li nacionalizam gubi snagu u Srbiji razgovaraju Vladimir Milutinović, filozof i urednik portala Dvogled, i Stefan Aleksić, antropolog i magistar političkih nauka.

VLADIMIR MILUTINOVIĆ

Mislim da smo briselskim sporazumom, kojim se rešavaju pitanja Kosova, na neki način zatvorili problem kolektivnih prava i verujem da politički nacionalizam više nema svoju temu.

STEFAN ALEKSIĆ

Mislim da će nacionalizam opstati kao neka vrsta nadideologije u savremenom srpskom društvu. Kosovo će nestati iz nacionalističkog diskursa, ali će biti zamenjeno nečim drugim. Jer, nacionalizam nije posledica kosovskog problema, već je upravo suprotno - Kosovo se konstruiše kao problem da bi nacionalizam nastavio da funkcioniše. Zbog toga kolega Milutinović greši kada kaže da rešavanjem pitanja kolektivnih prava nacionalizam gubi svoju temu. Nacionalizam dominira i u mikropolitikama, kao što je politika obrazovanja. I dan-danas nastava istorije je izrazito nacionalistički obeležena, da ne pominjem veronauku u školama. Proizvodimo generacije zbog kojih ćemo imati problema sa nacionalizmom koji je zapravo prodro u sve pore društva.

MILUTINOVIĆ Peti oktobar je bio prilika da se rešimo nacionalizma. Ispostavilo se da su upravo neke snage, koje su došle posle Petog oktobra, ili sa njim, kao što je Demokratska stranka Srbije, postale okosnica nacionalizma u Srbiji. Mislim da na sadašnju situaciju treba gledati kao na šansu da - kada već imamo takvu konstelaciju snaga na vrhu države i proces slabljenja nacionalizma koji se dešava već duže vreme - sahranimo devedesete kao inspiraciju nacionalizma, da nacionalističke teme zamenimo nekim drugim.

ALEKSIĆ Nisam potpuno siguran u to da postoji težnja da se sahrane devedesete. Nacionalizam u Srbiji se danas preselio sa priče o teritorijama i izmišljanja velikih nacionalnih projekata - na unutrašnju sferu. On je svoju oštricu okrenuo ka unutra zato što je pod pritiskom spolja izgubio mogućnost da nevolje koje stvara preliva na naše susede. Evropska unija je ta koja je pacifikovala Srbiju, a i Srbija je pacifikovala samu sebe zato što je u užasnoj ekonomskoj situaciji. Danas imamo užasno radikalne i nasilne politike koje su okrenute ka izgradnji nacionalnog identiteta. Imamo političke subjekte u obliku onih ultranacionalističkih Dveri, Obraza i kako li se već zovu, koji su zaista opasni. Ako oni ne žele da se nešto dogodi u Beogradu - to se neće ni dogoditi. Oni su formirali stranku i mi tek treba da vidimo kako će glasači reagovati na sledećim izborima.

KARABEG Da li mislite da su se Vučić i Dačić istinski promenili, da su drugačiji nego što su bili i da se više ne mogu vratiti onoj politici koju su vodili takoreći do pre godinu dana?

ALEKSIĆ Ja mislim da se oni nisu promenili, jer je osnova njihove politike ostala ista ona koja je bila i devedesetih godina. Oni su se devedesetih godina služili onom vrstom populizma koju je demonstrirao Milošević, a danas su otkrili da je taj populizam nešto različito. Pročitali su iz analiza javnog mnjenja, ili kako se to već danas radi, da su druge teme na dnevnom redu.

MILUTINOVIĆ Da li se nešto promenilo i da li se u suštini može promeniti - jesu li stvari metafizička pitanja koja pretpostavljaju da postoje neke esencije u Vučiću i Dačiću koje su nepromenjive ili da postoji neka konzistentna politika koju oni slede. Nije tu reč ni o kakvim konzistentnim idejama, niti je nacionalizam neka doktrina koje se ne možemo osloboditi.

KARABEG Da li je nacionalizam još uvek opasan?

ALEKSIĆ Nije mrtav, u to sam gotovo siguran, ali da je u defanzivi to sigurno jeste.

MILUTINOVIĆ I dalje ima nacionalizma, ali ja mislim da je kritična masa društva danas u stanju da se prestroji na novu matricu političkog razmišljanja.

Srbija srećom ima Vojvodinu

PROF. DR JOVAN KOMŠIĆ

Razmatrajući pretpostavke parlamentarne demokratije, 1861. godine britanski klasik slobode Džon Stjuart Mil iznosi ključnu tezu da su, „slobodne institucije gotovo nemoguće u zemlji koju čine različite nacionalnosti“. Međutim, upravo na primeru multietničke političke zajednice, koju u mnogo čemu preslikava društvena struktura današnje Vojvodine, on koriguje svoj načelni pristup na sledeći način: „Postoje čak i delovi Evrope u kojima su različite nacije toliko međusobno isprepletene da im nije praktično da budu pod različitim vlastima. Stanovništvo Mađarske čine Slovaci, Hrvati, Srbi, Rumuni, a u pojedinim oblastima i Nemci, koji su toliko izmešani kako ne bi mogli da se lokalno odvajaju; i za njih ne postoji drugi način nego da

Belodana činjenica je da su pri kraju života SFRJ, „zacarili“ moćni nacionalizmi i porivi za neograničenom vlašću republičkih elita, koji nisu mogli biti sputani jer su dobili masovnu podršku svojih naciona. Zato je postojanje AP Vojvodine, počev od imena i simbola, preko pluralnog identiteta, do institucionalno garantovanih prava, nadležnosti i odgovornosti, oduvek bilo i danas je „kost u grlu“ ekstremnim nacionalistima i fašistima različitih vrsta, pristalicama maksime o „nemogućnosti zajedničkog života“ i nasilnih homogenizacija nacije i države. Takvi su oduvek bili za to da ovde postoji samo jedna „politička narodnost“, a drugima, koji su u manjini, da se da do znanja da imaju dve mogućnosti: a) da budu nasilno ili nenasilno „progutane“; ili, b) da

gionalizacije. Za Vojvodinu i Srbiju danas su naročito važne poruke o regionalizaciji kao poluzi savladavanja ekonomsko-socijalne krize u nizu evropskih zemalja.

Naime, na pitanje: "Gde Evropa može da nađe energiju kako bi obnovila svoj kapacitet za postizanjem većeg nivoa promena i razvoja", evropska komesarka za regionalnu politiku, Danuta Hubner, 2006. godine, dve godine pre prve krize, odgovara maksimumom: Obnova - odozdo prema gore! Koegzistencija više nivoa efikasnih i efektivnih vlasti; inovacije; osnažena supsidijarnost; neuniformnost i partnerstvo, ključni su elementi takve politike razvoja.

I drugi autori i evropski zvaničnici, bez obzira što je kriza snažno „zakucala na vrata“ čitave Evrope, naglašavaju prednosti sinergijskog dejstva: a) regionalnih vlasti; b) privrednih subjekata; c) akademске zajednice i d) sociokulturološkog okruženja na svekoliko „dodavanje vrednosti“ - razvoj ljudskog kapitala; mreže formalnih i neformalnih komunikacija; inovativni sufcit; pametne specijalizacije; uvećanje konkurentnosti; brži izlazak iz krize itd.

Dakle, umesto pesimističkog zaključka o definitivnom završetku evropske „romanse“ sa integracijama, slobodama, regijama i regionalizmom, primetimo da, u normativno-političkom polju evropske demokratije, decentralizacija i supsidijarnost ostaju visoko rangirane vrednosti dobre uprave.

Argumente za takvu ocenu pružaju nam dokumenti konferencije SE u Utrehtu (2009). U njima se insistira na neophodnosti preuzimanja ministarske odgovornosti da maksimizuju efikasnost upravljanja na svim nivoima države, uključujući i obavezivanje da: „uspostavimo i/ili zadržimo efikasnu i delotvornu saradnju među akterima - centralnom vlašću, lokalnim i regionalnim vlastima, kao i njihovim asocijacijama“.

Pre skoro jednog veka veliki sociolog Luis Mamford je upozoravao na mitologiju nacionalne države „... sa svojim egoističnim shemama osvajanja, dominacije i izazivanja ratova“ i na neophodnost „preispitivanja države moći“, kako bi se u potpunosti upotrebilo „... podjednako širok suverenitet države usluga...“. Misleći na „humaniji vid organizacije“, „stvaranje jednog uređenijeg sveta, osetljivijeg na razum i adekvatnije zasnovanog na realnosti“, Mamford naglašava: „upotreba regija i svih njenih različitih potencijala, kao otvorene scene za kolektivno delovanje, zadatak je demokratske politike“.

Budući da se već dugo spotiče u rešavanju ovog zadatka, naglasicu da za razliku od nekih drugih tranzicionih država, Srbija, na pragu nove modernizacije i „stvaranja uređenijeg sveta“, srećom, ima Vojvodinu, kao evropski značajno iskustvo demokratskog upravljanja razlikama. Da je nema, morala bi je izmišljati, zarad prosperitetnije budućnosti. U našem slučaju samo treba pratiti dobre znakove istorije i poštovati realnosti života. U suprotnom, „ne piše“ nam se dobro. ■

DA NEMA VOJVODINE, SRBIJA BI JE MORALA IZMIŠLJATI, ZARAD PROSPERITETNIJE BUDUĆNOSTI. U NAŠEM SLUČAJU SAMO TREBA PRATITI DOBRE ZNAKOVE ISTORIJE I POŠTOVATI REALNOSTI ŽIVOTA

nužnost učine vrlinom i pomire se sa zajedničkim životom u skladu sa jednakim pravima i zakonima."

Samo sedam godina nakon objavljivanja ovih Milovih analiza na Ugarskom saboru o pitanju narodnosti, 1868. godine, Svetozar Miletić, zemaljski zastupnik u Ugarskom saboru, upućuje na značaj Etvešovog (Jožef Etveš - član ugarske vlade, 1865) upozorenja kako „... od srećnog rešenja ovog pitanja (narodnosti - prim. J. K.) budućnost naša zavisi“. Miletić, u tom kontekstu, kaže: „Teorija o jednoj političkoj narodnosti, i o jednom političnom narodu u državi pogrešna je.“ (Miletić 2001, 213)

Dakle, od 19. veka do danas, manje-više svi projekti izgradnje države (State building) i nacije (Nation building) suočavali su se sa delikatnim zadatkom „pomirenja države sa identitetima“, kao i izmirenjem među samim identitetima (narodnostima, nacionalnostima). Neke evropske države su takve zadatke demokratije, suverenizacije i modernizacije izvele u istim granicama. Mnoge nisu uspele da harmonizuju kulturološke razlike u sistemskom ambijentu demokratske utakmice i vladavine.

Sve navedeno na specifičan način se pojavilo kao problem, ili pak kao potvrđeno iskustvo demokratskog upravljanja kulturološkim razlikama u Vojvodini, u svim sistemima i fazama moderne državne uprave - od 19. do 21. veka.

U skoro petodecenijskoj egzistenciji bivše, socijalističke Jugoslavije, i pored činjenice autoritarne hegemonije jedne partije na vlasti, činilo se da temeljnu vrednost te države čini upravo model i praksa „istinitog izmirenja sviju naroda i narodnosti“. Nažalost, s kraja osamdesetih i početka devedesetih desilo se to što se desilo i u međunarodnim i međurepubličkim razmerama potvrdilo Milove napomene o ekstremnim teškoćama demokratskih institucija u multinacionalnim zemljama.

budu isključene - fizički i pravno - iz tkiva države-nacije.

Srećom, uprkos višedecenijskom ludilu nacionalizma, mi u Srbiji - opredeljenoj za evropske integracije - danas još imamo šansu da izađemo iz živog blata ksenofobije i latentnog ili manifestnog nasilja među ljudima i zajednicama. Snažan oslonac - vrednosni, ekonomski, bezbednosni, politički - upravo možemo da nađemo u Evropskoj uniji.

Počev od pedesetih godina prošlog veka, u deklarisanje ciljeve formiranja Evropske zajednice spadaju: 1) bezbednost; 2) mir; 3) sloboda i 4) blagostanje. Osamdesetih godina ovaj vrednosni "ram za sliku" Evrope dopunjava se sledećim pojmovima: 5) demokratija i 6) politička stabilnost. A kad je reč o aktuelnim dimenzijama evropskih prioriteta i kriterijumima za pridruživanje novih članica, jedan autor (Jozef Janin) kaže da se efikasnost, transparentnost i demokratija danas "... svrstavaju u benchmarks (repere - prim J. K.) evropskog političkog procesa". Najzad, kad je reč o ključnim vrednostima političke unije, najrelevantniji osnov za njihovo identifikovanje predstavlja tekst Ustava Evropske unije. U odredbi člana 1, tačka 2, ovog ustava (odmah iza tačke posvećene uspostavljanju Unije, a ispred tačke o ciljevima Unije) kaže se kako je Unija utemeljena na sledećim vrednostima: poštovanja ljudskog dostojanstva; slobode; demokratije; ravnopravnosti; vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina.

Izloženim idejama, koje označavaju najdublji smisao aktuelnih istorijskih procesa na evropskom kontinentu, može se, naravno, dodati još niz drugih načela, paradigmi i koncepata. Iz tog korpusa evropskih standarda izdvajam, za ovu priliku, one koji se odnose na dobru upravu posredstvom decentralizacije, supsidijarnosti i re-

Dan koga se stidi ceo grad

GRUJICA SPASOVIĆ

DOGODILO SE TO U
TREBINJU
TE STRAŠNE RATNE
GODINE. DANAS
MNOGE ULICE
I PASAŽI NOSE IME
UBIJENOG
MLADIČA SRĐANA
ALEKSIĆA

frontu. A sarajevsko Oslobođenje ga je ovako citiralo:

"Nijedna riječ nije toliko jaka da bih njom mogao opisati Srđana i djelo koje je učinio da zaštiti drugog i 'drugačijeg'. Plemenitost, ljudskost, čojstvo i junaštvo, hrabrost... samo su dio onoga što je krasilo našeg Srđu. Moja je obaveza dok sam živ da redovno posjećujem Srđanov grob i, naravno, njegovog oca Radeta. I svojoj ću djeci ostaviti u amanet da nakon mene to nastave činiti, jer sam, zahvaljujući Srđanu, danas sa njima i sa svojom suprugom", kaže Alen Glavović. Međutim, on priznaje da mu svaki odlazak u rodni grad teško pada, kao i to da već godinama tamo odlazi s tremom, ali i strahom, jer ljudi koji su zavodili teror po Trebinju i danas mirno hodaju ulicama. 'I pored svega, najteže mi je otići na

tu ostali sve do tog januara 1993, kad je većina otišla u Crnu Goru, odakle su se uglavnom raselili po svetu.

Za Trebinje je specifično i da se većina Bošnjaka odazvala 1991. na poziv za mobilizaciju tadašnje JNA. A posle njenog povlačenja iz Bosne i Hercegovine, sredinom proleća 1992. ostali su u Vojski Republike Srpske. O tome kakvi su bili borci, komandant bataljona Trebinske brigade Hercegovačkog korpusa Vojске RS Dragan Pavićević kaže:

"Ni po čemu se ne nisu razlikovali od Srba. Znači, bilo ih je i dobrih i prosečnih i loših boraca. To je i normalno, jer je reč o ljudima koji su živeli u istom gradu, u istim ili vrlo sličnim uslovima i formirali se na isti način. Što se tiče rasporeda dolaska na liniju fronta posle odmora, moram reći da su ga se, po pravilu,

Danas u Trebinju živi 45.000 Srba i jedva oko 300 Bošnjaka.

Uprkos ratu, mržnji, propagandi, mediji u svim krajevima Jugoslavije zabeležili su zločin u Trebinju. Jedan od najpotresnijih tekstova napisao je pozorišni kritičar beogradske Borbe Milutin Mišić:

"U ovih tridesetak godina, otkako sam sudbinom profesije prinuđen i da ispisujem reči poslednjeg oproštaja od bardova našeg glumišta, nisam se osećao toliko potresenim kao sada kada se opraštam od Srđana Aleksića, glumca-amatera iz Trebinja. U preključerašnjem broju Borba je, opisujući izgon trebinskih Muslimana, napisala da je među njima koji su pokušali tome da se odupru bio mladi Srđan Aleksić, koji je, štiteći svoga druga Muslimana, pao pod kundacima ispred zgrade

Čak i danas mnogi su izolovani u svojoj sredini, pa se i ne usuđuju da pod svojim imenom pričaju o događajima zbog kojih bi ih, u nekim zdravijim sredinama i vremenima, proglašavali herojima. Najgore je u onim sredinama koje Svetlana Broz zove "crnim rupama", u kojima, kako kaže, "žive pojedinci potpuno zdravih nazora, ali su marginalizovani do te mere da nemaju ni posao, ni mogućnost da normalno žive, kojima se preti, na koje se vrše atentati, čiji automobili lete u vazduh, a deca su im bez perspektive, zahvaljujući fašističkim opredeljenjima vlasti. Ti su ljudi u svojoj sredini tretirani kao izdajnici sopstvenog naroda". Kako bi rekao Ivo Andrić, "u zemlji mržnje najviše mrze onoga ko ne umije da mrzi".

Kraj u ponedeljak

Tuga i ponos: Srđanov otac Rade Aleksić i bivši predsednik Srbije Boris Tadić

Svetlana Broz, Titova unuka, autoru ovih redova pričala je kroz kakav pakao su mnogi od njih prošli samo zato što nisu okrenuli glavu i ćutali. Čak i danas mnogi su izolovani u svojoj sredini, pa se i ne usuđuju da pod svojim imenom pričaju o događajima zbog kojih bi ih, u nekim zdravijim sredinama i vremenima, proglašavali herojima

MOJA JE OBAVEZA DOK
SAM ŽIV DA REDOVNO
POSJEĆUJEM SRĐANOV
GROB I, NARAVNO,
NJEGOVOG OCA
RADETA. I SVOJOJ ĆU
DJECI OSTAVITI U
AMANET DA NAKON
MENE TO NASTAVE
ČINITI, JER SAM,
ZAHVALJUJUĆI SRĐANU,
DANAS SA NJIMA I SA
SVOJOM SUPRUGOM,
KAŽE ALEN GLAVOVIĆ

Tog 21. januara 1993, tik uz pijacu, blizu lokalne policijske stanice i kafića prepunog mladog sveta, dok su policajci sprovodili jednog mladića do kasarne, iznenada je prišao pijani vojnik i bajonetom napao privedenog. Jedan drugi mladić, koji je dotad mirno sedeo u kafiću, odmah je skočio i uleteo u gužvu, kako bi pomogao napadnutom. Dok se ovaj rvao sa napadačem, nesuđena žrtva je iskoristila gužvu i pobjegla. Tada su prišla još trojica vojnika i složno se pridružila onom sa bajonetom. Kundacima i šutiranjem pretukli su ga do smrti.

Više nije dolazio sebi. Preminuo je u bolnici šest dana kasnije, 27. januara. Lekar Stanko Buha, koji je isključio aparate na koje je bio priključen kad je mozak prestao da radi, kaže da mu nikad nije bilo teže: "Ovaj mladić je jedini čovjek o čijoj smrti sam ja odlučio, uz prethodnu konsultaciju kolegijuma neurohirurga iz Beograda i njegovog oca."

Otac je na spomeniku sinu napisao: "Umro je vršeći svoju ljudsku dužnost."

Jedan od četvorice napadača, nekadašnji karatista, otac dvoje dece i jedini kojij je, dve godine kasnije, na suđenju izrazio žaljenje, poginuo je uskoro na ratištu. Ostali su osuđeni na po dve godine i četiri meseca zatvora. Navodno, sud nije mogao da dokaže ko ga je ubio, pa je ubistvo

okvalifikovano kao tuča koja je kao posledicu imala smrt. Otac, inače pravnik, koji ne želi ni da pominje njihova imena jer neće da "ovu tragediju pretvara u ličnost", ipak kaže: "Ja se sa tom kvalifikacijom nikako ne mogu složiti, jer za tuču je potrebno dvoje. Ne mislim na njih. Više se pitam kako se osećao sudija koji je takvu kaznu izrekao."

Ubice su odavno izašle iz zatvora i sad su svi tu, jedan u gradu, dvojica u okolini. Nesuđena žrtva je pobjegla glavom bez obzira, pa sad živi u Švedskoj, oženjen je i ima dvoje dece. Otac, koji je pred rat izgubio i drugog sina kad se srušio motorni zmaj, izgradio je dve kamene fontane - jedna je u kafani, druga u obližnjem manastiru Tvrdoš. Tu su, manje-više i svi iz kafića koji, sledeni od užasa i straha pred uperenim automatima, nisu ni pokušali da se suprotstave pijanim vojnicima dok su gazili njihovog prijatelja. Svako na svoj način se bori sa demonima koje im je doneo taj 21. januar. "Za mene je tog dana umro grad koji sam voleo", rekao je jedan od očevidaca.

Dogodilo se to u Trebinju te strašne ratne godine. Danas mnoge ulice i pasaži nose ime ubijenog mladića. U Pančevu, Sarajevu, Novom Sadu, Sanskom Mostu, svi stanovnici jedne ulice u Bihacu potpisali su peticiju sa zahtevom da ulica nosi njegovo ime, takvih predloga ima i u Tuzli, Foči,

Podgorici, a uskoro će se ovom spisku pridružiti i Beograd. Proslavljeni košarkaš Dejan Bodiroga, koji je izgradio sportski centar u Trebinju, odlučio je da mu da ime nedužne žrtve, a udruženje mladih novinara Republike Srpske i Helsinški komitet građana Banjaluke raspisuju konkurs sa njegovim imenom za profesionalno izveštavanje o marginalizovanim i ranjivim grupama.

Reč je, dakle, o Srđanu Aleksiću, čija je strašna sudbina i veliki čin inspirisala reditelja Srđana Golubovića da napravi film "Krugovi" (scenario Srđan Koljević i Melina Pota Koljević, igraju Aleksandar Berček, Leon Lučev, Hristina Popović, Nikola Rakočević, Boris Isaković, Vuk Kostić), koji je već osvojio značajna priznanja na festivalima Sanders u SAD i Berlinu, a u kojem je Srđanov otac Rade Aleksić glavni lik.

Reč je, dakle, o Srđanu Aleksiću, čija je strašna sudbina i veliki čin inspirisala reditelja Srđana Golubovića da napravi film "Krugovi" (scenario Srđan Koljević i Melina Pota Koljević, igraju Aleksandar Berček, Leon Lučev, Hristina Popović, Nikola Rakočević, Boris Isaković, Vuk Kostić), koji je već osvojio značajna priznanja na festivalima Sanders u SAD i Berlinu, a u kojem je Srđanov otac Rade Aleksić glavni lik.

Reč je, dakle, o Srđanu Aleksiću, čija je strašna sudbina i veliki čin inspirisala reditelja Srđana Golubovića da napravi film "Krugovi" (scenario Srđan Koljević i Melina Pota Koljević, igraju Aleksandar Berček, Leon Lučev, Hristina Popović, Nikola Rakočević, Boris Isaković, Vuk Kostić), koji je već osvojio značajna priznanja na festivalima Sanders u SAD i Berlinu, a u kojem je Srđanov otac Rade Aleksić glavni lik.

Srđan Aleksić imao je 27 godina kad je ubijen. Bio je vrlo omiljen u gradu i vanserijski talenat u mnogim oblastima, posebno u sportu i umetnosti. Još kao osmogodišnjak postao je pionijski prvak Bosne i Hercegovine u plivanju, u disciplini 50 metara prsno. Dobio je brojna priznanja i kao glumac-amater. Poslednje je bilo na Festivalu dramskih amatera Jugoslavije u Vranju 1992. To je bila nagrada za najbolju mušku ulogu u predstavi "San ratne noći", koju su trebinski glumci igrali i onda kada je u okolini besneo pravi rat. Jedan ugledni pozorišni kritičar je o ovoj predstavi napisao: "Ovi ljudi nisu glumili, oni su sa sobom doneli komad rata ovde i prikazali nam ga ovde na sceni."

Aleksići su oduvek živeli u slozi sa svojim susedima, među kojima je bilo i dosta Bošnjaka i Hrvata. Sa prvim komšilukom, Bošnjacima Babovićima i Dizdarevićima, bili su kao braća. U Drugom svetskom ratu upravo je porodicu Aleksić "upozorenjem da se moraju skloniti jer dolaze ustaše" spasio Trebinjak Huso Cerimagić.

"Srđan je odgajan u takvom okruženju u kojem niko nije vodio računa o tome ko pripada kojoj klasi, ko ima više novca, a kamoli o nacionalnostima. Gledalo se samo na čovečnost", kaže njegov otac Rade, penzionisani pravnik i nekadašnji trener košarkaša Leotara.

Srđan je bio u vojsci, ali je, kažu Trebinjci, prvi i jedini vojnik koji je otvoreno, ispred Opštine, "zgaden onim što se dešavalo na dubrovačkom ratištu", protestovao i bacio pušku. I pre tragičnog dana, on je u nekoliko navrata odbranio svoje komšije Bošnjake od nasilnika. "Razočarani onim što se u ratu dešavalo", pričao je Rade Aleksić novinari, "Srđan i ja smo znali da u Trebinju, ipak, ne vlada kolektivno ludilo, da ne mrze svi oni koji iz straha čute, pa sam bivao vrlo ponosan kada bih od drugih, nikada od njega samog, sve više slušao o njegovim 'ratnim podvizima', koji su glasili ovako: Srđan pomogao ovome, spasio kuću onome, zaštitio prijatelja, komšiju, jednom riječju sačuvao obraz. Nekada je čak i on savetovao mene, pa se i danas često sjetim kada bi mi rekao: 'Tata, nemoj ti slučajno kavgu negdje zapodjenuti. Ovo su luda vremena, lako se po-teže oružje i lako se gine.'"

A u sudu besni advokat optuženih je glasno izgovorio: "Tako mu i treba kad je branio baliju!"

Taj "balija" Alen Glavović redovno iz Švedske poziva telefonom oca Radeta. Uvek ga poseti kad dođe u Trebinje. Obavezno obiđe i Srđanov grob, položi na njega cveće. I on je, kao i većina trebinskih Bošnjaka, bio u Vojski Republike Srpske. Tih dana bio je na bolovanju, bio je ranjen na

Srđin grob. Jezivo je... on mrtav, a ja živ iako je bilo zacrtno sasvim suprotno. Ja bih trebao ležati na njegovom mjestu, ali on to nije dozvolio", govori Glavović. Iako je rat uništio mnogo šta, on vjeruje u istinska prijateljstva, koja je sačuvao i u najtežem periodu. "U Trebinju imam brojne prijatelje koje nikada nisam, niti ih danas gledam kroz vjeru ili naciju. Tu, prije svega, mislim na drugove iz fudbalskog kluba Leotar, gdje sam igrao 12 godina. Razliku pravim samo među dobrim i lošim ljudima, te gradskoj i raji sa sela, koja je u Trebinju najviše belaja i napravila. Ali, ne smije se zaboraviti da je 90 posto gradske raje stalo u zaštitu svojih Trebinjaca. Zato i jeste svih 6.000 Bošnjaka uspjelo izaći iz grada. Jeste bilo svega, ali bilo je ljudi koji su se uspjeli oteti nacionalizmu i svemu što je s njim došlo", tvrdi Glavović. Zalosno je to što je na Balkanu nacionalnost i dalje ispred svega. Zato i napisi o mom slučaju obično glase: 'Srđan odbranio Bošnjaka'. Poznavajući tog momka, ja sam siguran da on nije stajao u zaštitu ni Bošnjaka, ni Srba, ni Hrvata... Srđan je, prije svega, branio čovjeka", kaže Glavović.

U Trebinju je do početka rata živelo oko pet hiljada Bošnjaka, a kraj krvoprolića u gradu na Trebišnjici dočekalo ih je nešto manje od hiljada. Uprkos pojedinačnim pretnjama, pritiscima, pa i rušenju džamija, oni su

pridržavali. Milenko Kukurić je rat proveo u Informativnoj službi Hercegovačkog korpusa. Na početku rata u bivšoj Jugoslaviji, kaže on, trebinski Bošnjaci su se masovno opredelili da brane svoj grad i opštinu, čiju su trećinu teritorije "okupirale regularne jedinice Hrvatske vojske". Taj deo trebinske opštine je na kraju pripao Federaciji BiH. "Do početka 1993. Bošnjake niko nije dirao, niti im je bilo teže nego Srbima. Pogotovo im probleme nisu pravili trebinski Srbi. Izgrede, u kojima su stradali i Srbi, uglavnom su pravile pridošlice - dobrovoljci. Osim toga, na remećenje odnosa u Trebinju mnogo je uticao i talas Srba proteranih iz mesta u dolini Neretve. Ni Srbima tada nije bilo lako. Uostalom, više je Srba u Trebinju stradalo od Srba nego od Bošnjaka", kaže Kukurić.

O razlozima masovnog odlaska Bošnjaka iz Trebinja postoje dve verzije - bošnjačka i srpska. Za mnoge, okidač za egzodus bila je tragedija Srđana Aleksića, jer, kako kaže predsjednik Opštinskog odbora Stranke demokratske akcije i potpredsjednik Skupštine opštine Trebinje Ervin Po-brić, "strah se uvukao u Bošnjake, većina je razmišljala šta im se sve može dogoditi, ako je ubijen Srbin koji je hteo da zaštiti svog prijatelja Bošnjaka, koji je, kao borac VRS, teško ranjen na frontu".

milicije. Mladi Srđan je platio glavom samo zato što se drznuo da od 'svojih' zaštiti druga čija je jedina krivica što pripada 'drugima'. Nastavljajući da svoju ulogu iz predstave doigrava i u životu, Srđan Aleksić je, ujedno, odigrao svoju ulogu ZA VEČNOST." Ubrzo su ovu tragediju zatrpali novi, sve brojniji, suroviji i masovniji ratni zločini. Uspomenu na Srđana nastavili su da gaje samo njegov otac, zatim "balija", nekoliko prijatelja, retki uporni novinari u traganju za "pozitivnim primerima" i pojedinci koji su odbijali da zaborave strašan događaj. Većina je baš želela da sve zaboravi. Jedni zbog sramote i kukavičluka, jer u sličnim situacijama nisu ništa učinili da pomognu i pokušaju da spreče zločin, drugi zato što su verovali da su žrtve dobile šta su zaslužile, jer su pomagale "balijama", "četnicima", "ustašama". Najuporniji traagač za ljudima koji su pomagali onima druge vere i nacije bila je i ostala Svetlana Broz, beogradska le-karka sa adresom u Sarajevu, pred-sednica nevladine organizacije GA-RIWU (The Garden of the Righteous Worldwide), inače Titova unuka. Ona je u svojoj knjizi "Dobri ljudi u vremenu zla" sakupila brojna svedočenja o ljudima koji su rizikovali, žrtvovali se da pomognu drugima. Autoru ovih redova pričala je kroz kakav pakao su mnogi od njih prošli samo zato što nisu okrenuli glavu i ćutali.

U TREBINJU JE DO
POČETKA RATA
ŽIVELO OKO PET
HILJADA BOŠNJAKA, A
KRAJ KRVOPROLIČA U
GRADU NA
TREBINJNCI
DOČEKALO IH JE
NEŠTO MANJE OD
HILJADU. UPRKOS
POJEDINAČNIM
PRETNJAMA,
PRITISCIMA, PA I
RUŠENJU DŽAMIJA,
ONI SU TU OSTALI SVE
DO TOG JANUARA
1993, KAD JE VEĆINA
OTIŠLA U CRNU GORU,
ODAKLE SU SE
UGLAVNOM RASELILI
PO SVETU. DANAS U
TREBINJU ŽIVI 45.000
SRBA I JEDVA OKO 300
BOŠNJAKA

PREPORUKA ZA PREVOĐENJE

Homo Faber reloaded

Together. The Rituals, Pleasures and Politics of Cooperation, Yale University Press 2012.

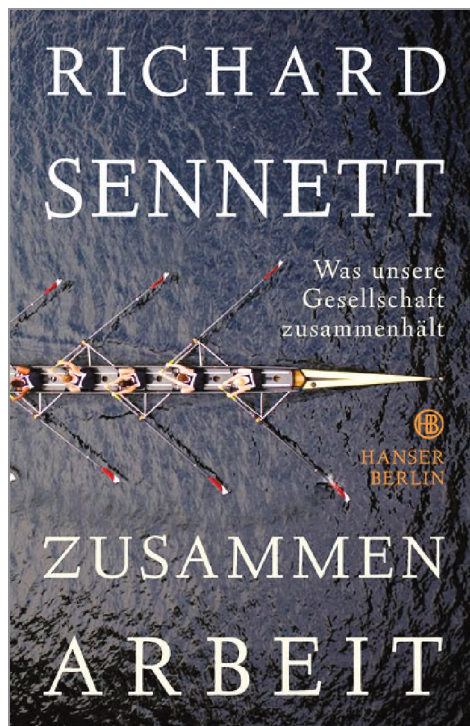
ZORAN ANDRIĆ

Richard Senet, profesor na New York University i London School of Economics, jedan od najuglednijih sociologa i istoričara ideja tvrdi da su našem vremenu - u kome tribalistički surovo vlada nejednakost i stalna konkurencija među ljudima - nasušno potrebne pouzdane i ritualizovane forme saradnje kao cement zajedništva.

Frontispis ove zanimljive knjige na savršen način ilustruje u kakvom preciznom saglasju moraju biti zamasi vesala članova tima u regati, kako bi zbir individualnih snaga bio ujedinjen u harmoničan zajednički smer i pokret. Ova vizuelna metafora zadire neposredno u srž Senetovih teza. Ričard Senet autor je svestrano hvaljene knjige *Fleksibilan čovek*, u kojoj je izložio aktuelnu kritiku fenomena otuđenja u vidu „usamljenosti“, i time se dotakao osetljive

teme kompleksnog modernog kapitalističkog društva.

U svojoj najnovijoj knjizi (Richard Sennett: *Zusammenarbeit. Was unsere Gesellschaft zusammenhält*, Hanser, Berlin 2012, ili u engleskom originalu, Richard Sennett: *Together. The Rituals, Pleasures and Politics of Cooperation*, Yale University Press 2012) autor se priključuje forumu internacionalnih debata o tome da li je čovek po svojoj prirodi predodređen za saradnju/kooperaciju ili za agresivni egoizam, odnosno šta znači takva (možda dvostruka) karakterna dispozicija u današnjim društvenim formama? Autor drži da se ljudska kooperativnost ne napaja iz unutrašnjeg etičkog impulsa, kao ni iz nužnosti koja proističe iz evolucionističko-biološke predodređenosti, već iz praktičnog iskustva zajedništva, poput onog koje vlada u zanatskim radionicama i ateljeima. Senet ovaj fenomen naziva *homo-faber-projektom*, a sebe vidi u spisateljskoj tradiciji narativne tehnike „dijaloza“ na liniji Herodota i Montenja, te veli da Montenjovi eseji „skaču sa teme na temu“, da bi na kraju čitalac „iz fragmenata sagledao mozaik“. Senet je nastojao da pribegne toj tehnici pripovedanja u nadi da će „koherentna celina“ sama od sebe nastati. Ovaj narativni postupak Senet naziva *sprezzatura*, u duhu renesansnog italijanskog autora i diplomate Kastiljonea (Baldassare Castiglione). Možda bi ovu teško prevodivu reč valjalo oprezno posrbiti kao lakoću i opuštenost. Senet nam

pripoveda sa takvom *sprezzatura*-dinamikom i narativnom opuštenošću. On veli da u velikim američkim gradovima različite etničke i religiozne grupe ne žive jedne sa drugima, već jedne pokraj drugih, u jasno razlučenim granicama. Zajedničku perspektivu Senet vidi u vaspostavljanju modela „radionica u kojima

se kontinuirano, u duhu paternalističke saradnje,“ već stotinama godina, korak po korak, izgrađuje zajedništvo.

Da li je ovaj model u vreme opštih višesmernih migracija i globalnih finansijskih kriza i potresa zaista efektivno sredstvo, ostaje hipotetičnim. Prema novim medijima Senet je skeptičan, te svim *online*-prijateljstvima i poznanstvima (*facebook*) ne pridaje poseban značaj. Kroz njih život postaje „pljosnat“, veli on. Otuda je njegova poruka apodiktična: „mi moramo biti solidarni jedni sa drugima, ne samo verbalno, već praktično“. *Occupy*-pokret ga ispunjava nadom i veli da ga borbena postojanost („tiha voda breg roni“) tog pokreta nadahnjuje. Senet je po svojoj prirodi čovek pomirljive naravi, pre tip Erazma, no Lutera. On žestoko kritikuje turbokapitalizam i *clash of civilisations* i zalaže se za uvažavanje i naporedno postojanje različitih kultura. Sve to čini iz jednog impetusa: on želi opušteno i prosveteno društvo, u kome svako od nas svojoj sreći može da stremi. U ovoj knjizi je *reloaded* duh Baltazara Kastiljonea i političkih ideja 18. veka. Uz sav respekt za oponašanje duha montenjevskog *sprezzatura* vijuganja, Senetova knjiga o patosu *homo faber* načela ostala je bez strukture homogenog mozaika koji bi objedinjavao razbacane fragmente. No i mimo tog deficita, knjiga je uverljivi apel-pledoaje za obnovu fundamentalnih formi i rituala zajedništva.

SENET JE PO SVOJOJ PRIRODI
ČOVEK POMIRLJIVE NARAVI,
PRE TIP ERAZMA, NO LUTERA.
ON ŽESTOKO KRITIKUJE
TURBOKAPITALIZAM I „CLASH
OF CIVILISATIONS“ I ZALAŽE SE
ZA UVAŽAVANJE I
NAPOREDNO POSTOJANJE
RAZLIČITIH KULTURA

Biblioteka
za ugrožene

Akcija prikupljanja knjiga za prvu biblioteku namenjenu ugroženim grupama stanovništva, koju su organizovali IPEK centar i NET knjižara, dala je sjajne rezultate, prikupljen je bogat fond knjiga, te je biblioteka svečano otvorena juče u beogradskim prostorijama IPEK centra u Vardarskoj 9. Prikupljanje knjiga koordi-

nirala je NET knjižara (www.netknjizara.rs) - jedna od najambicioznijih internet prodavnica knjiga i kulturni portal. Odazvao se veliki broj izdavača: Arhipelag, Agora, Albatros, CET, Draslar partner, Dobra knjiga, Dereta, Evro-Giunti, Ind Media, Novosti, Kreativni centar, Laguna, LOM, Propolis, Portalibris, Pčelica, Paideia, Sezambook, SO-HOGRAPH, Čigoja, Profil, Eden, KC Pančevo, kao i veliki broj ljudi dobre volje koji su odvojili naslove iz svojih kućnih biblioteka i učestvovali u prikupljanju u knjižari Portalibrisa u Skadarskoj 45.

Humanitarna akcija Znanje na dar započeta je 1. februara ove godine, sa početnom idejom IPEK centra da se pokrene inicijativa za strategiju koja će istovremeno realizovati i unaprediti nivo edukacije u Srbiji. Tokom tri meseca trajanja akcije, biblioteci IPEK centra donirano je više od 600 knjiga iz oblasti ekonomije, sporta, religije... Do danas je sakupljeno 668 knjiga, koje će činiti početni fond biblioteke koja je namenjena ugroženim slojevima stanovništva. Knjige će, naime, koristiti funkcionalno nepismeni građani, koji ne mogu sebi da priušte školovanje i usavršavanje u skupim državnim, lokalnim ili privatnim institucijama.

K. B. D.

IZ STAROG KOFERA

Privatna priča
Ivane Stefanović

Knjiga *Privatna priča* (Službeni glasnik i Arhiv Srbije) nastala je kada je kompozitorka i spisateljica Ivana Stefanović otvorila stari porodični kofer i na osnovu njegovog sadržaja rekonstruisala prošlost svoje porodice. U požutelim hartijama, dokumentima, svedočanstvima, pozivnicama, zapisima, isečcima iz novina i starim pismima skrivala se porodična istorija koja čuva svedočanstva o Milevi Ajnštajn, Lazi Kostiću i životu građanske Srbije.

Tako, recimo, saznajemo da je Ivanina baka, Milana Bota bila bliska prijateljica Mileve Ajnštajn, sa

kojom se, kao i sa Ajnštajnom, upoznala na studijama u Cirihi. Njihovo prijateljstvo trajalo je tri decenije. Osim dragocene korespondencije između Mileve i Milane i njihovih porodica, stari kofer skrivao je mnogo više. U njemu se nalazila dokumentovana prošlost srpske građanske porodice iz Austrougarske, njen prelazak u Srbiju i život njenih članova koji su postajali lekari, političari i pisci i koji su o svojim sudbinama pisali pisma i čuvali zapise.

Autorka je na osnovu sadržaja ovog kofera rekonstruisala prošlost i oživela privatnu istoriju porodice Bota i Stefanović u 19. i početkom 20. veka, osvetlila sudbine pradede Pavla Bote (oca Milane Bote), dede Svetislava Stefanovića (Milanin suprug), njihova poznanstva i prijateljstva, recimo, sa Nikolom Pašićem i Lazom Kostićem. *Privatna priča* nije roman, već prikaz prošlosti kroz pisma i druga svedočanstva privatne istorije. „Duhovno porodično blago skriveno u zaboravljenom koferu objedinjeno je u ovoj knjizi koja predstavlja one uske meandre istorije, koji oslikavaju duh, život i ljudske sudbine, zaboravljene pod nanosima važnih događaja“, ističe Ljubinka Trgovčević. Da bi bolje razumela svoje preteke koji su joj ostavili „testament“ u koferu, autorki je pomoglo i to što se pre nekoliko godina, privremeno, preselila u Rumuniju, gde je istraživala arhivu i našla dragocene podatke. Radom na ovoj knjizi, ona se našla na teritoriji istorije privatnog života koja osvetljava ono za šta tradicionalna istorija - prepuna ratova, bitaka, pobeda i poraza, nije imala vremena.

K. V. M.

Tumačenja sveta ima napretek, ali od njegovog menjanja - gotovo ništa: Milisav Savić

PORUKA U PLUTAJUĆOJ BOCI

MILISAV SAVIĆ: Autentičnost teksta garantuje pisac

DUŠAN VIDAKOVIĆ

Razgovor

Opređeljena da sa posebnom pažnjom promovira stvaralaštvo domaćih autora, zrenjaninska izdavačka kuća *Agora* počela je sa objavljivanjem izabranih dela Milisava Savića (1945), koji je u različitim ulogama na književnoj sceni aktivan bezmalo pola veka. Kao drugi naslov tog projekta objavljena je multižanrovska kolekcija tekstova *Ljubavna pisma i druge lekcije*, u kojoj Savić na otvoren i šarmantan, ali, istovremeno, i merodavan, promišljen način iz svog bogatog iskustva svedoči o mnogim izazovima u procesu građenja uspešne spisateljske karijere.

Pre dvadesetak godina u knjizi „Fusnota“, koja je po bitnim obeležjima bliska „Ljubavnim pismima...“, privukli ste pažnju podelom na „banditsku“ i „profesorsku“ književnost koju ste sada dodatno obradili?

- To je priča o tome da li se književnost stvara iz iskustva ili iz knjiga, odnosno da li su srpski pisci *dvojkaši*, *banditi*, *mangupi* ili *petičari*, *profesori*, *bubalice*. Pobili su *petičari*. Književnost se sve više shvata kao stvar znanja, manje kao stvar talenta. Kako bi rekao Niče, „Dionisa, boga bahanalija, pobedio je Apolon, bog razuma.“ No, to za našu književnost i nije loše. Postala je pismenija, otrgla se od pro-

vincijalizma. Ovo je vreme esejističkog diskursa.

Na jednom mestu iznosite stav da je piscima mnogo toga dozvoljeno i oprošteno jer „igraju na večnost“?

- Zapravo, nije im ništa oprošteno, igrali „na večnost“ ili „na trenutak“. *Igrati na večnost* - znači odricati se mnogo čega; *igrati na trenutak* - znači prepustiti se zavodljivostima dnevne, kratke slave. Piscima, čak i onim velikim, ne oprašta se služenje diktatorima, retrogradnim idejama. Mislim da većina pisaca pokušava da održi ravnotežu na klackalici između trenutka i večnosti.

Među temama kojima se rado vraćate izdvaja se istraživanje uticaja piščeve biografije na tekst koji stvara?

- Volim pisce sa lepom i čistom biografijom, ili bar sa zanimljivom. Iako je svaki tekst rezultat i intertekstualnosti, ipak za njegovu autentičnost garantuje pisac. Italo Kalvino napisao je jedan sjajan roman o smrti autora, odnosno ništavnosti biografije. Ali ipak taj njegov roman počinje i završava se rečenicom: „Vi u rukama držite novu knjigu Itala Kalvina...“

U vašoj biografiji važno mesto zauzima dobijanje i vraćanje Ninove nagrade za roman „Hleb i strah“ 1992. godine?

- Ne kaem se što sam vratio *Ninovu nagradu*, mada je to bio, verovatno, promašen čin. Bio je to moj naivni pokušaj da se zaustavi navala pljuvanja i bljuvanja u javnom dijalogu. Ali izgleda da je demokratija i to. Sad razumem Andrića što se klonio javnog života.

Bili ste urednik i direktor Prosvete duže od dve decenije, pa i u njenim najboljim danima. Kako iz te perspektive doživljavate postupak „svojske transformacije“ te izdavačke kuće, kao i Nolit, BIGZ, Rada, Narodne knjige itd?

- Ta je priča, u osnovi tužna, već ispričana. Dakle, ne vredi se vraćati na nju. Treba podržati i pozdraviti nove izdavače.

Isto tako značajna stavka vašeg „sivija“ je profesorski angažman na slavističkim katedrama nekoliko svet-skih univerziteta, od Londona i Olbanija (SAD), do Firence i Lođa?

- U moje vreme to je bila šansa za uporednu, kulturnu diplomatiju. Ali to našu politiku nikad nije posebno zanimalo. Mislim da su, u međuvremenu, mnoge katedre srpskog jezika pogasene. Mi, kao nacija, trenutno istrajavamo u svetu na negativnom imidžu.

Dve i po godine, od leta 2005, nalazili ste se i u „pravoj“ diplomatskoj službi, na dužnosti ministra-savetnika naše ambasade u Rimu?

- U svetu je mnogo više pisaca u diplomatiji nego kod nas. Naročito male zemlje drže do toga da ih predstavljaju ljudi iz sveta umetnosti. Većina poznatih južnoameričkih pisaca bili su ili jesu diplomate. Jedan mali talas naših pisaca u novijoj diplomatiji dogodio se zahvaljujući Vuku Draškoviću, kada je on, i sam pisac, bio ministar inostranih poslova.

Ne čini li vam se, ipak, da je status i uticaj pisca u društvu, i ne samo u Srbiji, danas znatno manji nego, recimo, u vreme kada ste vi počinjali da objavljujete?

- U svim jednopartijskim sistemima značaj i uticaj pisaca je veliki. Kažu da takav uticaj u demokratijama nije moguć. Mada, ne može se poreći da pisci danas kod nas učestvuju u političkom životu: drže vodeće kolumne u listovima, učesnici su političkih razgovora u udarnim televizijskim emisijama. Koliko im se veruje i koliko njihova reč znači, drugo je pitanje. Tumačenja sveta ima napretek, ali od njegovog menjanja - gotovo ništa. Što se tiče književnosti, odavno je već rečeno da se ona svodi na poruku u boci koja pluta okeanom. „Uvek će se priče pričati, pa makar i konju“, kako bi to rekao Čehov. U tome i jeste draž pripovedanja. ■

NOVI MEDIJI ADAŠEVIĆEVI ROMANI I PRIČE U ELEKTRONSKOJ FORMI

Borivoje
Adašević
**Iz trećeg
kraljevstva**

Borivoje
Adašević
Krf

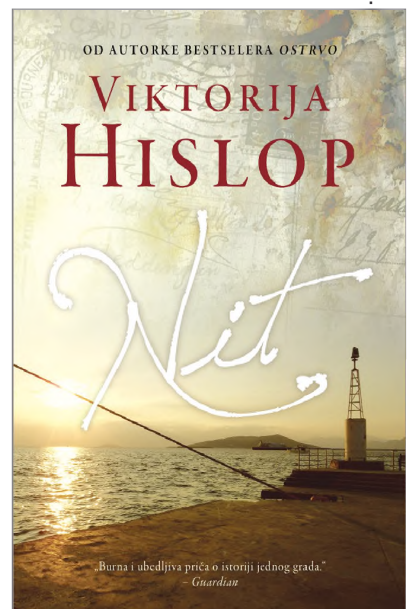
Romani *Čovek iz kuće na bregu* (2009) i *Krf* (2011), kao i zbirke priča *Ekvilibrista* (2000) i *Iz trećeg kraljevstva* (2006) Borivoja Adaševića odnedavno su dostupni u elektronskoj formi, u izdanju *Književne radionice Rašić*. Reč je o kompletnom dosadašnjem opusu ovog mladog pisca, saopštio je izdavač.

Borivoje Adašević, pripovedač i romansijer, za projekat romana *Krf* dobio je stipendiju Fonda *Borislav Pekić* 2007. godine. Njegova priča *Za tuđeg gospodara* iz zbirke *Iz trećeg kraljevstva* nedavno je uvrštena u *Antologiju najbolje evropske priče 2013*, objavljenu u SAD, pod uredničkom palicom Aleksandra Hemona. Adaševićeve priče prevedene su na engleski, francuski, mađarski i albanski jezik.

Knjige u elektronskom obliku moguće je naručiti i iz Srbije i iz inostranstva, posredstvom sajta www.krr.rs. **K. E. D.**

ČAROBNA KNJIGA NAKON OSTRVA I NIT VIKTORIJE HISLOP

Spisateljica Viktorija Hislop ima vernu publiku u Srbiji, a roman *Ostrvo*, prema kome je snimljena TV serija u grčkoj produkciji, ovdašnjim čitaocima veoma se svi-
deo. To je bilo dovoljno da agilni beogradski izdavač, *Čarobna knjiga*, objavi i novi roman ove autorke, *Nit* (prevela Jadranka Đerić Počuča). Reč je o romanu koji je, poput prethodnih, inspirisan burnom i traumatičnom istorijom Soluna i Grčke. Nadahnuta istorijskim događajima i isprepletena ljubavnom pričom, *Nit* je odlično pomoćno štivo koje nenametljivo objašnjava činjenice koje su presudno uticale na savremeno grčko društvo. Ovaj roman pomaže da se bolje razumeju dešavanja u Grčkoj u poslednjih stotinu godina i otkriju se koreni problema koje Grci imaju danas. Roman *Nit* su u Velikoj Britaniji ispratili dobre književne kritike - kritičar *Independenta* kaže, recimo, da je reč o „nadahnjujućem, neobičnom i neustrašivom pisanju, sa čvrstom podlogom sačinjenom od zamršene i kontroverzne istorije koja pridodaje ozbiljnosti ovog romana“. Kritičar *Spektejtor*, takođe, misli da je ovo štivo „složeno i čitljivo... Hislopova je odličan pripovedač jedne tako raznolike i burne priče, pripovesti o istoriji Soluna isprepletenejo pojedinačnim ljudskim sudbinama“.

V. M.

NE KAJEM SE ŠTO SAM
VRATIO NINOVU
NAGRADU, MADA JE TO
BIO, VEROVATNO,
PROMAŠEN ČIN. BIO JE TO
MOJ NAIVNI POKUŠAJ DA
SE ZAUSTAVI NAVALA
PLJUWANJA I BLJUWANJA
U JAVNOM DIJALOGU

Kiša za treći svetski rat

Kako je bilo na koncertu Depeche Mode u Budimpešti dan posle napada na Ameriku – 11. septembra 2001.

ZORAN PANOVIĆ

Elektrokanonade:
Depeche Mode u akciji

Foto: Beta

Katarina me je zamolila da joj kupim neke paprike u Budimpešti. Ča-skamo uz pljuge i kafu o paprikama (suvenirima), kad telefon. Brat mi kaže da upalim televizor jer su napali Ameriku. Znam da batica nema običaj da cirka u po bela dana. Katarina upali TV i ima šta da se vidi. Uveče, nakon što sam saslušao tadašnjeg ministra spoljnih poslova Gorana Svilanovića, kako saoseća sa narodom Amerike, spakujem se i krenem u Budimpeštu. Na koncert Depeche Mode, koji tada nije slušala i kurta i murta po Srbiji, već samo fanovi. Ja to nisam bio, ali sam ih cenio. I interesovalo me kako to izgleda uživo. I u svetu su oni tada malkice stagnirali. Ali, nakupilo se Srba po Budimpešti. Po mojoj proceni jedno tri stotine. Ozbiljna publika. I tada zaista nisam verovao da će Depeche Mode ikad u Srbiji dobiti masovnu popularnost, da bi sad pred koncert na BG Ušću bili maltene u fazi kao Red Hot Chili Peppers pred mitsku Indiju. Kao da su ih svi oduvek slušali.

No dobro. Jutro u Pešti. I Mađari pod utiskom napada na Ameriku. Neka neizvesnost u vazduhu. Da ne izbije treći svetski rat? To je tada bilo logično pitanje. Prvo po običaju u poslastičarnicu „Žerbo“ na istoimene kocke i kapučino, a onda u bioskop. Ako Peštu prilično dobro poznajete, i ne zanimaju vas šopinzi, a da bi sačuvali snagu za koncert, najpametnije je otići u kino. Ali, obavezno da film bude mađarski. Često se naleti na takav. I onda spavanje. Ja obično pogledam dva filma zaredom. Ili jedan isti dva puta. Jedino što razumem

je neko „juno potkivano“, i to mi je ostalo od starih novosadskih dnevnika na mađarskom. Posle kina, odmoran i čio, otišao sam na gulaš sa peštanskim šljakerima, onda sam našao Katarini te jebene papričice, pa zatim našao neko društvo iz Srbije u pivnici pored Vaci ulice, još malo gluvarjenja i eto nas na „Kiš“ stadionu. On ne prima više od 15 hiljada ljudi. I mnogo liči na naš Tašmajdan. Doduše, bio je dupke pun, ali DM se tada nisu ni usuđivali da zakažu koncert na čuvenom i ogromnom komunističkom „NEP“ stadionu, gde su se oprobavali Queen, Guns N' Roses i The Rolling Stones. Ponavljam, to nije bilo vreme zlatne popularnosti DM.

Sa prvim elektrokanonadama sigurno najvećeg hita Depeche Mode - Enjoy the Silence sručio se pljusak. Frontmen benda Dejvid Gan, kao ljudi pesnik Bajron, prizvao je kišu, koja je za 15 hiljada fanova značila isto što i biblijski pljusak. Možda ipak malo neočekivano, ali DM su na „Kiš“ stadionu napravili antologijski koncert, na momente gotovo mitski intoniran. Jer se sve dešavalo u toj atmosferi 11. septembra koju je austrougarski nobl u „Žerbou“ na neki dekadenti način samo pojačavao. Mada me je bioskop opustio od straha. To sam naučio od jednog mudrog Nišlijce. On je u kino unosio i pivo, jer mađarski jezik, za razliku od mene, nije mogao da ga uspava odmah.

Iako su DM pioniri i šamani elektro zvuka, ovoga puta njihovi sintisajzeri imali su rifovsku žestinu, što je koncertu umesto hermetične elektro žurke za po-

svećenike „sekte“, pružilo auru beskompromisnog rokenrol urnebesu koji je ne samo fanove benda doveo u stanje mističnog delirium tremensa. Harizmatični pevač Dejvid Gan, go do pojasa, iako često u pozi Bona Voksa, sa podignutim stalkom mikrofona iznad glave, nije patetičnim monolozima ispravljao svetske krive Drine, ili pominjao 11. 9, već je repertoarski precizno i scenski vratolomno vodio publiku kroz sada već himničnu istoriju benda. It's No Good, simultano je praćena sa puštanjem MTV spota na velikom platnu iza stejdža. Za In Your Room na platnu su, kao na oživljenom muralu, plesale ribe. Paukova mreža okićena kao novogodišnja jelka: Tako je izgledala zavesa od „bodljikave žice“ koja se spuštala sa provaljenih nebesa dajući laserskom, lajt šouu, i ostalom vizuelno perfektno odrađenom poslu kvazilitur-gijsku koreografiju.

Dve crnkinje kao prateći vokali svojim disko đuskanjem dizali su adrenalin publici, pevajući i izgledajući bolje čak i od one dve sisate plavojke koje su nekada na koncertima bile prateći vokali Bilija Ajdola (ako ga se još sećate). Dream On, izgleda je-

dina dobra stvar sa tada aktuelnog Exciter albuma, odsvirana je pomalo rutinski u prvom delu koncerta, kako bi se što više manevarskog prostora ostavilo za antologijske hitove sa albuma Violator, Black Celebration i Ultra. Za bis su tempirani Black Celebration i Never Let Me Down, što je hipnotisane fanove dovelo u stanje koje bi se najpre dalo okarakterisati kao spiritualni orgazam na kiši. Deo snošaja sigurno su bile i Walking In My Shoes i Policy of Truth. To mi je rekla jedna cura pored mene. Na engleskom lošijem čak i od mog. Pokisla sojka kao da se sva pretvorila u erogenu zonu jer je nju uzbuđivala neka pocinkovana krema koja se presijavala sa Ganovog pokislog tela.

Da li zbog sugestivnog „Godzila u Nju-jorku“ utiska koji je kružio Budimpeštom, koncert je imao i bar podsvesnu apokaliptičnu intenciju. Od 15 hiljada fanova malo je ko mislio na sudnji dan koji je DM falanga neočekivano i nesvesno najavila. U igri koincidencija. Srećni i pokisli otišli su na pivo, mađarske perece, po majicu i ostale suvenire benda, pa kud koji mili moji: Pored Srbije, hodočasnika je bilo i iz Hrvatske, Slovenije, Slovačke, Rumunije.

DM je velika sekta sa članstvom „jezuitskog“ fanatizma, koja uz to ume i dobro da se zeza.

Sad je to čist populizam. Ali zar to i nije cilj. Njegovo veličanstvo sintisajzer. Baš tako. Svaki novi DM album i koncert iznova vas prenu i vrate u „pakao samosvesti“, kako bi to rekao jedan drugi šaman – Tom Jork iz Radiohead.

ZA IN YOUR ROOM NA PLATNU
SU, KAO NA OŽIVLJENOM
MURALU, PLESALE RIBE. ZA BIS SU
TEMPIRANI BLACK CELEBRATION
I NEVER LET ME DOWN

Belavista

Novom, što je, dakako, sud u koji uleću advokati i uglavnom srećni izlaze sa svojom klijentelom, ruski je veoma zastupljen sred svih naših i „njihovih“ jezika. No, čuje se vežbanje učenika Muzičke škole, što je nekadašnja Učiteljska škola „Preparandija“, od 1925. do 1941. (vidim moju majku Sonju, koja, sa ostalim učenicama, dolazi iz Kotora na biciklu).

Zauzimam „svoje mesto“ u kafeu, odmah pored Svetoga Arhandela Mihaila na Belavisti.

Nekom je u Herceg Novom naspelo, i ime mu se zna, ali uskoro se u razgovoru odbacuje teza da to samo neki „ludaci“, ili „naša deca“, ili „pojedini elementi“ imaju

kada se i kako, u more, sa ponte, fundala deca, a kada su se i kako pred dečja imena stavile nacionalne pripadnosti, pa tako bude da Srbin tumba Crnogorca, ili obrnuto, što je sa stanovišta jedne strane sasvim u redu prema drugoj, „koja je sve to i zaslužila“, a sa druge, demokratski rečeno, to nije duh tolerancije, spada u „govor mržnje“, tela, i nikako nije u duhu evroatlantskih integracija.

„Zasedanje“ na Belavisti traje. Evo, Komse Prlić „na vrhu Herceg Novog Belavista“, a na vrhu Belaviste Komsa, evo i Gorana Vukčevića, keramičara mediteranskog, tu je i Bono, rezultat „referenduma“ je da se ime galerije „Josip Bepo Benković“ promeniti ne sme. ■

Borka Pavićević / Glava u torbi

Popeti se u dom Ljiljane i Konija Dufgrana u Herceg Novom znači videti sa jedne strane Boku kotorsku i Lovćen, a sa druge Belavistu, gornji gradski trg, stecište i crkvište (sveti Arhangel Mihailo, pravoslavna crkva, na koju je levo gore od ulaza „priheftana“ srpska zastava). Taj trg stecište je gradskog života, pa onako kako to već biva, jedni zasednu, drugi prisedaju, pitaju se za zdravlje i ostalo (šta to bi noćas, iseljavanje apoteke iz ideoloških razloga, vlasnik, crkva protiv civila i malih privrednika, ili iz „liberalno kapitalističkih“, zbog neaplativosti kirije i ostalih gradskih dažbina, a biće da je i jedno i drugo. Tako je trg dobio policu iz apoteke.)

Kada se sa Belaviste stepenicama siđe dole kroz Sahat kulu, eto nas na drugom trgu, gore je crkva, dole je banka, Crnogorska, a i pjaca, i taj trg ima svoj društveni život, svoje zasedanje, kao što ga ima i gradska kafana, do koje je još malo ulicom, takvom kakva je bila oduvek, sija se i po danu i po noći. I u gradskoj kafani sede analitičari i kritičari, ali i oni konstruktivni, tri su dame u rano jutro, subotnje, isripovedale istoriju donesenog kolača. A kuća koja se izdaje - dva su stana prijavljena, a što bi prijavljivala treći i četvrti kada to niko živ ne čini, „što da ja budem najveća budala“, vidiš kako se i drugi „snalaze“, nešto treba i poštenom čoveku da ostane, i ovako ovi uzeše sve.

Park, mediteranski pravi, sve bilje podneblja raste u njemu, šta je tako zvučno, ptice, i mirise, Madlenini kolačići, u kaskadama se proteže do mora, šetališta. Jedan čovek pokušava jednom metlom i kantom da održi situaciju, venjak je tu bio, odrina velika, gusta, hlad je, i mir. Po zemlji se slaže sve što sa grana otpadne.

Park „Boka“ je „botanički vrt Jadrana“, još 1908. u centralnom delu grada zajedno sa hotelskom zgradom, koja je srušena u zemljotresu, „osnovan“ je park odomaćen kao „Park hotela Boka“. To je retka zelena oaza mediteranskog bilja u kojoj je preko osamdeset vrsta biljaka poreklom iz trop-

skih i sutropskih krajeva. Dominiraju različite vrste palmi, te visoke i vitke vašingtonke iz Južne Kalifornije. Datule sa Kanarskih ostrva, kao i datule iz Arabije i Sjeverne Afrike, brazilske kokos palme. Zimzelene magnolije, aralije i sukube. U sredini parka visoka odrina sa puzavicama glicinije. U samom središtu parka je fontana sa skulpturom boginje lova, rad vajara Petra Palavičinića (1988-1958). Cjelokupan park je formiran na relativno strmom terenu i stoga je praviljen terasasto, u baroknom stilu, sa vidikovcem sa koga se pruža pogled na ulaz u Bokokotorski zaliv, Lusticu, Njivice, Žvinje, Igallo...

Kakvi behu rezultati onog čuvenog konceptualističkog rada, kada je Ministarstvo za turizam ili ekologiju Crne Gore na vrh Lovćena pozvalo dvanaest umetnika i teoretičara da sede dvanaest sati i da nakon toga kažu šta treba učiniti kako bi sve to unaokolo bilo lepše i bolje i primamljivije, atraktivnije, vizibilnije, transparentnije, upotrebljivije.

I dobili su odgovor, posle dvanaest sati posmatranja, bio je jednoglasan „Ne činite ništa“. „Do nothing“.

Kada se siđe na šetalište, ili u marinu, ili u plivački klub, ili među restorane, ili pored muzika, tu je kuća Voje Stanića, kažu kako rano ujutro u jednom kafiću, a pred spavanje, u drugom, preko puta njegove kuće, kamene, razvio se plivački klub, koji, naravno, ima i restoran, a noću svetli u bojama koje Vojo ni sanjao nije. Nekadašnja željeznička stanica, u nekoj formi „po zakonu“ trebalo je biti kulturnim centrom, i filmskim, autora i „animatora“ Emira Kusturice. Tako je i počelo, koliko vidim kafedžije čiste i iznose stolove i stolice, nameštaju se za sezonu, još nema muzike, ali će je sasvim izvesno biti, i to će kamen izdržati.

Sada nazad do Belaviste, uz brdo, uz grad, stepenicama, kroz tunel koji je, što bi se reklo, i nužnik, to je sada proboj do ceste, gde morate veoma paziti, jer je „magistralna“, i kada sve to savladate, eto vas u mirisu Herceg Novog, između bašta i kuća. Ako savladate betonsku konstrukciju ruskog doma za koji ne znate da li je bolje da stoji, kao takva, kao spomenik jednog vremena u kome je sve bilo moguće, ili da je to čudo završeno, bićete nagrađeni urbanom celinom što je čini trg i crkve, Sv. Leopold, 17-18. vek, i Sv. Jeronim, 17-19. vek, te jedno od najlepših zdanja u Herceg

takav naum koji se sastoji u preimenovanju galerije „Josip Bepo Benković“ u „Gradski muzej i galerija“. „To je samo početak preimenovanja svih tih ideoloških tvorevina“, kažu iz koalicionog partnera vladajuće koalicije u Herceg Novom, „Nova“ se partner zove „svidalo se to nekome ili ne“.

„Cijeli svet se ponosi antifašizmom, i ukidanje imena Josip Bepo Benković iz naziva hercegnovske galerije je kulturno, i prije svega moralno nasilje“, kazala je za portal Analitika poznata crnogorska istoričarka umjetnosti i likovna kritičarka Olga Perović. „Riječ je o nekulturi nezahvalnih ljudi. Pa to je bila kuća porodice Benković, koju je narodu zavještala majka Josipa Benkovića“

Josip Bepo Benković bio je revolucionar, antifašista i umetnik, streljan je na Banjici 1943.

Ali „mi ćemo promeniti sve“, kažu „Novi stari. Ili „mi ćemo ih sve promeniti“.

U Benkovićevu galeriji izlagali su: Petar Lubarda, Milo Milunović, Risto Stijović, Mića Popović, Milan Konjović, Vojo Stanić, Dado Đurić...

„Saznavši za prisustvo članova Mjesnog komiteta KPJ i rukovodioc Orijenskog partizanskog bataljona, neprijatelj je 21. januara rano ujutro sa stotinak vojnika i oko 50 četnika Grahovskog bataljona i 150 nacionalista antikomunističkog bataljona, opkolio i napao grupu ilegalaca u Podima, zaseok Tušupi. U neravnopravnoj borbi poginuli su četiri člana Mjesnog komiteta, Nikola Đurković, proglašen Narodnim herojem, Savo Ilić, proglašen Narodnim herojem, Danilo Dašo Pavičić, proglašen Prvoborcem NOR-a i Stjepo Šarenac, proglašen prvoborcem NOR-a. Nakon pogibije članova Mjesnog komiteta, četnici su na glavnom trgu u Herceg Novom zaigrali „krvavo kolo“, veselili se smrti bokeljskih rukovodećih komunista vjerujući da je za sva vremena osigurana vlast okupatora i izdaje.“

Glavni trg, čini se da je onaj u dnu stepenica od Sahat kule, između Crnogorske banke i pijace.

„Krvavo kolo“ je tajno snimio Luka Ćirigović kroz skure prozora.“

„A što si ti ovde došla“, reče mi jedan vlasnik kafića u priobalju na pitanje „može li barem rano ujutro sa tom muzikom malo tiše, malo tiše, samo malo tiše“.

Šta da mu kažem ko je i kada otišao, i ko je i kada došao, i ko će još da ode, a ko da dođe. I kada je more postalo „voda“ i

Kakvi behu rezultati onog čuvenog konceptualističkog rada, kada je Ministarstvo za turizam ili ekologiju Crne Gore na vrh Lovćena pozvalo dvanaest umetnika i teoretičara da sede dvanaest sati i da nakon toga kažu šta treba učiniti kako bi sve to unaokolo, bilo lepše i bolje i primamljivije, atraktivnije, vizibilnije, transparentnije, upotrebljivije. I dobili su odgovor, posle dvanaest sati posmatranja bio je jednoglasan. „Ne činite ništa“. „Do nothing“

„A što si ti ovde došla“, reče mi jedan vlasnik kafića u priobalju na pitanje „može li barem rano ujutro sa tom muzikom malo tiše, malo tiše, samo malo tiše“

Piše: Momčilo Đorgović

Dačić i Vučić su se odlučili za šokantna buđenja, uostalom, za zamajavanja i uspavlivanja materijala više i nema. Od vremena Latinke Perović i Marka Nikezića nije se pokazala takva beskompromisna politička odlučnost da se Srbija privede modernim vremenima

Nesumnjivo je da se palanačko-politički mentalitet, bar u Srbiji... lagodno reprodukuje u komunizmu i socijalizmu, monarhiji, oligarhiji ili demokratiji. Krajem dvadesetog veka taj duh je uspeo da pobedi svaki istorijski razum.

Živorad Žika Minović, 2004. godine

U knjizi „Politička palanka“ Živorad Minović je opisao politički život Srbije između 1965. i 1971. godine

Živorad Žika Minović

KAKO JE PALANKA POJELA SRBIJU

Da, Srbi moraju u Evropu. Ali, da li su spremni da se promene? Pre nego što ih televizija, alkohol, bensedini i loša prošlost ne dokusure? Prodato je dvadeset i jedan milion kutija lekova za smirenje prošle godine, oko dva miliona građana su korisnici. Peto mesto u Evropi po konzumiranju alkohola. Sedam sati blejanja u TV ekrane. Korupcija je način života, lopovskom privatizacijom uništena privreda, pravosuđe pod sumnjom. I da ne moramo u Evropu, i da sutra te Evropske unije ne bude, za Srbiju je neodložno, radi opstanka, radi spasa, da se hitno menja.

Dačić i Vučić su se odlučili za šokantna buđenja, uostalom, za zamajavanja i uspavlivanja materijala više i nema. Od vremena Latinke Perović i Marka Nikezića nije se pokazala takva beskompromisna politička odlučnost da se Srbija privede modernim vremenima. Borbu protiv parazitskog načina života a za društvo rada i bogatstva, Latinka i Marko su izgubili. Izgubili smo je zajedno sa njima. Manje je važno što su njihovi pokušaji bili u okviru jedne partije, kao što bi i danas trebalo da bude manje važno što nalog dolazi iz saveza koji će takođe možda sutra nestati. Treba iskoristiti podsticaj, ruku koja se pruža i polje koje se otvara. Ako tada nismo umeli da to iskoristimo, da li ćemo danas? Da li će Dačić i Vučić uspeti da mobilišu društvo i institucije za savladavanje parazitskog životnog stila uvežbanog pola veka?

Hajdemo u vremeplov i otputujmo na poprišta nekadašnje borbe između modernih i konzervativnih. Zar je moguće da su se zaostalost i siromaštvo mogli odupreti eliminaciji? Kakvim to snagama? Vremeplov su nam knjige novinara Živorada Žike Minovića.

Dr Živorad Minović bio je prvi čovek vodeće srpske novine Politike deset godina, od 1985. do njegovog hapšenja 1995. godine. I akter i žrtva u žrvnju srpskog politikanstva, nezaobilazni svedok raznih muvanja, manipulacija i kombinacija. Odlikovan je ordenom rada sa zlatnim vencem, dobitnik je dve nagrade UNS - „Svetozar Marković“ (1971.) i „Dimitrije Davidović“ (1989.). U knjizi „Politička palanka“ (drugo, dopunjeno izdanje 2008.) opisao je politički život Srbije između 1965. i 1971. godine. To su bile naše, slatke šezdesete. Kako je u post-titovskoj fazi došlo do puča na Osmoj sednici i do uspostavljanja Slobodana Miloševića kao vođe, Minović piše u knjizi „Gojko i Pavle“ (objavljena 2007). To su bile „trijumfalističke osamdesete“. Šta je sve vlast u Srbiji htela i mogla da radi sa medijima, i preko njih sa nama, iz prve ruke saznajemo u knjizi „Dan počinje sa Politikom“ (2008). To su bile „gorke devedesete“. U „Uličnom biografu“ (2010), za sada poslednjoj knjizi, Minović polemise sa knjigom Slave Đukića „Političko groblje“, iznosi niz zanimljivih detalja iz njihovih karijera i političkog života. To je bio „kiseli početak milenijuma“, kada su mnoge maske pale.

Već pola veka u Srbiji je besomučna borba za vlast i oko vlasti. Upozorenja Marka Nikezića krajem šezdesetih da je „bitna podela rada, a ne podela vlasti“ retko je ko čuo. Vlast u Srbiji je izvor lakog, bezbrižnog i raspojanog prirodnog života. Oni koji su držali da je ona sredstvo zauzdanja prirodnih nagona i njihovog civilizovanja - nisu se mogli dugo održati. Sve što se kasnije, krajem osamdesetih i devedesetih, dogodilo i gurnulo Srbiju na sporedan kolosek imalo je svoju pripremu šezdesetih. Tih godina, posle dugogodišnje čvrste ruke partije i države, počinje demokratizacija i otvaranja Jugoslavije, pa i Srbije. Kako nam Minović otkriva u „Političkoj palanci“ Srbija dobija moderniste, ali su se probudili i svi malovaroški đavoli.

Živorad Minović, tada mlad i ambiciozan novinar, sa verom i željom da menja svet, putuje po Srbiji i izveštava za Politiku o raznim „slučajevima“ (tada se nisu nazivali aferama), o sukobima među opštinskim vrhuškama. Od Požarevca, preko Lazarevca, Kraljeva, Čačka, Surdulice, Loznice, Tutina ređaju se groteskni „slučajevi“ povampirene nušičevske pozornice. Na partijskom vrhu pojavilo se nekoliko rukovodilaca koji su bili, kako Minović ističe, „intelektualno nadmoćni i sa originalnim idejama za drukčiju Srbiju“, a nasuprot njima bili su predsednici opština „na vezi“ sa državnim organima, vladom i narodnom skupštinom, birokratizovani i konzervativni. Avangardno i liberalno partijsko rukovodstvo želelo je da se mono-

VEĆ POLA VEKA
U SRBIJI JE
BESOMUČNA
BORBA ZA
VLAST I OKO
VLASTI.
UPOZORENJA
MARKA NIKEZIĆA
KRAJEM
ŠEZDESETIH DA
JE „BITNA
PODELA RADA, A
NE PODELA
VLASTI“ RETKO
JE KO ČUO.
VLAST U SRBIJI
JE IZVOR LAKOG,
BEZBRIŽNOG I
RASPOJASANOG
PRIRODNOG
ŽIVOTA. ONI KOJI
SU DRŽALI
DA JE ONA
SREDSTVO
ZAUZDANJA
PRIRODNIH
NAGONA I
NJIHOVOG
CIVILIZOVANJA -
NISU SE MOGLI
DUGO
ODRŽATI

poli i čaršija prevaziđu privrednim inicijativama i konkurencijom na tržištu. Marko Nikezić je govorio: „Mogu neki govoriti da smo mi u Srbiji stranka industrije, ali neka jača industrija, kakve će garniture da se smenjuju nije važno za Srbiju, pa ni za Jugoslaviju...“. Upravo od takvog razvlašćivanja strepela je birokratija. Lokalni narodni tribuni u sprezi sa „zaslužnim drugovima“ sa Terazija grčevito su se borili da im pod kontrolom budu direktori, preduzeća - sve ono gde je bilo novaca i radi čega se iz republike mogla dobiti pomoć. Predsednik je smatrao da je normalno da bude generalni direktor svim radnim organizacijama u „njegovoj“ opštini. Dok su u Požarevcu trajali okršaji između Jankovca i Brankovca, za dve godine je fabrika „Morava“ napustilo 90 inženjera, njihova stručnost se nije uvažavala. Slično je bilo i u dugim preduzećima. Niko se nije uzbuđivao da li će preduzeće da radi sa gubicima ili sa dobitcima. Rezonovalo se: pošto smo veliki, država neće dopustiti da propadnemo. Godinama su se štimovali bilansi, a niko nije odgovarao. Lideri iz državne strukture, ističe Minović, gotovo svi, imali su ambiciju da imitiraju poznate ličnosti iz srpske istorije. Bili su to voždovi, Miloši, Sindelići, vojvode, onako kako su ih oni razumeli i voleli ne bi li svoju bahatost i moć rojalizovali. Istovremeno, rasli su gubici u privredi, plate su bile sve tanje, širilo se beznađe, a bujanje nekulture pratilo je propadanje kvaliteta civilizovanog života.

Kucnuo je čas za uzavrelo malovarošku megalomaniju. Metode rada su bile pretvorstvo i podmetanje. Osvanula je sloboda i pokuljale su intrige. Ređali su se „slučajevi“, sprege raznih mesnih i zavičajnih autoriteta, komedijske zloupotrebe demokratske procedure. Umesto da sve krene da se razvija, da se podstakne preduzetnost - sve je počelo da šlajfuje. Zahtevi da se Srbija modernizuje i uvedu nove institucije otkrili su da je ona duboko konzervativna. Latinka Perović je tada govorila: „Prepoznaje se čitava jedna politička struja koja je mogućnost opstanka videla u lokalističkoj zatvorenosti (u osloncu na zaostalu autarhičnu privredu, u povezanosti sa nezadovoljnicima raznih boja)... Smisao je menjanje odnosa, prakse, mentaliteta. Priznaćete da je to najteže. Ali to je jedino što ima ukus novog i što ne dopušta da našim organizacijama i ljudima zavladaju umor i ravnodušnost“. Ipak je Novo izgubilo. A Marko Nikezić: „Moramo odlučnije zaratiti sa tradicijom da pojedinac bude institucija... Mi imamo dosta skromnu tradiciju demokratskih institucija... mi govorimo o jedinstvu sveta, a zarobljenici smo minijature autokratija koje nevidljivo, ali izbliza i čvrsto, stežu svakog, a naročito one koje bi želeli da nešto menjaju“. Zagrljaj lokalističkih Terminatora postao je srpski horizont.

U filijali Službe društvenog knjigovodstva u Leskovcu pet godina trajali su sukobi, sumnjičenja, intrige koje su se proširile na celi grad. Sve se zaoštrilo kada je raspisan i treći konkurs za direktora filijale. U sukob su se umešali opštinski rukovodioci i Centrala SDK za Srbiju. Ljudska netrpeljivost je bila beskonačna: ispisano je na hiljade stranica zapisnika, magnetofonska traka sa samo jednog sastanka bila je dugačka oko trideset kilometara. Direktor Centrale Hilnija Hasanagić dao je izjavu novinarima na 16 kucanih strana: „Frakcionaška grupa kojoj se vlast bila osladila, a već je dotle bila stekla i iskustva u smenjivanju direktora, želela je po svaku cenu i novog direktora da stavi pod svoj uticaj. Kada se on tome odlučno usprotivio oni su mu već na probani način stvarali nepodnošljive uslove da bi ga što pre oterali iz filijale...“. U politikanstvo padaju celi gradovi. Tako novinari zadihano javljaju iz Kraljeva: „Nije to nikakva tajna, a nije ni nepoznato, da je 13 sekretara sreskih komiteta otišlo iz Kraljeva sa debelim „dosijeima“, optužbama, „repovima“, uz izjave, provere, napade, odbrane, žalbe i mnoge stranice pisanog materijala. Koreni, dakle, tih nesporazuma koji su danas poprimili formu „igre donom“, saplitanja, podmetanja, obezvređivanja i dezavuisanja, veoma su duboki... Razbuktavanje sitnih strasti, borba za položaje, surevnjivost i malograđanski konformizam, odvukli su u politikanstvo gro ljudi ovog grada i duboko ga inficirali. Dosadašnja trka, obračuni, konfrontacije i zaslepljenost malim strastima, doveli su do neke vrste političkog košmara i zbunjenosti“.

POSLE LATINKE I MARKA O MODERNOJ SRBIJI SE ZAČUTALO. KONZERVATIVNA POBUNA PROTIV MODERNOSTI KONAČNO POBEĐUJE. PALANAČKO-POLITIČKI MENTALITET, USTVRĐUJE ŽIVORAD MINOVIĆ, DOBIJA SVOJE PERJANICE IZ POŽAREVCA. OKO NJIH SE OKUPLJAJU POHLEPNI PROFITERI. DOTADAŠNJE VREDNOSTI TONU, SREDNJA KLASA I NJENE VREDNOSTI NESTAJU

Teško se utvrđuje ko je kriv, odgovornost se izbegava. Suparnici koji su digli mulj čuvaju jedan drugog, ne žele raščavljivanje, odgovara im da bude još mutnije. Izjavljuju da su „svi oni u privatnom životu dobri drugovi, ali se principijelno ne slažemo u vođenju politike“. Naravno, iza „principa“ je čitinski interes i blokada cele opštine. Pisci malograđanina i opisuju da se on čas prikazuje kao sentimentalno jagnje, a drugom prilikom kao vuk i grabljivac. U Vlasotincu za jednog rukovodioca su govorili da je u stanju da „zavadi dva kamena na putu“. Za sitne stvari upotrebljavale su se krupne reči: etatista, ekstremista, karijerista, frakcionaš, kontrarevolucionar... Vreme kadrovanja bilo je praznik za izvičavanje svih nijansi palanačkih strasti. Održavani su tajni sastanci uz poker i roštilj po kafanama, obavezne pevačice su svojim podvriskivanjem tom sumraku dodavale kobnu notu, uhode su išle od kuće do kuće, po sokacima domundavanja, organizovani su lokalni procesi, neposlušni su otpušteni sa posla. „Novi“ su dizani u nebesa, postajali „prijatelji naroda“, a „bivši“, ukoliko nisu ostajali u igri, bacani su u politički karantin i bili bi degradirani (nije im dopuštano da uđu u zgrade institucija u kojima su koliko do juče bili na čelu). Demokratija za srpsku provinciju bila je očaravajuća reč, bila je procedura iz koje su se izvlačila demonska zadovoljstva.

Političkih sukoba, konfuzija i „slučajeva“ bilo je najviše u nerazvijenim opštinama. Od 105 opština u „užoj Srbiji“ nerazvijeno je bilo osamdeset, u njima je tada živelo oko dva miliona stanovnika. Posle ukidanja Republičkog fonda za razvoj nedovoljno razvijenih područja (1965. godine), kada su prestale da se „dele pare“, u njima se javljaju teški ekonomski problemi sa „političkom dimenzijom“. Predsednici opština su i dalje kucali na vrata republičkih ministarstava. Nisu mogli da se pomire sa time da su im država, zajednica „okrenuli leđa“. Bili su nezadovoljni što im se ne omogućava da žive kao u razvijenijim opštinama, kao u Beogradu. Odgovornost za njihov „bolji život“ nosila je država, a ne oni. Šta oni mogu što se kod njih životari? Šta su oni krivi što su tu rođeni? Zar ne treba da svi budemo jednaki i siromašni? Ko će da čeka razvoj jakih ekonomskih centara, nama treba odmah - „daj nam danas!“ Minović primećuje da je „gotovo svaka opština imala spremne i opravdane argumente za traženje društvene pomoći, intervencije, ali ne i prave programe ekonomskog prosperiteta“. Opsednutost intervencijom šire zajednice demobilisala je sve političke snage op-

ština. Sami sebe su amnestirali od upotrebe pameti i poslovne snalažljivosti. Uvežbavalo se omiljeno srpsko plakanje da je neko drugi dužan da reši njihov problem, a ako to ne uradi ili traži od njih da oni to urade, onda ih mrzi. Tada se očekivalo od sreza, republike, federacije, od bogatijih republika, a danas se gaji tiha nada da će ta Mater dolorosa biti Evropska unija.

Latinka Perović je u Požarevcu na završetku jednog „slučaja“ rekla: „Naglašavanje privrednih problema je veoma značajno za izlazak iz političkih odnosa i idejne konfuzije, mentaliteta palanke, malograđanštine, koji se, prirodno povezuju sa nacionalizmom...“

Posle Latinke i Marka o modernoj Srbiji se začutalo. Tito je prvog čoveka srpske partije predložio opisom: „Dajte onog lepog, zalazanog, profesor, čini mi se sa Ekonomskog, što liči na konobara...“ Tihomir Vlaškalić je 11 godina bio senka, ni dužeg „liderstva“ srpskom partijom, ni nezatnijeg dela. A zatim Nikola Ljubačić i Slobodan Milošević široko otvaraju političke dveri masama iz palanki, i uz pomoć pisaca i novinara pretvaraju ih u „narod“ („Dogodio se narod“). Konzervativna pobuna protiv modernosti konačno pobeđuje. Palanačko-politički mentalitet, ustvrđuje Živorad Minović, dobija svoje perjanice iz Požarevca. Oko njih se okupljaju pohlepni profiteri. Dotadašnje vrednosti tonu, srednja klasa i njene vrednosti nestaju. Na sceni su mase sa kojima je lako manipulirati, koje imaju iskrivljenu svest o svetu. Ni njihovi novi lideri nisu hteli da budu upućeni. Minović je zapisao: „Prisustvovao sam razgovoru Mihaila Gorbačova sa Slobodanom Miloševićem kada je, 16. marta 1988, Gorbačov posetio Beograd. Stekao sam utisak da se tadašnji lider KPSS celo vreme čudio toj samodopadljivosti i samouverenosti Miloševića, koji ni jednom rečju nije pomenuo ono što je bila glavna preokupacija sovjetskog lidera: otvaranje nove epohe na Istoku. Nagoveštaj tih istorijskih promena kao da nije imao odjeka na Andrićevom vencu u Beogradu“.

Opstanak i progres nisu mogući ukoliko baš u ovom trenutku Dačić i Vučić ne uspostave pokidane veze sa velikim silama, a zatim stvore uslove za modernu Srbiju. U proteklih pedeset godina, to su samo tri godine, i to toliko davno, pokušavali Marko Nikezić i Latinka Perović. Nikezićeva opomena i dalje je aktuelna: Ne stvarajmo od pojedinaca institucije, stvarajmo industriju, a kakve će se garniture smenjivati - nije važno.

Market

XXK

BIBLIOTEKA
XX VEK

www.bibliotekaxxvek.com

XXK

ardžun apaduraj kultura i globalizacija

Ardžun Apaduraj KULTURA I GLOBALIZACIJA

Prevela s engleskog

Slavica Miletić

Prvo izdanje: 2011

Str. 328

Cena: 700 din.

„U vreme mog detinjstva u Bombaju iskustvo modernosti dolazilo je pre svega kroz čula i bilo uglavnom preteorijsko. Video sam i omisao modernost čitajući Life i brošure američkih koledža u biblioteci Američkog informacionog centra, gledajući holivudske filmove B (pa i A) produkcije... Zatim sam krenuo putem koji me je odveo na Čikaški univerzitet, na mesto sastanka sa američkom društvenom naukom i onom trijumfalnom formom teorije modernizacije koja je još bila pouzdan znak prepoznavanja amerikanizma u bipolarnom svetu... U ovoj knjizi nastojao sam da tematizujem neke kulturne činjenice i da ih iskoristim kako bih pokrenuo pitanje odnosa između modernizacije kao činjenice i modernizacije kao teorije. Tim obrnutim procesom kojim sam sticao iskustvo o modernosti moglo bi se objasniti stavljanje kulture u prvi plan, koje bi inače možda izgledalo kao proizvoljno, to jest kao obična pristrasnost profesionalnog antropologa.“ (Iz Predgovora)

Arđun Apaduraj (Arjun Appadurai) je rođen u Mubaju, gde je završio univerzitetske studije. Od 1970. živi u SAD. Doktorirao je 1976. godine na Univerzitetu u Čikagu. Bio je profesor na nekoliko američkih univerziteta. Od 2004. godine predaje na New School University u Njujorku, gde je dobio katedru za društvene nauke koja nisi ime Džona Djuia (John Dewey). Član je Američke Akademije umetnosti i nauke. U Biblioteci XX vek 2008. godine objavljena je (u prevodu Slavice Miletić) Apadurajeva knjiga Strah od malih brojeva. Ogled o geografiji

PRODAJA I DISTRIBUCIJA: MEDIJSKA KNJIŽARA „KRUG“. TRŽNI CENTAR „TRG REPUBLIKE“, MAKEDONSKA 5, BEOGRAD
Telefon: 011/240 14 33 i 011/30 39 266. E-mail: krug.avalasbb.
www.krugcentar.co.rs

Svetlosti pozornice
VLADIMIR JOKIĆ

JADI MLADOG VEBERA

lament

Oh, mein Got, das ist ein Wunderkind! (Gete)

SRCE

Srce mi se cepa, vaj, kad samo pomislim na briselski Sporazum. Naš narod na Kosovu i Metohiji nije video radost u mojim očima zbog tog Sporazuma, mogao je videti samo jednu veliku pobusanu suzu-zadušnicu za Veeelikom Srbijom. Ali, briselski Sporazum je najbolje što u ovom času možemo dobiti, vaj. On garantuje našem narodu da će ostati tu gde jeste, svoj na svome. Vaj.

Garantuje mu, recimo, odlučivanje o diplomama. O papiru, štampi, boji, veličini, izgledu, slovima, ocenama - odlučuje naš narod na Kosovu i Metohiji.

Izborili smo se i za naše i samo naše prostorno planiranje. Niko neće nama prostorno planirati na severu Kosova - samo naš narod. Ovde kuća na prodaju, onde šuma, ovde travka, tamo cvet.

A tek registarske tablice! Ah, naše registarske tablice za naš narod na Kosovu i Metohiji. I ne samo ah naše registarske tablice - i saobra-

čajne dozvole će biti naše, onakve kakve odluči naš narod na Kosovu i Metohiji.

I o svom ekonomskom razvoju odlučivaće naš narod na Kosovu i Metohiji. Avaj.

DUŠA

Mene boli moja duša - evo, pipnite - duša me boli što smo morali da prihvatimo bolne ustupke. Ali, to je jedini način da svojoj deci obezbedimo evropsku budućnost, vaj.

Naš narod na Kosovu i Metohiji može da bude zadovoljan. Može da nakrivi kapu već danas, a može i posle, u evropskoj budućnosti, vaj. Jer, već danas Vlada države Srbije i ja lično podržavamo ideju da se završi turnir - ili, kako bi naš narod na Kosovu i Metohiji rekao, fajnel for - dakle, da se fajnel for rukometnog kupa Srbije održi u Zubinom Potoku. Vlada države Srbije i ja lično smatramo da bi ovaj sportski događaj bio ispraćen na najbolji mogući način i da bi hala u Zubinom Potoku bila puna našeg naroda na Kosovu i Metohiji. Svoji na svome!

UVO

Zabole me uvo za radikale. Baš me briga i za to što me nazivaju izdajnikom i ustašom. I za to što razni "zavetnici", "osvetnici", "naši" - a sve su to njihovi - dakle, boli me uvo što svi oni lažu da sam kupio pametnu kuću. Šta će meni pametna kuća kad sam ja pametan. Puca mi prsluk i za profesionalne patriote na nabrekloj sisi presahle matere Srbije, za njihove optužbe da sam izdao sebe, Otadžbinu, Srbstvo, sve.

A, pravo da vam kažem, boli me uvo i za ovo što ste pročitali, što je onaj Jokić nakitio u ovim njegovim novinama. Meni je važna samo podrška našeg naroda na Kosovu i Metohiji. I ne samo njih, nego i našeg naroda u Karlobagu, Ogulinu, Karlovcu, Virovitici...

Afokrizam nedelje

Ilija Marković

Dok se demokratija ne zapati, partije će biti u pat poziciji.

PORODICA BISTRIH POTOKA
BOŽIDAR MANDIĆ

KRAJ TEHNOLOGIJE

Rođen sam da ne zaboravim celinu. Liotar je objavio: Objavljen je rat Celini, ali ne i - po mom skromnom mišljenju - celovitosti. Razvitak bez sakaćenja prirode jedino može osvetliti put čovekove duše. To je put iskonski bez pokloni i nakloni samo za politiku i ekonomiju. Zato je i došao kraj tehnologiji jer je nastala investicija, a to je - Neživot! U nizu primećivanja kraja, eto, došao je red i na tehnologiju koja je sigurnija nego ikad. Ona je nadnacionalna, ali je uništila umetnost i filozofiju. Pokrenula je rat prema primećivanju masovne psihologije. Ona napreduje bez kontrole i to je, upravo, prvi znak njenog sloma. Sa vrha svi padaju u ponor. Jedina šteta je što će nastati ogromna stradanja. Setimo se fašizma (kakva superiornost crne boje), zatim staljinizma (crveno se širilo po ubistvima, samoubistvima i gulazima), a sada - tehnologija koja impresionira bez razloga, bez javnih govora i diktatora. Tehnologija je apologeta masovne nekrofilije.

Već osamdesetih Saša Petrović je objavio temat u "Vidicima" Rečnik tehnologije i, naravno, bio zabranjen, on lično smenjen kao glavni urednik. I sad se pitam šta je on to prorokovao i šta skrivio. Možda zato jer je najavio habanje i bezosećajnost minerala. Jer velika je razlika između tehničkih otkrića (ona su humana) i tehnologije koja je zasnovana na vladavini napretka. Nije isto motika i buldožer. Nije isto kompjuter i pisaća mašina. Kad se pojavila pisaća mašina (a među prvima ju je kupio Niče), imali su je samo oni koji su hteli nešto da kažu, a kompjuter sada imaju svi. To je tehnološko brbljanje, demokratija iskaza protiv samog sebe. Danas čovek služi tehnologiji, umesto da je obrnuto. Ali, kako to uvek biva, sam napredak uvek uništi svoju ambiciju. Sada tehnologija sama sebe uništava kroz nove i nove modele koji ubijaju prethodne. Uz stare tehnologije smo se smejali, uz nove smo namrgođeni.

Neću nikog da kudim, ali prethodnih deset godina prestala su pisma da putuju, nema dijaloga, ni pogleda... fascinacija je u pogledu ka ekranu koji te uvlači, isisava i udaljava od vagine. Retko ko pomene, od političara, kulturu ili zaštitu života, sveta i planete.

Ljudi lažu da im je lepo uz tehnologiju.

Ogromnost informacije učinilo je da ništa ne znamo i da malo kreiramo. Količina obaveštenosti sada guši čovekov um i potencijale ka slobodi. Stigli su kompjuteri, istrošeni evropski automobili, šarena uniformnost... Svi premijeri trebalo bi da stanu pred sud časti i odgovaraju, zašto više nemamo komšije a, kao, nismo još otuđeni.

Ali, jednog dana sve će zarđati. Duša potrebuje druge elemente života: lepotu, slobodu, ravnopravnu raspodelu, radost...

Zavladao je strah od mašine jer je ona jača od čoveka. Zavladao je deerotizacija jer je mašina potentnija od čoveka. Jedna mašina može i po hiljadu orgazama da doživi dnevno, a čovek ne. No, ipak, zadatak čoveka je da ne zavidi mašini, već da razvije svoju fiziološku-i-emocionalnu derminaciju. Možda će Ptolomej ponovo postati aktuelan, sve se ipak vrti oko čoveka. Sve ostalo je velika iluzija vladavine moći.

Položili smo sve ispite iz neznanja.

hammer
production

